

Ministerstvo financí
Ústřední finanční a daňové ředitelství
Č.j.: 48/54 444/2006-481

V ý s l e d k y
činnosti územních finančních orgánů za rok 2005

„Materiál pro vnitřní potřebu ÚFDŘ a ÚFO“

O b s a h :

- 1) Výsledky činnosti**
- 2) Přílohová část**

Praha, květen 2006

OBSAH

I. ÚVOD	3
II. SPRÁVA DANÍ a POPLATKŮ	6
1. Platby a vratky daní a poplatků	6
2. Realizace převodů oprávněným příjemcům	7
3. Daňové povinnosti a inkaso	7
4. Vývoj daňových nedoplatků	18
5. Daňové subjekty	21
6. Posečkání daně a povolení splátek	23
7. Příslušenství daně	24
8. Prominutí daně	25
9. Vymáhání daňových nedoplatků	26
10. Místní šetření, vytykáací řízení	34
11. Daňová kontrola	36
12. Opravné prostředky	38
13. Sankce	40
14. Podněty předané orgánům činným v trestním řízení	43
15. Integrace informací a vyhledávací činnost	44
16. Mezinárodní daňové vztahy a styk s veřejností	45
17. Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně	59
III. NEDAŇOVÉ AGENDY	63
1. Cenová kontrola	63
2. Finanční kontrola	71
3. Státní dozor nad loteriemi a sázkovými hrami	74
IV. PERSONÁLNÍ PRÁCE ÚZEMNÍCH FINANČNÍCH ORGÁNŮ	75
1. Stav zaměstnanců	75
2. Vedoucí zaměstnanci	77
3. Obměna zaměstnanců	78
4. Odměňování	78
5. Napadení	79
V. VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ ÚZEMNÍCH FINANČNÍCH ORGÁNŮ	80
1. Vzdělávání, realizované ve vzdělávacích zařízeních ÚFO Přebrada a Vltava	82
2. Vzdělávání, zajišťované z úrovně finančních ředitelství a finančních úřadů	85
VI. HOSPODÁŘENÍ ÚZEMNÍCH FINANČNÍCH ORGÁNŮ	86
1. Příjmy	86
2. Výdaje	87
3. Vyhodnocení nákladovosti a efektivnosti	93
4. Fondy územních finančních orgánů	95
VII. AUTOMATIZOVANÉ INFORMAČNÍ SYSTÉMY	95
1. Automatizovaný daňový informační systém (ADIS)	95
2. Automatizovaný vnitřní informační systém (AVIS)	98
3. Systém VEMA	99
4. Ostatní informační systémy	102
VIII. PODÁNÍ DLE VLÁDNÍ VYHLÁŠKY Č. 150/1958 Ú. L.	103
IX. PŮSOBNOST ODBORU INTERNÍHO AUDITU A INSPEKCE MF VŮČI ÚFO	104
1. Oddělení Interní audit	104
2. Oddělení Inspekce	104
X. SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM	105
XI. ZÁVĚR	105
XII. SEZNAM PŘÍLOH	107

I. ÚVOD

Hlavním cílem modernizace daňové správy je zvýšení účinnosti správy daní, zejména zvýšení efektivnosti výběru daní a dosažení stavu, kdy daňová správa bude odpovídat standardům členských států Evropské unie tak, aby mohla dlouhodobě stanovovat cíle k řádnému zajištění výběru daní a plánování své činnosti.

Prvním krokem v procesu modernizace daňové správy byla novelizace zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech (dále jen zákona o ÚFO). Cílem nadále zůstává zákonem o Daňové správě České republiky vytvořit soustavu orgánů, která by vedla k posílení samostatnosti a stability daňové správy.

V průběhu roku 2005 byl v legislativním procesu projednáván vládní návrh novely zákona o ÚFO, který vypracovalo a předložilo Ministerstvo financí. Dne 12. října 2005 Parlament ČR novelu zákona schválil. Tato novela nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2006, v některých částech však již od 11. listopadu 2005, k transformaci 23 FÚ na pracoviště dojde k 1. lednu 2007 (zákon č. 444/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony).

Novela zákona o ÚFO přináší především změny v územní působnosti FÚ, v převodu výkonu tzv. dělené správy na celní orgány, zavedení oprávnění finančních úřadů vykonávat kontrolu označení provozovny podle živnostenského zákona, některé změny zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků a některé změny zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích.

V červnu 2005 byly k přípravě dlouhodobé koncepce modernizace daňové správy vytvořeny čtyři pracovní týmy složené z uznávaných odborníků Ústředního finančního a daňového ředitelství a územních finančních orgánů. Odborníci z jednotlivých týmů se zabývali organizační strukturou a zefektivněním vnitřních procesů, službami daňovým poplatníkům a komunikací s veřejností, posílením prosazování a uplatňování daňových zákonů a efektivním managementem zdrojů v daňové správě.

Cílem navrhovaných změn je vybudovat moderní daňovou správu s vysokou efektivitou a produktivitou, která klade důraz na dobrovolné plnění daňových povinností a vykazuje vysokou kvalitu služeb kompetentních a motivovaných daňových úředníků, za existence vzájemné důvěry a rovného vztahu daňových subjektů a úředníků daňové správy.

Schválený materiál „Modernizace daňové správy“ se stane podkladem pro zpracování návrhu věcného záměru zákona o Daňové správě České republiky a návrhu zákona o Daňové správě České republiky s předpokládanou účinností od 1. 1. 2008.

S účinností od 1. 1. 2005 byl schválen zákon č. 669/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. V průběhu roku 2005 byl zákon o daních z příjmů poté změněn další významnou novelou schválenou pod č. 545/2005 Sb.

Výše uvedené dva zákony přinesly zásadní změny zejména ve zdaňování příjmů fyzických osob.

V důsledku legislativních úprav zákona o daních z příjmů došlo pro zdaňovací období roku 2005 v souvislosti s možností vykázat společný základ daně manželů – fyzických osob vyživujících v domácnosti alespoň jedno dítě (§ 13a zákona) k zásadní změně ve zdaňování příjmů fyzických osob. Úkol daňově zohlednit rodiny s dětmi byl součástí Programového

prohlášení vlády. Přijetím tohoto způsobu zdanění došlo k eliminaci negativního vlivu klouzavě progresivní stupnice daňové sazby v případech, kdy jeden z manželů nemá zdanitelné příjmy (např. právě proto, že pečuje o domácnost s dětmi) nebo má příjmy výrazně nižší, tedy nezátížené vyššími sazbami daně, jakož i k daňové podpoře nízkopříjmových rodin s dětmi.

Významnou změnou, která v roce 2005 ovlivnila inkaso daně z příjmů fyzických osob, bylo zavedení daňového zvýhodnění na vyživované dítě, které je tvořeno slevou na dani a daňovým bonusem. Zavedení nového institutu „daňové zvýhodnění na vyživované dítě“ si vyžádalo nejen poměrně rozsáhlou úpravu zákona o daních z příjmů, ale rovněž i úpravu zákona č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.

Za změny, které se týkají zdaňování příjmů fyzických i právnických osob, a kterými došlo v návaznosti na dohodu stran vládní koalice o prorůstových daňových změnách v rámci II. etapy reformy veřejných financí k naplnění požadavku postupného zjednodušování právní úpravy, je možné považovat zkrácení doby odpisování v 1. až 3. odpisové skupině, tj. u movitého majetku.

V oblasti daně z příjmů právnických osob bylo v roce 2005 dosaženo historicky nejvyšší úrovně inkasa. V hodnoceném roce pokračoval příznivý trend růstu inkasa z minulých let a z hlediska tempa růstu bylo dosaženo nejvyššího meziročního nárůstu inkasa ve výši 30 906 mil. Kč, tj. o 29%.

Nárůst daňových povinností a inkasa na dani z příjmů právnických osob v roce 2005 ovlivnil především celkový růst ekonomiky České republiky a příznivé výsledky hospodaření, dosažené v předchozím roce klíčovými daňovými subjekty z oborů peněžnictví, telekomunikačních činností, zpracování ropy, výroby a rozvodu elektřiny, plynu, páry a teplé vody, zpracování železa a oceli, těžby černého a hnědého uhlí, výroby motorových vozidel, výrobců pryžových pneumatik a vzdušnic a výrobců tabákových výrobků a piva.

Z dosažené výše inkasa daně z příjmů právnických osob je zřejmé, že růstové tendence ekonomiky převážily dopady legislativních změn směřujících ke snížení daňového zatížení poplatníků, zejména snížení sazby daně z 31%, platné v roce 2003, na 28%, platné v roce 2004, které se projevilo ve výši daňové povinnosti rozhodné pro stanovení výše záloh placených v průběhu roku 2005.

Také na daních z příjmů fyzických osob bylo v roce 2005 vybráno historicky nejvyšší inkaso za období nové daňové soustavy (od roku 1993). To signalizuje pokračující působení pozitivního vlivu legislativních úprav, které byly zavedeny již pro zdaňovací období 2004 (institut minimálního základu daně, zrušení dvojnásobku základní sazby cestovních náhrad při použití nákladního automobilu nezahrnutého v obchodním majetku a limitování vstupní ceny pro daňové odpisy a nájemné u osobních automobilů). Tyto úpravy převážily nad úpravami působícími opačným směrem (snižování inkasa) jako jsou dlouhodobý trend každoročního snižování sazeb daně a rozšiřování počtu slev na dani.

V roce 2005 nabyla účinnosti novela zákona o dani z nemovitostí, podle níž se poplatníky daně z pronajatých pozemků po obnově katastrálního operátu stali jejich vlastníci. Počáteční obavy, že dojde ke snížení inkasa této daně, zejména u zemědělských pozemků, se nepotvrdily a lze naopak usuzovat, že uvedená skutečnost přispívá k postupnému vyjasňování vlastnických vztahů a upřesňování evidence pozemků, což může v dlouhodobém výhledu pozitivně ovlivnit vybírání této daně.

Vývoj inkasa daně z převodu nemovitostí byl v roce 2005 výrazným způsobem ovlivněn zákonem č. 420/2003 Sb., kterým se s účinností od 1. 1. 2004 změnil zákon

č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů („novela zákona“), jímž došlo jednak ke změně systému vyměrování a placení daně z převodu nemovitostí (daňový subjekt platí daň v termínu pro podání daňového přiznání) a jednak ke snížení sazby této daně z 5% na 3%. Snížení sazby se sice obrazilo ve snížení inkasa této daně, ale celkově lze novelu hodnotit pozitivně, neboť došlo ke zjednodušení a především zrychlení daňového řízení. Vzhledem k možným penalizačním sankcím se zlepšil přístup poplatníků k plnění daňových povinností a rovněž se v posledních letech zvýšila informovanost o daňových povinnostech jak daňových subjektů, tak i ručitelů, a zlepšení výběru daní je i důsledkem snahy ručitelů po zajištění částky na úhradu daně.

Na poli mezinárodního zdaňování došlo ke dvěma důležitým krokům, a to v oblasti zdaňování nadnárodních společností a v oblasti zdaňování příjmů z úspor.

V rámci připravované novely zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů byl přijat nový § 38nc „Závazné posouzení způsobu, jakým byla vytvořena cena sjednávaná mezi spojenými osobami“. Jedná se o takový druh závazného posouzení, kdy na žádost daňového subjektu správce daně rozhodne, zda poplatník uplatňuje způsob tvorby převodních cen v souladu § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů. Ministerstvo financí tímto zavedlo novou formu tzv. editační povinnosti, kterou bude i nadále postupně rozšiřovat.

V oblasti zdaňování příjmů z úspor je nově možné získávat informace o úrokových příjmech českých občanů ze zahraničí, neboť dne 1. 7. 2005 vstoupila v účinnost Směrnice Rady 2003/48/ES. Tato směrnice byla do českého právního řádu implementována § 38fa zákona o daních z příjmů a zajišťuje automatickou výměnu informací ohledně příjmů úrokového charakteru v rámci Evropské unie, Švýcarska, San Marina, Lichtenštejnska, Andorry, Monaka a závislých území Velké Británie a Nizozemí.

V průběhu minulých let se ukázalo, že základním kamenem a hlavní devizou ve spolupráci daňových správ nebude pouhá výměna informací v rámci jednotlivých daní dle smluv o zamezení dvojího zdanění či dle příslušných Nařízení Evropské unie, ale výměna zkušeností, postupů a praktik, které jednotlivé daňové správy používají při správě daní.

Význam tohoto druhu spolupráce, jakožto jednoho z důležitých nástrojů v boji proti daňovým únikům, byl zdůrazněn na konferenci ředitelů daňových správ členských zemí EU či na konferenci ředitelů daňových správ členských zemí OECD.

Tato forma spolupráce je preferována i v rámci mezinárodních organizací daňových správ. Má se totiž za to, že globalizace a propojenost světa obchodu nemůže být zároveň izolací daňových správ.

Česká daňová správa se do tohoto mezinárodního daňového dialogu aktivně zapojila od roku 2000. Ačkoliv byla z počátku v roli příjemce zkušeností jiných vyspělejších zemí, postupem času si vypracovala pozici, která jí umožňuje sdílet vlastní zkušenosti a postupy v různých oblastech výkonu správy daní s jinými zahraničními daňovými správami.

Rozvoj bilaterální spolupráce úzce souvisí s aktivním přístupem, který česká daňová správa má v rámci mezinárodních daňových organizací. Ty jsou totiž chápány jako základní platforma pro výměnu zkušeností a postupů při správě daní členských daňových správ a slouží k podpoře mezinárodního daňového dialogu. Proto česká daňová správa kladla i v roce 2005 důraz na rozvoj bilaterální spolupráce v rámci posilování mezinárodní spolupráce daňových správ.

II. SPRÁVA DANÍ A POPLATKŮ

1. Platby a vratky daní a poplatků

Výběr daní a poplatků a převod výnosu daní oprávněným příjemcům je jednou ze základních činností daňové správy. Dle zákona č. 531/1990 Sb. o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, územní finanční orgány mimo jiné:

- vykonávají správu daní, odvodů a záloh na tyto příjmy, včetně jejich příslušenství, správních poplatků jimi vyměřovaných a vybíraných,
- spravují dotace,
- vybírají a vymáhají odvody, poplatky, úhrady, úplaty, pokuty a penále, včetně nákladů řízení, které jsou uloženy jinými orgány státní správy a které jsou příjmem státního rozpočtu České republiky, rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů České republiky.

Pro realizaci výše uvedených činností územních finančních orgánů je pro jednotlivé finanční úřady otevřeno až 146 bankovních účtů různého typu, na které daňoví dlužníci platí různé druhy platebních povinností nebo ze kterých jsou daňovým subjektům zasílány vratitelné přeplatky nebo realizovány převody prostředků oprávněným příjemcům.

Tabulka č. 1 udává za roky 2001 až 2005 údaje o celkovém objemu plateb došlých na účty FÚ, což jsou úhrady různých druhů povinností, a celkovém objemu plateb odesílaných z účtů FÚ, což jsou většinou vratky daňovým subjektům nebo převody prostředků oprávněným příjemcům. Tabulka ukazuje každoroční nárůst objemu prostředků v absolutní hodnotě, kdy v roce 2005 se již celkový souhrn došlých a odesílaných plateb přiblížil k hodnotě 1,25 bilionu Kč za Českou republiku. Na rozdíl od předcházejících let došlo k poklesu objemu vrátek daňovým subjektům.

Tabulka č. 2 uvádí za roky 2001 až 2005 údaje o pohybu meziročních indexů, kdy je patrné, že oproti předchozím letům, kdy byl meziroční nárůst relativně stabilní, došlo v letech 2004 a 2005 k výraznějším meziročním nárůstům o 11,5% a 14,1%.

Tabulka č. 1 (v mil.Kč)

Rok/platby	2001	2002	2003	2004	2005	Rozdíl 05-04
Na účty FÚ	501 587	555 304	597 986	702 504	876 795	174 291
Z účtů FÚ	337 943	344 507	369 178	376 292	354 260	-22 032
Celkem	839 531	899 811	967 164	1 078 796	1 231 055	152 259

Tabulka č. 2 (v mil.Kč)

Index/platby	Index (%) 02/01	Index (%) 03/02	Index (%) 04/03	Index (%) 05/04
Na účty FÚ	110,7	107,7	117,5	124,8
Z účtů FÚ	101,9	107,2	101,9	94,1
Celkem	107,2	107,5	111,5	114,1

2. Realizace převodů oprávněným příjemcům

Na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů i na základě jiných speciálních zákonů, zejména ve vztahu k ochraně životního prostředí, provádějí FÚ převod výnosu některých typů vybraných daní do rozpočtu obcí, krajů a státních fondů. FÚ převádějí příslušným příjemcům (státní rozpočet, státní fondy, Národní fond) i výnosy některých typů odvodů za porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů.

Z hlediska převodu výnosu daní lze rozdělit převáděné daně na daně sdílené se státním rozpočtem (DPH, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daň z příjmů fyzických osob vybíraných srážkou) a daně, jejichž výnos je zcela příjmem jiného příjemce, kterým je převáděn (např. daň z nemovitostí, odvody a poplatky na ochranu životního prostředí, porušení rozpočtové kázně s prostředky státních fondů nebo Národního fondu).

Tabulka č. 3 podává údaje o objemu prostředků převedených finančními úřady různým typům příjemců za roky 2001 až 2005. Z přehledu je patrný meziroční nárůst celkového objemu.

Objem prostředků převedených v roce 2005 místním rozpočtům a fondům dle příjemce ukazuje **Tabulka č. 4**. Z tabulky je identifikovatelné vnitřní rozdělení objemu převáděných prostředků podle typu jednotlivých příjemců. Příjemci největšího objemu prostředků jsou obce a to zejména jako příjemci podílu na výnosu daní.

Tabulka č. 3 (v mil.Kč)

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	Index (%) 05/04	Rozdíl 05-04
Celkem	77 620	97 559	104 974	114 659	153 772	134,1	39 113

Tabulka č. 4 (v mil.Kč)

Příjemce	Převod z výnosů daní	Převod sankcí – ochrana živ. prostředí	Převod odvodů za porušení rozpočtové kázně	Celkem
Obce	110 712	181	-	110 892
Kraje	40 630	467	-	41 098
SFŽP	-	1 713	40	1 752
Ostatní státní fondy	-	-	28	28
Národní fond	-	-	2	2
Celkem	151 342	2 361	69	153 772

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

3. Daňové povinnosti a inkaso

Tabulka č. 5 podává základní údaje o daňových povinnostech a inkasu za rok 2005.

Porovnáme-li celkové inkaso daní staré a nové daňové soustavy u finančních úřadů za rok 2005 s rokem 2004 zjistíme, že došlo ke zvýšení výnosu z vybraných daní o částku zhruba 191 072 mil. Kč, což představuje meziroční nárůst inkasa ve výši 59,1%. Mimořádné zvýšení inkasa v roce 2005 bylo ještě způsobeno změnami legislativy ve vazbě na vstup ČR

do EU v případě DPH a zvýšením inkasa daně z příjmů jak právnických osob, tak i fyzických osob. Do 1. 5. 2004 byla DPH vybírána hlavně celními úřady a finanční úřady každoročně vykazovaly záporné saldo ve výběru DPH v důsledku toho, že nadměrné odpočty a vratky daňovým subjektům se realizovaly z účtů FÚ. Změna v postupu výběru DPH tj. přechod prakticky celé agendy na FÚ je stále patrný ve výsledcích roku 2005. Při meziročním srovnání výnosu všech daní došlo k největšímu nárůstu inkasa u daně z přidané hodnoty (o 162 791 mil. Kč), daně z příjmů právnických osob (o 30 906 mil. Kč), z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (o 8 035 mil. Kč) a inkasa daně z příjmů fyzických osob podávajících příznání (o 2 542 mil. Kč).

Tabulka č. 5

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Daňová povinnost sl. 1	Inkaso sl. 2	Rozdíl sl. 2 - sl. 1	Výtěžnost (%) sl. 2 / sl. 1
DPH-daňová povinnost	374 175	376 360	2 185	100,6
DPH-nadměrný odpočet a vracení daně	-166 279	-171 419	-5 140	103,1
DPH-celkem	207 896	204 941	-2 955	98,6
Daně spotřební-daňová povinnost	-691	71	763	-10,3
Daně spotřební-vracení daně	-1	-29	-29	4707,2
Daně spotřební celkem	-692	42	734	-6,1
Daň z příjmů právnických osob	136 354	137 432	1 078	100,8
Daň z příjmů srážkou § 36	10 691	11 242	551	105,2
Daň silniční	5 230	5 191	-38	99,3
Daň dědická	103	103	0	100,0
Daň darovací	524	510	-14	97,3
Daň z převodu nemovitostí	6 571	7 494	923	114,1
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	26 661	26 583	-79	99,7
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	109 067	110 662	1 596	101,5
Daň z nemovitostí	4 917	4 987	70	101,4
Ostat. příjmy. odvody a poplatky	3 530	5 252	1 723	148,8
CELKEM NOVÉ DANĚ	510 850	514 440	3 589	100,7
Daň z příjmů obyvatelstva	-11	15	26	-139,1
Ostatní zruš. daně	-1 077	69	1 146	-6,4
CELKEM STARÉ DANĚ	-1 087	84	1 171	-7,7
CELKEM	509 763	514 524	4 761	100,9

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

a) Daň z příjmů právnických osob – z příznání

Finanční úřady v České republice vybraly za kalendářní rok 2005 nejvyšší inkaso daně z příjmů právnických osob (137 432 mil. Kč) od zavedení nové daňové soustavy v roce 1993. Z hlediska tempa růstu dosáhl meziroční přírůstek inkasa 2005/2004 hodnoty 29%, což představuje částku 30 906 mil. Kč.

Nárůst daňové povinnosti a inkasa na dani z příjmů právnických osob v roce 2005 ovlivnil především celkový růst ekonomiky České republiky a příznivé výsledky hospodaření, dosažené v předchozím roce 2004 klíčovými daňovými subjekty.

Celkový výnos daně z příjmů právnických osob ovlivňovala v hodnoceném roce řada protisměrně působících faktorů, přičemž z celkové úrovně dosaženého inkasa je nesporné, že i v roce 2005 převážily pozitivní vlivy:

- celkový růst ekonomiky České republiky a s ním související příznivé výsledky hospodaření dosažené daňovými subjekty z oborů peněžního zprostředkování, telekomunikačních činností, zpracování ropy, velkoobchodu a zprostředkování velkoobchodu, výroby a rozvodu elektřiny, plynu, páry a teplé vody, zpracování železa a oceli, těžby černého a hnědého uhlí, výrobců motorových vozidel a komponentů pro motorová vozidla, výrobců pryžových plášťů a duší, výrobců tabákových výrobků a piva;
- zvýšený podíl zahraničního kapitálu na podnikatelských aktivitách právnických osob a vykazání příznivých výsledků hospodaření daňovými subjekty se zahraniční majetkovou účastí;
- pokračující trend nárůstu vykázaného kladného výsledku hospodaření (zisku) na ř. 10 daňového přiznání;
- zvyšující se počet podaných přiznání k dani z příjmů právnických osob (za rok 2004 o 4 213 přiznání proti roku 2003) i počet přiznání, v nichž byla vykázána daňová povinnost (za rok 2004 o 5 301 přiznání proti roku 2003), přičemž podíl daňových přiznání s vykázanou daňovou povinností na celkovém počtu podaných daňových přiznání dosáhl hodnoty 30%. Uvedený trvalý trend je patrný zejména v dlouhodobě sledované časové řadě, když počet podaných přiznání k dani z příjmů právnických osob za rok 2004 vzrostl oproti roku 2000 o 51 807 přiznání, a počet přiznání, v nichž byla vykázána daňová povinnost vzrostl o 19 589;
- dlouhodobý pozvolný trend zlepšující se platební disciplíny daňových subjektů;
- zvyšující se odborná úroveň pracovníků správců daně a zlepšující se jejich kvalifikační struktura.

Po posouzení veškerých vlivů na dosaženou výši inkasa daně z příjmů právnických osob je možné konstatovat, že růstové tendence ekonomiky převážily dopady legislativních změn směřujících ke snížení daňového zatížení poplatníků, zejména snížení sazby daně z 31%, platné v roce 2003, na 28%, platné v roce 2004, které se projevilo ve výši daňové povinnosti rozhodné pro stanovení výše záloh placených v průběhu roku 2005. Legislativní změny účinné pro zdaňovací období započatá v roce 2005, zejména další snížení sazby daně z 28% na 26%, zrušení „reinvestičního“ odpočtu od základu daně a jeho nahrazení položkou odčitatelnou od základu daně ve výši výdajů (nákladů) souvisejících s realizací projektů výzkumu a vývoje, se projeví až v inkasu DPPO během roku 2006.

Dalšími legislativními změnami, které se příznivě projeví (nikoliv však podstatnou měrou) na zvýšení inkasa daně z příjmů z přiznání v roce 2005 byly:

- zavedení limitu pro vstupní cenu osobních aut ve výši 900 000 Kč na nově pořizované automobily v roce 2004;
- omezení uplatnění daňové ztráty – omezení se vztahuje na existenci podstatné změny ve složení společníků, která nastala nejdříve v roce 2004;
- zavedení 6. odpisové skupiny – vliv změny (nižšího odpisu) se projevil poprvé daňových přiznáních podávaných v roce 2005 (v 6. odpisové skupině se odpisují majetky zaevidované u poplatníka poprvé v roce 2004).

Na celkovém objemu inkasa za rok 2005 se též příznivě projeví legislativní změny zákona č. 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů provedené zákonem

č. 438/2003 Sb. s účinností od 1. 1. 2004, které zúžily prostor pro tvorbu daňových opravných položek a rezerv.

Vývoj inkasa **daně z příjmů právnických osob** v letech 2001 až 2005 ukazuje **Tabulka č. 6.**

Z analýzy dlouhodobého vývoje je zřejmá tendence postupného zvyšování výtěžnosti inkasa (výtěžností se rozumí poměr uhrazených a předepsaných daňových povinností za sledovaný kalendářní rok). Na trvalém růstu výtěžnosti se vedle zlepšování platební morálky daňových subjektů významnou měrou podílí také zvyšování účinnosti správy uvedené daně územními finančními orgány. Z dosažené hodnoty ukazatele výtěžnosti za rok 2005 je patrné, že podruhé ve sledovaných letech nastala situace, kdy inkaso daně z příjmů právnických osob dosáhlo vyšší hodnoty než předepsaná daňová povinnost.

Přehled o výši inkasa daně z příjmů právnických osob za kalendářní roky 2004 a 2005 podle působnosti jednotlivých finančních ředitelství poskytuje **Tabulka č. 7.**

Z uvedeného přehledu je patrné, že v roce 2005 došlo k nárůstu inkasa daně z příjmů právnických osob ve všech regionech České republiky. Nejvyšší absolutní nárůst inkasa daně byl zaznamenán v působnosti Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (+13 199 mil. Kč) a Finančního ředitelství v Ostravě (+9 342 mil. Kč). Rozhodující podíl na inkasu za kalendářní rok 2005 mělo Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu, v jehož působnosti bylo vybráno 47,9% celorepublikového výnosu daně.

Tabulka č. 6 (v mil.Kč)

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	Index (%) 05/04	Rozdíl 05-04
Daňové inkaso	75 940	90 737	96 978	106 526	137 432	129,0	30 906
Předepsáno	77 008	91 069	94 272	106 679	136 354	127,8	29 675
Výtěžnost (%)	98,6	99,6	102,9	99,9	100,8	-	-

Tabulka č. 7 (v mil. Kč)

Finanční ředitelství	Inkaso daně z příjmů PO	
	stav za rok 2004	stav za rok 2005
pro hl. m. Prahu	52 668	65 867
v Praze	9 829	10 501
v Českých Budějovicích	3 466	4 150
v Plzni	5 646	6 291
v Ústí nad Labem	6 906	9 118
v Hradci Králové	5 598	7 358
v Brně	13 533	15 925
v Ostravě	8 880	18 222
CELKEM	106 526	137 432

b) Daň z příjmů fyzických osob podávajících přiznání

Inkaso daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání vzrostlo v roce 2005 o 2 543 mil. Kč proti roku 2004. V uvedeném výsledku inkasa daně se odrazil především růst ekonomiky v ČR, přinášející vyšší výkonnost daňových subjektů a následně i zvyšování

objemu příjmů z podnikání. Dle statistických údajů daňové správy se zvyšuje vykazovaný základ daně z příjmů podnikatelů a postupně klesá suma uplatňovaných ztrát z předchozích let (odčitatelné položky od základu daně). Příznivě působí také legislativní úprava, která zavedla institut tzv. minimálního základu daně. Na pozitivním vývoji příjmů osob podávajících daňové přiznání se dále podílel i růst obchodu po vstupu České republiky do Evropské unie a zlepšující se obchodní bilance České republiky.

V roce 2005 sice došlo k mírnému zvýšení počtu daňových subjektů vykazujících nedoplatky na dani proti roku 2004, ale podstatně se zmenšil celkový meziroční přírůstek objemu nedoplatků tj. 243 mil. Kč (stav 2005/2004) proti 1 654 mil. Kč (stav 2003/2004).

Vývoj inkasa na dani z příjmů fyzických osob v letech 2000 - 2005 ukazuje **Tabulka č. 8.**

Tabulka č. 9 poskytuje přehled o výši inkasa za roky 2004 - 2005 podle jednotlivých finančních ředitelství.

Tabulka č. 8 (v mil.Kč)

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	Index (%) 05/04	Rozdíl 05-04
Daňové inkaso	18 796	21 901	22 131	24 040	26 583	110,58	2 543
Předepsáno	20 011	23 451	22 885	25 645	26 661	103,96	1 016
Výtěžnost (%)	93,9	93,4	96,7	93,7	99,7	-	-

Tabulka č. 9 (v mil. Kč)

Finanční ředitelství	Inkaso daně z příjmů FO	
	stav za rok 2004	stav za rok 2005
pro hl. m. Prahu	7 205	7 894
v Praze	2 782	3 096
v Českých Budějovicích	1 368	1 479
v Plzni	1 680	1 848
v Ústí nad Labem	2 130	2 343
v Hradci Králové	1 902	2 104
v Brně	4 034	4 467
v Ostravě	2 940	3 352
CELKEM	24 041	26 583

c) Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti byl v roce 2005 zaznamenán nárůst inkasa o 8 035 mil. Kč, a to i přesto, že daňové subjekty stále více využívají výhod, které jim poskytuje zákon o daních z příjmů (možnost snížení základu daně o úroky z úvěrů ze stavebního spoření a z hypotečních úvěrů, o příspěvky na penzijní připojištění a soukromé životní pojištění, odečet zaplacených příspěvků odborové organizaci až do výše 3 000 Kč, osvobození příspěvku zaměstnavatele na rekreaci zaměstnance od daně a další).

Pozitivním faktorem, který se promítá do inkasa na této dani je zvyšování počtu zaměstnanců a plátců daně, zejména v důsledku ekonomického rozvoje velkých výrobních (např. stavebních), obchodních a dopravních firem v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie, jejichž platby tvoří podstatnou část inkasa této daně. Kladně působí také

vyšší koncentrace společností se zahraniční majetkovou účastí na našem území. Ke zvýšení inkasa přispělo také poskytování finančních příspěvků na zřizování nových pracovních míst z národních a unijních programů.

V roce 2005 se snížil celkový objem nedoplatků na této dani (o 0,1 mld. Kč) k čemuž jistě přispělo i zvyšující se právní vědomí zaměstnanců ve věci řešení případů sražené a neodvedené daně.

Vývoj inkasa na dani z příjmů FO ze závislé činnosti v letech 2000 - 2005 ukazuje **Tabulka č. 10.**

Tabulka č. 11 poskytuje přehled o výši inkasa za roky 2004 – 2005 podle jednotlivých finančních ředitelství.

Tabulka č. 10 (v mil.Kč)

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	Index (%) 05/04	Rozdíl 05-04
Daňové inkaso	78 530	86 591	94 653	102 627	110 662	107,83	8 035
Předepsáno	77 415	86 070	94 251	102 488	109 067	106,42	6 579
Výtěžnost (%)	101,4	100,6	100,4	100,1	101,5	-	-

Tabulka č. 11 (v mil. Kč)

Finanční ředitelství	Inkaso daně ze závislé činnosti	
	stav za rok 2004	stav za rok 2005
pro hl. m. Prahu	34 712	38 379
v Praze	8 820	9 519
v Českých Budějovicích	4 665	4 843
v Plzni	6 739	7 283
v Ústí nad Labem	8 912	9 791
v Hradci Králové	7 769	8 113
v Brně	17 322	18 319
v Ostravě	13 689	14 415
CELKEM	102 628	110 662

d) Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby

Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby zahrnuje fyzické a právnické osoby. Její inkaso se v roce 2005 snížilo o 856 mil. Kč oproti roku 2004.

V případě daně vybírané srážkou z příjmů právnických osob v roce 2005 činilo inkaso 4 822 mil. Kč. Proti roku 2004 tedy pokleslo o 694 mil. Kč. Pokles inkasa byl způsoben změnou legislativy v návaznosti na implementaci směrnice EHS o společném zdanění mateřských a dceřiných společností do zákona o daních z příjmů s účinností od 1. 1. 2004. Konkrétně se jedná o osvobození příjmů z dividend a podílů na zisku od zdanění srážkovou daní v České republice oproti původnímu režimu, tj. srážky u zdroje. (Pozn.: V příštích letech lze očekávat ještě významnější dopad zmíněných ustanovení na snížení inkasa daně vybírané srážkou, neboť podmínky pro osvobození se v letech 2005 a 2006 rozšířily z důvodu urychlení procesu přizpůsobení české legislativy EU).

Inkaso daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou se v roce 2005 snížilo oproti

roku 2004 jen o 162 mil. Kč.

U této daně je třeba vzít v úvahu, že výše inkasa je ovlivněna jednorázovými nepravidelnými platbami a nelze tedy předpokládat stabilizovaný průběh výběru daně. Mírný pokles inkasa byl způsoben nižším odvodem daně subjektů podnikajících v oblasti peněžních služeb, který je způsoben především nižší srážkou daně z vyplacených úroků díky všeobecnému snižování úrokových sazeb.

Vývoj inkasa na dani z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby v letech 2001 až 2005 ukazuje **Tabulka č. 12**.

Tabulka č. 12 (v mil.Kč)

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	Index (%) 05/04	Rozdíl 05-04
Daňové inkaso	18 045	16 755	20 625	12 098	11 242	92,92	-856
Předepsáno	17 987	16 495	20 438	12 331	10 691	86,70	-1 640
Výtěžnost (%)	100,3	101,6	100,9	98,1	105,2	-	-
Z inkasa daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby tvoří							
Daň příjmů FO	7 249	6 702	7 172	6 582	6 420	97,54	-162
Daň příjmů PO	10 796	10 053	13 453	5 516	4 822	87,42	-694

e) Daň silniční

Tabulka č. 13 (v mil.Kč)

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	Index (%) 05/04	Rozdíl 05-04
Daňové inkaso FÚ	5 250	5 480	5 708	5 502	5 191	94,3	-311
Předepsáno FÚ	5 301	5 414	5 863	5 539	5 230	94,4	-309
Výtěžnost (%)	99,0	101,2	97,4	99,3	99,3	-	-

Tabulka č. 14 (v mil. Kč)

Finanční ředitelství	Inkaso daně silniční vybírané FÚ	
	stav za rok 2004	stav za rok 2005
pro hl. m. Prahu	942	940
v Praze	671	635
v Českých Budějovicích	372	339
v Plzni	444	404
v Ústí nad Labem	553	510
v Hradci Králové	561	526
v Brně	1 165	1 093
v Ostravě	793	745
CELKEM	5 501	5 192

V roce 2005 došlo opět k mírnému snížení inkasa u daně silniční o 311 mil. Kč (daň silniční je příjmem Státního fondu dopravní infrastruktury). Na pokračujícím mírném snížení jak předpisu tak i inkasa této daně měla vliv změna v definici předmětu daně s účinností již pro zdaňovací období 2004, kdy daňové subjekty mají povinnost platit daň pouze v měsících, ve kterých je vozidlo používáno k podnikání. V posledních letech se také projevuje na výnosu daně permanentní snižování ročních sazeb daně u nákladních automobilů, včetně tahačů a jím

odpovídajícímu počtu návěsů a tandemových přívěsů, tj. u vozidel splňující emisní limity úrovně EURO 2 , EURO 3 a emisní normy vyšší.

f) Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je z hlediska příjmů rozpočtů jednou ze stěžejních daní, neboť se na daňových příjmech státního rozpočtu podílí zhruba jednou třetinou. Celkové inkaso daně z přidané hodnoty vybrané v roce 2005 činí 208,4 mld. Kč, což představuje nárůst oproti roku 2004 o 24,1 mld. Kč (113,1% viz **Tabulka č. 15**).

Inkaso DPH v roce 2005 kopírovalo inkaso roku 2004 s výjimkou propadu, který nastal po vstupu do EU, neboť došlo k systémovým změnám, zejména ve výběru DPH při dovozu zboží.

Z **Tabulky č. 16** je patrný další vývoj inkasa DPH na účtech vedených finančními úřady. Tento trend byl již předznamenán v roce 2004. V roce 2005 se však projevil ještě výraznější absolutní nárůst celkového inkasa DPH. Inkaso vykazované na účtech finančních úřadů vzrostlo za rok 2005 o 162 792 mil. Kč ve srovnání s rokem 2004. Jde především o změnu způsobenou změnou systému, který byl zaveden od vstupu ČR do EU. Před vstupem ČR do EU byla daň hrazena celním úřadům při dovozu zboží a u finančních úřadů byl uplatňován nárok na odpočet, který způsoboval záporný stav inkasa na účtech finančních úřadů. Po vstupu ČR do EU se jedná o tzv. pořízení zboží, které je plně vyrovnáno v daňovém přiznání s tím důsledkem, že na účtech finančního úřadu se skutečně vykazuje úplná realizace inkasa DPH. Od 1. 1. 2005 došlo ke změnám v oblasti zdaňování dovozů zboží z třetích zemí a dalšímu přesunu inkasa DPH na účty vedené u finančních úřadů.

Tabulka č. 17 odráží přímý podíl správce daně na inkasu DPH důsledkem dodatečného vyměření daně z kontrolní činnosti či rozdílným vyměření daně. Nelze však přitom opomenout význam provedených šetření, které mohou mít nepřímý dopad na inkaso daně svým preventivním účinkem v podobě následného dobrovolného plnění daňových povinností.

Zásadní záporný výsledek celkového dodatečného vyměření byl způsobem podanými dodatečnými daň. přiznáními na nižší daňovou povinnost, která vznikla v důsledku aplikace ustanovení zákona o DPH týkajících se pořízení zboží na přelomu roku 2004 a 2005.

Tabulka č. 15		(v mil. Kč)			
Vývoj inkasa DPH v letech 2001 až 2005					
ROK	CELKOVÉ INKASO	FÚ			CÚ
		platby	vratky	CELKEM	platby
2001	151 885	142 810	-224 925	-82 114	234 000
2002	155 209	150 121	-219 001	-68 880	224 089
2003	164 854	155 180	-231 390	-76 210	241 064
2004	184 320	271 219	-229 070	42 149	142 171
2005	208 413	376 360	-171 419	204 941	3 472
Index (%)05/04	113,1	138,8	74,8	486,2	2,4
Pramen: interní databáze MF					
Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.					

Tabulka č. 16

(v mil. Kč)

Vývoj inkasa DPH finanční úřady v letech 2001 až 2005							
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	Index (%) 05/04	Rozdíl 05-04
Předepsáno	145 737	153 244	154 503	274 633	374 175	136,2	99 542
Daň. inkaso	142 810	150 121	155 180	271 219	376 360	138,8	105 141
Výtěžnost (%)	98,0	98,0	100,0	98,8	100,6	-	-
Nadměrný odpočet	-224 925	-219 001	-231 390	-229 070	-171 419	74,8	57 651
CELKEM	-82 114	-68 880	-76 210	42 149	204 941	486,2	162 792

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Tabulka č. 17

(v mil. Kč)

Daň přiznaná a vyměřená	2004	2005	Index (%) 05/04	Rozdíl 05-04
Rozdíl mezi přiznanou a vyměřen. daní*	-782	1 153		1 935
Vyměřeno dle dodateč. daň. přiznání	2 262	-3 372		-5 634
Dodatečně vyměřeno z kontroly	1 559	1 120	71,8	-440
CELKEM dodatečně vyměřeno	3 039	-1 099		-4 138

* Vykazovaná záporná hodnota rozdílného vyměření je způsobena snížením vlastní daňové povinnosti v jednom případě o 1 616 926 039,- Kč. Skutečným vyměřeným rozdílem za rok 2004 je pak 834 mil. Kč.

g) Daň z nemovitostí

V roce 2005 došlo k mírnému nárůstu předepsané **daňové povinnosti** na 4 917 mil. Kč, tj. o 21 mil. Kč oproti roku 2004, což odpovídá dlouhodobému trendu daně z nemovitostí, u níž dochází ke zkvalitňování kontrolní a vyhledávací činnosti, především ve vazbě na zlepšení přístupu k datům katastru nemovitostí. Zčásti lze rovněž předpokládat pozitivní dopad novely zákona o dani z nemovitostí, podle níž se od roku 2005 stali poplatníky daně z pronajatých pozemků po obnově katastrálního operátu jejich vlastníci, což v dlouhodobém výhledu přispěje k postupnému vyjasňování vlastnických vztahů a upřesňování evidence pozemků.

Uvedenému trendu odpovídá také vývoj **inkasa** daně z nemovitostí, které za zdaňovací období roku 2005 činí 4 987 mil. Kč, tj. o 39 mil. více než za rok 2004.

Přehled vývoje inkasa daně z nemovitostí od roku 2001 poskytuje **Tabulka č. 18**.

Přehled inkasa za roky 2001 - 2005 podle jednotlivých finančních ředitelství podává **Tabulka č. 19**.

Poměr výše inkasa daně z nemovitostí u jednotlivých finančních ředitelství se oproti předchozím zdaňovacím obdobím významně nezměnil. Inkaso daně z nemovitostí dlouhodobě vykazuje stoupající tendenci u většiny finančních ředitelství. Současná stagnace či nevýznamný pokles inkasa u finančních ředitelství v Českých Budějovicích, v Ústí nad Labem, v Brně a v Ostravě, tj. v regionech s vysokým podílem zemědělských pozemků, odráží počáteční problémy při přechodu na přiznávání pronajatých pozemků jejich vlastníky v důsledku nevyjasněných vlastnických vztahů.

Tabulka č. 18 (v mil.Kč)

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	Index (%) 05/04	Rozdíl 05-04
Daňové inkaso	4 535	4 576	4 840	4 948	4 987	100,8	39
Předepsáno	4 604	4 640	4 841	4 896	4 917	100,4	21
Výtěžnost (%)	98,5	98,6	99,9	101,7	101,4	-	-

Tabulka č. 19 (v mil. Kč)

Finanční ředitelství	Inkaso daně z nemovitostí za rok				
	2001	2002	2003	2004	2005
pro hl. m. Prahu	337	360	388	393	430
v Praze	651	639	698	720	727
v Českých Budějovicích	336	335	340	345	343
v Plzni	390	396	413	421	428
v Ústí nad Labem	535	540	567	581	580
v Hradci Králové	526	526	569	571	574
v Brně	1 041	1 036	1 085	1 115	1 109
v Ostravě	719	744	780	801	797
CELKEM	4 535	4 576	4 840	4 948	4 987

h) Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí

Daňové inkaso u těchto majetkových daní kleslo ve srovnání se skutečností roku 2004 celkem o 2 272 mil. Kč (index 78,1%), z toho u daně z převodu nemovitostí o 1 967 mil. Kč (index 79,2%), u daně darovací o 228 mil. Kč (index 69,7%). Výnos daně dědické se oproti roku 2004 nezměnil.

Jako v předchozích letech, tak i v roce 2005 představuje výnos daně z převodu nemovitostí v objemu celkových příjmů těchto majetkových daní nejvýznamnější podíl na úrovni 92,4%. Objem daňového inkasa z této daně je pochopitelně odvislý od situace na trhu s nemovitostmi, rozsahem nabídky a poptávky. Vývoj inkasa daně z převodu nemovitostí byl v roce 2005 výrazným způsobem ovlivněn zákonem č. 420/2003 Sb., kterým se s účinností od 1.1.2004 změnil zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů („novela zákona“), jímž došlo nejen ke změně systému vyměřování a placení daně z převodu nemovitostí (daňový subjekt platí daň v termínu pro podání daňového přiznání) ale zároveň i ke snížení sazby této daně z 5% na 3% ze základu daně.

V roce 2004 došlo ke zvýšení inkasa této daně v důsledku souběhu plnění daňových povinností k dani z převodu nemovitostí na základě platebních výměrů u případů převodů, které nastaly do 31. 12. 2003, s případy, které nastaly po 1. 1. 2004, kdy si poplatník v daňovém přiznání daň sám vypočítá a ve lhůtě pro podání přiznání i zaplatí. Výběr daně se v důsledku této úpravy zdatelně urychlil. V roce 2005 byl již souběh starších případů minimální, neboť většina byla vyměřena v průběhu roku 2004 a naopak se již výrazným způsobem projevilo snížení sazby daně z 5% na 3%, které mělo jednoznačný vliv na snížení výnosu z této daně.

Díky novele došlo k celkovému zlepšení situace ve vyměřování i placení daně z převodu nemovitostí a vzhledem k možným penalizačním sankcím se i zvýšila kázeň poplatníků při plnění daňových povinností. Přes určité dílčí problémy např. s prováděním

preúčtování chybně zaplacené daně či s četnějšími požadavky na konzultace se správcem daně, došlo k urychlení daňového řízení, které je administrativně jednodušší a tedy rozpočtově méně náročné a vyměňování daně je plynulejší. Zároveň však nová právní úprava klade vyšší nároky na daňové subjekty při vyplňování daňového přiznání a především se negativně projevuje trvalá nekvalitnost znaleckých posudků. Dochází tak k četnějšímu doměřování daně, vzniku nedoplatků a penalizaci.

Inkaso daně darovací je závislé na počtu případů bezúplatného nabytí majetku, hodnoty majetku, zařazení poplatníků do skupin dle příbuznosti a rozsahu přiznaných zákonných osvobození. V roce 2005 tato daň vykázala oproti roku 2004 pokles výnosu o cca 380 mil Kč na úroveň cca 0,5 mld. Kč. Na tomto snížení se zřejmě projeví převody vlastnického práva k bytům z družstevního do osobního vlastnictví, které jsou za splnění zákonných podmínek osvobozeny od daně darovací, snížení četnosti bezúplatných převodů a snižování skluzu ve vyměňování z předchozích let.

Výše inkasa daně dědické se dlouhodobě udržuje bez větších výkyvů na stabilní výši cca 100 mil. Kč vzhledem k platné právní úpravě, jež zcela osvobozuje příbuzné v řadě přímé a manžele od této daně (zavedeno poslaneckou novelou zákona počínaje srpnem roku 1998) a tedy v důsledku případů s nižší sazbou daně (II. skupina osob) a všeobecně malé frekvencí případů. Z hlediska budoucího vývoje, předpokládajícího minimální počty dědictví nabývaných II. a III. skupinou poplatníků, není reálné výraznější změnu tohoto trendu ve směru zvýšení výnosů očekávat. Na druhou stranu správa této daně je nenáročná, správce daně má ve většině případů dostatek podkladů z dědického spisu a jen výjimečně musí případ došetřovat.

Nedoplatky na dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí dosáhly v roce 2005 objemu 4 904 mil. Kč. Poměrný vztah objemu nedoplatků k objemu inkasa dosáhl u těchto daní postupným a výrazným poklesem z 90% v roce 2001 úrovně 50% v roce 2004 a 60% v roce 2005. Na celkovém objemu nedoplatků daní nové daňové soustavy se jeho podíl postupně snížil z 6,4% v roce 2001 na 5,5% v roce 2004 a na 5% v roce 2005.

Objem nedoplatků má u daně darovací a daně z převodu nemovitostí od roku 2002 stále klesající tendenci, přičemž zejména u daně z převodu nemovitostí je v roce 2005 tento pokles poměrně výrazný. Projevuje se tak nová právní úprava účinná od 1. 1. 2004 se změnou režimu vyměření a splatnosti daně, která zvýšila kázeň poplatníků a urychlila výběr této daně. Zároveň lze konstatovat, že se v posledních letech zvýšila informovanost o daňových povinnostech jak daňových subjektů, tak i ručitelů, a zlepšení výběru daní je i důsledkem snahy ručitelů po zajištění částky na úhradu daně.

U daně z převodu nemovitostí byl již v roce 2003 nárůst nedoplatků minimální. V roce 2004 pak došlo dokonce k absolutnímu poklesu jejich objemu oproti roku 2003 o 55 mil. Kč a v roce 2005 pokles pokračoval na úroveň 4 644 mil. Kč vcelku výrazným snížením o 371 mil. Kč. I přes pokles inkasa daně z převodu nemovitostí (o 21%) je pokles objemu nedoplatků z 5 015 mil. Kč v roce 2004 na 4 644 mil. Kč, tj. na 92% předchozího roku dokladem zkvalitnění výkonu a zvýšení efektivnosti komplexní správy této daně.

Nová zákonná úprava vyměření a placení daně z převodu nemovitostí vytváří prostor i pro lepší vymáhání daňových nedoplatků, neboť po rychlejším vyměření může finanční úřad operativněji zareagovat na vzniklý daňový nedoplatek.

Rovněž u daně darovací pokračoval pokles nedoplatků snížením jejich objemu na 300 mil. Kč v roce 2003 a v průběhu následujících dvou let na 249 mil. Kč v roce 2005.

Objem nedoplatků u daně dědické i v roce 2005 nadále stagnoval na úrovni 11 mil. Kč a s ohledem na úplné osvobození poplatníků zařazených v I. skupině (příbuzní v řadě přímé

a manželé) je zanedbatelný.

Přehled inkasa za roky 2001 – 2005 podávají **Tabulky č. 20 až 22.**

Tabulka č. 20 (v mil.Kč)

Daň dědická							
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	Index (%) 05/04	Rozdíl 05-04
Daňové inkaso	112	86	100	100	103	103,0	3
Předepsáno	113	86	98	100	103	103,0	3
Výtěžnost (%)	99,1	100,0	102,0	100,0	100,0	-	-

Tabulka č. 21 (v mil.Kč)

Daň darovací							
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	Index (%) 05/04	Rozdíl 05-04
Daňové inkaso	475	601	648	818	510	62,3	-308
Předepsáno	453	566	-113	752	524	69,7	-228
Výtěžnost (%)	104,9	106,2	-573,5	108,7	97,3	-	-

Tabulka č. 22 (v mil.Kč)

Daň z převodu nemovitostí							
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	Index (%) 05/04	Rozdíl 05-04
Daňové inkaso	5 834	7 171	8 025	9 461	7 494	79,2	-1 967
Předepsáno	6 171	7 324	8 010	8 790	6 571	74,6	-2 219
Výtěžnost (%)	94,5	97,9	100,2	107,6	114,1	-	-

4. Vývoj daňových nedoplatků

Celkový objem daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice k 31. prosinci 2005 dosáhl **101,7 mld. Kč**, z toho na daních **nové daňové soustavy** platné od 1. ledna 1993 (dále jen „nové daně“) činil **97,3 mld. Kč** (tj. **95,7%** k celkovému objemu nedoplatků) a na daních staré daňové soustavy platné do 31. prosince 1992 (dále jen „staré daně“) **4,4 mld. Kč** (tj. **4,3%** k celkovému objemu daňových nedoplatků). V porovnání s rokem 2004 se snížila celková kumulovaná výše daňových nedoplatků z 103,4 mld. Kč na 101,7 mld. Kč, tj. o 1,7 mld. Kč (u nových daní se snížila o 0,5 mld. Kč, u starých daní se snížila o 1,2 mld. Kč).

Vývoj daňových nedoplatků v roce 2005 zaznamenal stejně jako v roce 2003 meziroční pokles. Na základě dlouhodobějšího sledování vývoje nedoplatků je možné konstatovat, že po klesajícím tempu meziročního růstu nedoplatků od roku 1998 se již ve dvou letech (2003 a 2005) podařilo dosáhnout meziročního poklesu nedoplatků, což by mohlo být signálem pro další pozitivní vývoj sledované veličiny v následujících letech. Vývoj výše nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v letech 2001 až 2005, ukazuje následující **Tabulka č. 23.**

Největší objem splatných daňových nedoplatků je evidován finančními úřady v působnosti Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (27,7 mld. Kč, tj. 27,2% z celkového objemu

daňových nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány v České republice), Finančního ředitelství v Brně (20,5 mld. Kč, tj. 20,1%) a Finančního ředitelství v Ústí nad Labem (17,9 mld. Kč, tj. 17,6%). Naopak nejnižší objem vykazují dlouhodobě finanční úřady v působnosti Finančního ředitelství v Českých Budějovicích (3,1 mld. Kč, tj. 3,1%) a Finančního ředitelství v Hradci Králové (6,2 mld. Kč, tj. 6,1%).

Meziroční pokles daňových nedoplatků byl zaznamenán u Finančního ředitelství v Českých Budějovicích, méně významný u Finančního ředitelství pro hl. m. Prahu. Naopak k nárůstu daňových nedoplatků došlo v případě Finančního ředitelství v Hradci Králové. Přibližně na úrovni předchozího roku zůstaly nedoplatky evidované na Finančním ředitelství v Brně. Analýza daňových nedoplatků ukazuje rozdílnost dynamiky jejich vývoje podle jednotlivých druhů příjmů, a to zejména u daní nové daňové soustavy, které se člení na daně přímé a nepřímé. Údaje za rok 2005 dokládají, že větší objem daňových nedoplatků nových daní je vykazován u přímých daní. Jejich výše dosáhla 53,3 mld. Kč, což je 52,4% z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice. V porovnání s vývojem v roce 2004 vzrostl jejich objem o 1,6 mld. Kč. Nejvyšší suma nedoplatků této skupiny daní je evidována na daních z příjmů. Jejich výše dosáhla za rok 2004 částku 39,3 mld. Kč. U ostatních přímých daní (majetkové daně, daň silniční a ostatní příjmy, odvody a poplatky) dosáhl objem daňových nedoplatků za rok 2004 částku 14,0 mld. Kč, což je zhruba o 1,9 mld. Kč méně než v minulém roce.

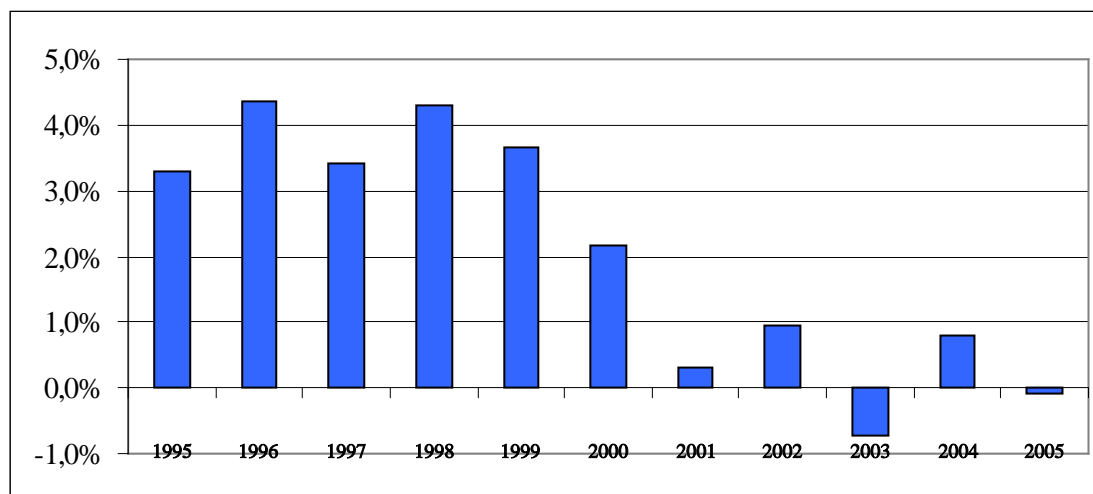
U nepřímých daní dosáhl objem daňových nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány, za rok 2005 44,0 mld. Kč a proti minulému roku zde byl zaznamenán růst o 1,1 mld. Kč. Hlavní skupinu zde tvoří nedoplatky na dani z přidané hodnoty, jejichž hodnota dosáhla 40,7 mld. Kč. Pozitivní vývoj byl zaznamenán u spotřebních daní, kde meziroční objem daňových nedoplatků v evidenci územních finančních orgánů klesl z 4,0 mld. Kč na cca 3,3 mld. Kč za rok 2005.

Trendy ve vývoji daňových nedoplatků ukazuje následující **Graf č. 1**, z kterého je za poslední období patrný pozitivní trend vývoje relativní váhy daňových nedoplatků.

Za posledních šest let se výše daňových nedoplatků v působnosti ÚFO ustálila na hranici okolo sta miliard korun. Od roku 2000 se snížil podíl meziročního přírůstku daňových nedoplatků na celkovém objemu daní vybraných v příslušném roce z 3,7% v roce 1999 na 0,3% v roce 2001 a 1,0% v roce 2002. V roce 2002 došlo k mírnému nárůstu tohoto podílu z důvodu nedoplatků u firem postižených povodněmi. V roce 2003 se podařilo snížit výši daňových nedoplatků v působnosti ÚFO o cca 3,6 mld. Kč na 93,5 mld. Kč, v důsledku čehož došlo poprvé v historii české daňové správy k meziročnímu poklesu daňových nedoplatků k ročnímu inkasu daní o 0,7%. V roce 2004 činil podíl meziročního přírůstku daňových nedoplatků na celkovém objemu vybraných daní 0,8%. V roce 2005, stejně jako v roce 2003 došlo k meziročnímu poklesu daňových nedoplatků k ročnímu inkasu daní.

Tabulka č. 23		(v mld. Kč)								
Druh příjmu	Vývoj výše nedoplatků evidovaných územními finančními orgány									
	2001	Index (%) 01/00	2002	Index (%) 02/01	2003	Index (%) 03/02	2004	Index (%) 04/03	2005	Index (%) 05/04
Staré daně	6,9	87,4	6,6	96,6	6,3	95,0	5,6	88,8	4,4	78,79
Nové daně	92,6	101,4	97,1	104,9	93,5	96,2	97,8	104,6	97,3	99,48
CELKEM	99,4	100,3	103,7	104,3	99,8	96,2	103,4	103,6	101,7	98,36

Graf č. 1
Podíl meziročního přírůstku daňových nedoplatků na ročním inkasu daní

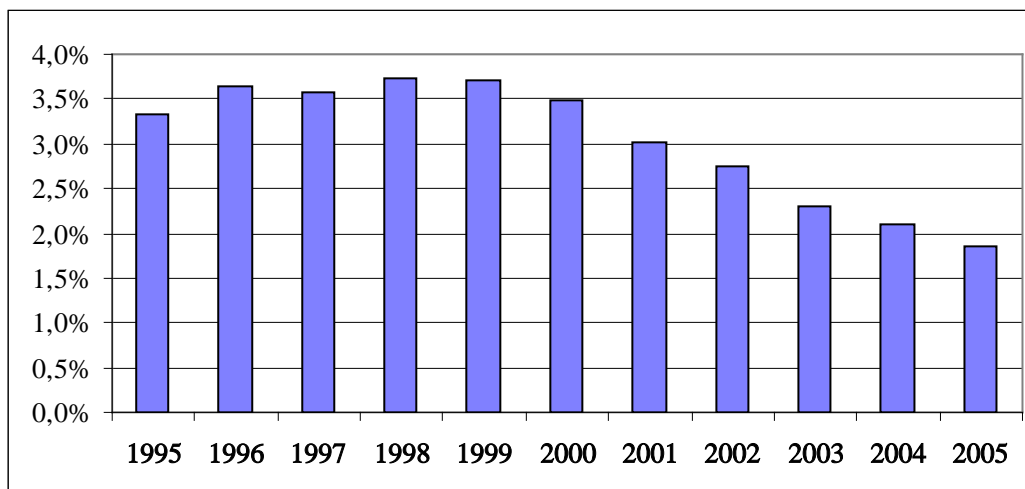

Tabulka č. 24

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Kumulativní objem daňových nedoplatků				
	2001	2002	2003	2004	2005
Daň z přidané hodnoty	37 610	38 736	37 428	38 876	40 707
Daně spotřební	4 976	4 955	4 175	4 003	3 267
Daň z příjmů právnických osob	19 668	21 231	18 322	19 246	19 469
Daň z příjmů vybíraná srážkou - § 36	361	378	333	371	367
Daň silniční	773	874	929	999	1 058
Daň dědická	12	13	12	11	11
Daň darovací	1 088	1 056	304	323	249
Daň z převodu nemovitostí	4 860	5 074	5 070	5 015	4 644
Ost. příjmy, odvody, pokuty a popl.	6 978	6 667	7 917	8 351	6 888
Daň z obratu	1 332	1 087	896	828	781
Odvod ze zisku	805	747	684	670	647
Odvod z objemu mezd	1 563	991	884	877	629
Důchodová daň	1 454	1 246	483	381	369
Daň z objemu mezd	181	123	55	48	43
Ostatní zrušené daně do rozp. rep.		1 318	2 257	2 060	1 285
Daň z příjmů fyz. osob - podnikat.	9 893	11 592	12 333	13 987	14 230
Daň z příjmů fyz. osob ze záv. čin.	5 218	5 323	5 428	5 387	5 253
Daň z nemovitostí	1 150	1 216	1 221	1 194	1 150
Daň z příjmů obyvatelstva	651	660	618	451	424
Ostatní zrušené daně do míst. rozp.	867	449	413	272	233
CELKEM	99 439	103 736	99 762	103 351	101 705
MEZIROČNÍ PŘÍRŮSTEK	323	4 297	-3 974	3 591	-1 646

Graf č. 2
Podíl daňových nedoplatků na kumulativním inkasu daní

5. Daňové subjekty

Od roku 2005 došlo ke změně metodiky výpočtu počtu daňových subjektů. Do roku 2005 počtem daňových subjektů se rozuměl počet tzv. osobních daňových účtů (ODÚ), které vede příslušný správce daně každému poplatníkovi nebo plátcí daně, a to samostatně pro jednotlivé druhy příjmů (daní). To znamená, že jeden poplatník nebo plátcí daně může mít několik ODÚ podle toho, kolik druhů daňových přiznání, hlášení, případně jiných podkladů nezbytných pro stanovení daně je povinen ve sledovaném období podat. Na druhé straně do tohoto počtu se také zahrnovaly i osobní daňové účty subjektů, kteří již ukončili, například, svoji podnikatelskou činnost. Proto byl zaveden dvojitý pohled na pojem „daňový subjekt“ – subjekt evidovaný v agendách správců daní a subjekt ekonomicky aktivní ve sledovaném období.

Tabulka č. 25 udává počty daňových subjektů za rok 2005 členěné podle jednotlivých daní. V **Tabulkách č. 26 až 29** je uveden přehled o počtu daňových subjektů u hlavních druhů daňových příjmů podle jednotlivých finančních ředitelství.

Tabulka č. 25

Daň	Počet daňových subjektů	
	evidovaných*	aktivních**
Daň z přidané hodnoty	626 970	493 460
Daň z příjmů PO	358 420	352 321
Daň z příjmů FO podávajících přiznání	2 477 694	2 314 701
Daň z příjmů FO - závislá činnost	532 282	452 660
Daň z příjmů - zvláštní sazba (§ 36)	414 518	359 291
Daň z nemovitostí	3 666 845	3 255 537
Daň dědická, darovací a z přev. nemovitostí.	876 052	347 383
Daň silniční	957 803	810 536
CELKEM	9 910 584	8 385 889

* údaje o daňových subjektech aktivních vůči daňové správě

** údaje o daňových subjektech ekonomicky aktivních ve sledovaném období

Tabulka č. 26

Počet daňových subjektů u daně z příjmů právnických osob		
Finanční ředitelství	evidovaných*	aktivních**
pro hl. m. Prahu	105 595	103 876
v Praze	32 216	31 682
v Českých Budějovicích	18 844	18 481
v Plzni	26 202	25 770
v Ústí nad Labem	32 377	31 649
v Hradci Králové	28 583	28 135
v Brně	71 684	70 800
v Ostravě	42 919	41 928
CELKEM	358 420	352 321

* údaje o daňových subjektech aktivních vůči daňové správě

** údaje o daňových subjektech ekonomicky aktivních ve sledovaném období

Tabulka č. 27

Počet daňových subjektů u daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání		
Finanční ředitelství	evidovaných*	aktivních**
pro hl. m. Prahu	402 042	369 519
v Praze	280 215	261 014
v Českých Budějovicích	161 402	150 514
v Plzni	206 780	194 081
v Ústí nad Labem	274 481	251 283
v Hradci Králové	247 896	235 167
v Brně	523 817	495 353
v Ostravě	381 061	357 770
CELKEM	2 477 694	2 314 701

* údaje o daňových subjektech aktivních vůči daňové správě

** údaje o daňových subjektech ekonomicky aktivních ve sledovaném období

Tabulka č. 28

Počet daňových subjektů u daně z přidané hodnoty ve správě FÚ		
Finanční ředitelství	evidovaných*	aktivních**
pro hl. m. Prahu	118 795	90 775
v Praze	73 828	60 743
v Českých Budějovicích	36 193	29 638
v Plzni	47 551	37 025
v Ústí nad Labem	65 505	48 686
v Hradci Králové	61 610	51 241
v Brně	133 256	105 774
v Ostravě	90 232	69 578
CELKEM	626 970	493 460

* údaje o daňových subjektech aktivních vůči daňové správě

** údaje o daňových subjektech ekonomicky aktivních ve sledovaném období

Tabulka č. 29

Počet daňových subjektů u daně z nemovitostí		
Finanční ředitelství	evidovaných*	aktivních**
pro hl. m. Prahu	247 834	221 660
v Praze	577 872	497 669
v Českých Budějovicích	259 739	232 162
v Plzni	338 670	300 352
v Ústí nad Labem	427 308	369 589
v Hradci Králové	412 684	369 431
v Brně	855 149	765 588
v Ostravě	547 589	499 086
CELKEM	3 666 845	3 255 537

* údaje o daňových subjektech aktivních vůči daňové správě

** údaje o daňových subjektech ekonomicky aktivních ve sledovaném období

6. Posečkáni daně a povolení splátek

Základní přehled o objemu předpisných a odpisných vět, kterými se evidují posečkáni daně a placení daně ve splátkách, za rok 2005 poskytuje následující **Tabulka č. 30**.

Tabulka č. 30

(v mil. Kč)

Přehled posečkané daně a povolených splátek za rok 2005		
Druh příjmu	CELKEM posečkáno	*z toho v min. letech
Daň z přidané hodnoty	8 105,8	1 375,1
Daň spotřební	236,6	78,6
Daň z příjmů právnických osob	7 230,9	864,5
Daň z příjmů srážkou § 36	94,1	2,7
Daň silniční	77,3	15,4
Daň dědická	10,4	3,9
Daň darovací	150,0	81,2
Daň z převodu nemovitostí	1 117,0	434,1
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	3 159,5	691,9
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	368,8	101,1
Daň z nemovitostí	93,3	23,4
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	15 810,2	3 482,6
CELKEM NOVÉ DANĚ	36 454,1	7 154,6
Daň z příjmů obyvatelstva	34,1	28,7
Ostatní zrušené daně	220,0	171,8
CELKEM STARÉ DANĚ	254,2	200,5
CELKEM	36 708,2	7 355,1

* objem daně posečkávané k 31. 12. předchozího roku

7. Příslušenství daně

Příslušenstvím daně se rozumí penále, zvýšení daně, náklady daňového řízení, úroky a pokuty. Z toho nejvýznamnější složku představuje penále. Penále je dlužník povinen zaplatit, nezaplatil-li splatnou částku daně nejpozději v den její splatnosti. Pokuty správce daně zpravidla ukládá za porušení povinnosti nepeněžitě povahy. Zvýšení daně může správce daně uložit za pozdě podané daňové přiznání. Úrok se ukládá za dobu posečkání s placením. Ostatní příslušenství daně tvoří především exekuční náklady.

Tabulka č. 31 udává celkový objem předepsaného příslušenství daně za rok 2005. Nejvyšší položku představuje penále z prodlení při placení daní, které činilo celkem 11 654,8 mil. Kč.

Tabulka č. 31

(v mil. Kč)

Přehled předepsaného příslušenství daně za rok 2005						
Druh příjmu	CELKEM	Exekuční náklady	Pokuty	Penále	Zvýšení daně	Úrok
Daň z přidané hodnoty	3 095,2	0,0	0,6	3 038,9	42,1	13,5
Daň spotřební	308,8	0,0	0,0	308,4	0,0	0,4
Daň z příjmů právnických osob	1 466,4	0,0	0,0	1 455,0	2,3	9,0
Daň z příjmů srážkou § 36	54,2	0,0	0,0	54,1	0,0	0,1
Daň silniční	227,0	0,0	0,0	222,9	3,8	0,2
Daň dědická	1,7	0,0	0,0	1,4	0,2	0,0
Daň darovací	12,3	0,0	0,0	10,6	1,4	0,2
Daň z převodu nemovitostí	373,8	0,0	0,0	349,9	24,1	-0,3
Daň z příjmů fyz. osob z přiznání	1 642,6	0,0	0,0	1 629,3	7,6	5,7
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	605,8	0,0	0,0	605,2	0,0	0,6
Daň z nemovitostí	75,6	0,0	0,0	73,3	1,8	0,4
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	3 980,8	124,9	11,9	3 842,1	0,0	2,0
CELKEM NOVÉ DANĚ	11 844,1	124,9	12,4	11 591,3	83,7	31,9
Daň z příjmů obyvatelstva	17,4	0,0	0,0	17,4	0,0	0,0
Ostatní zrušené daně	46,0	0,0	0,0	46,1	-0,1	0,1
CELKEM STARÉ DANĚ	63,4	0,0	0,0	63,5	-0,1	0,0
CELKEM	11 907,5	124,8	12,4	11 654,8	83,4	32,0

Podle údajů uvedených v **Tabulce č. 32** bylo za rok 2005 evidováno prominutí příslušenství daně v celkové výši cca 5 296 mil. Kč. To představuje zhruba 44,5% z příslušenství daně předepsaného za stejné období. Prominutí se týká převážně příslušenství daně předepsané v minulých letech.

Tabulka č. 32 (v mil. Kč)

Druh příjmu	Prominuté příslušenství daně
Daň z přidané hodnoty	435,9
Daň spotřební	2,8
Daň z příjmů právnických osob	312,3
Daň z příjmů srážkou § 36	9,5
Daň silniční	23,1
Daň dědická	0,2
Daň darovací	3,6
Daň z převodu nemovitostí	51,9
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	217,6
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	46,5
Daň z nemovitostí	6,3
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	4 178,1
CELKEM NOVÉ DANĚ	5 287,8
Daň z příjmů obyvatelstva	4,1
Ostatní zrušené daně	4,1
CELKEM STARÉ DANĚ	8,2
CELKEM	5 296,0

8. Prominutí daně

Tabulka č. 33 (v mil. Kč)

Druh příjmu	Prominutá daň
Daň z přidané hodnoty	22,1
Daň spotřební	19,5
Daň z příjmů právnických osob	5,5
Daň z příjmů srážkou § 36	0,0
Daň silniční	0,2
Daň dědická	0,0
Daň darovací	1,0
Daň z převodu nemovitostí	44,5
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	1,8
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	-5,8
Daň z nemovitostí	0,0
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	5 475,8
CELKEM NOVÉ DANĚ	5 564,7
Daň z příjmů obyvatelstva	-0,4
Ostatní zrušené daně	0,1
CELKEM STARÉ DANĚ	-0,3
CELKEM	5 564,3

Daň je oprávněno prominout pouze Ministerstvo financí (výjimku mají majetkové daně), a to pouze z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. Na rozdíl od příslušenství daně, které lze prominout také z důvodu tvrdosti zákona. Na nových daních bylo za rok 2005 evidováno prominutí daně celkem za 5 564,7 mil. Kč.

Podrobné údaje o výši evidovaného prominutí daně podle jednotlivých druhů daní poskytuje **Tabulka č. 33.**

9. Vymáhání daňových nedoplatků

Rozbor výsledků práce územních finančních orgánů v oblastech zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň, zajištění daní a pohledávek na daních, včetně příslušenství daní (§ 71 a § 72 zákona o správě daní a poplatků) a vymáhání daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní (§ 73 zákona o správě daní a poplatků s přiměřeným použitím občanského soudního řádu a dalších souvisejících předpisů) navazuje na analýzu vývoje daňových nedoplatků, která je samostatně hodnocena v kapitole II. bod 4.

a) Oblast zajištění daní a pohledávek na daních a příslušenství daní

Vývoj na úseku zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň, zajištění pohledávek na daních a příslušenství daní zajišťovacím příkazem a uplatněním zástavního práva dokumentují údaje v **Tabulce č. 34.**

Tabulka č. 34						
Zákon č. 337/1992 Sb.		2001	2002	2003	2004	2005
Ukazatel						
Zajištění dle § 71						
	počet rozhodnutí	343	295	249	120	124
	částka (v mil. Kč)	1 243	762	664	282	1 158
Zástavní právo dle § 72						
	počet rozhodnutí	8 951	9 391	7 221	9 894	9 347
	částka (v mil. Kč)	9 814	7 702	5 735	6 953	5 471
Údaje jsou uvedeny souhrnně za daně staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 a nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993.						

U zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň podle § 71 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“), byl v roce 2005 zaznamenán v porovnání s předchozím rokem nepatrný nárůst počtu vydaných zajišťovacích příkazů (ze 120 na 124). Výrazněji se zvýšil objem zajištění úhrady nesplatné nebo dosud nestanovené daně, a to z částky 282 mil. Kč v roce 2004 na **1 158 mil. Kč** v roce 2005, tj. meziročně o **876 mil. Kč**. Došlo tak k zastavení poklesu objemu zajištění úhrady nesplatné nebo dosud nestanovené daně, který byl zaznamenán v posledních třech letech a současně se hodnota objemu zajištění dle § 71 ZSDP přiblížila úrovni dosahované v roce 2001 a v předchozích letech. V uplatňování institutu zajištění daňových pohledávek zástavním právem podle § 72 ZSDP pokračoval i v roce 2005 trend poklesu objemu daňových pohledávek zajištěných na základě rozhodnutí o zřízení zástavního práva. V porovnání s minulým rokem se jejich objem snížil z částky 6 953 mil. Kč v roce 2004 na **5 471 mil. Kč**, tj. meziročně o **1 482 mil. Kč**. V roce 2005 se rovněž snížil i počet vydaných rozhodnutí o zřízení zástavního práva o 547 případů. Z dlouhodobějšího pohledu je trend poklesu objemu daňových pohledávek zajištěných zástavním právem patrný z následujících údajů meziročního srovnání v letech 2001 až 2005 - v roce 2001 se objem snížil o **2 981 mil. Kč** (index 2001/2002 = 0,767), v roce 2002 o **2 112 mil. Kč** (index 2002/2001 = 0,785) a v roce 2003 o **1 967 mil. Kč** (index 2003/2002 = 0,744). Pokles byl zastaven v roce 2004, kdy byl naopak zaznamenán výraznější nárůst jak počtu vydaných

rozhodnutí (o 2 673), tak zvýšení objemu daňových pohledávek zajištěných zástavním právem o **858 mil. Kč** (index 2004/2003 = 1,212). Tento výsledek byl sice příznivý, ale stále na podstatně nižší úrovni než tomu bylo v roce 2001 a v předchozích letech. V roce 2005 došlo opět k výraznějšímu poklesu objemu daňových pohledávek zajištěných zástavních právem, a to o **1 482 mil. Kč** (index 2005/2004 = 0,829).

Podobně jako v minulých letech bylo řízení o zajištění úhrady nesplacené nebo dosud nestanovené daně ztěžováno větším rozsahem uplatněných odvolání proti vydaným zajišťovacím příkazům. Velmi často dochází k situacím, kdy se finanční úřady musí zabývat tím, že po vydání zajišťovacího příkazu není daňovým subjektem dobrovolně uhrazena ve lhůtě splatnosti jistina a je proto nutno přistoupit k řízení o vymáhání neuhrazené platební povinnosti (zajišťovací exekuce) postupem podle § 73 ZSDP. Některé územní finanční orgány v této souvislosti upozorňují, že dosud platná právní úprava v zákoně o správě daní a poplatků není plně dostačující, a to zejména v případech, kdy dojde v průběhu zajišťovací exekuce k vyměření daně, přičemž ani vyměřená daňová povinnost nebyla v době její splatnosti uhrazena dobrovolně. V uvedených případech je pak nutné, aby finanční úřad v procesním postavení správce daně přistoupil k vymáhání daňového nedoplatku již v rámci tzv. uhrazovací exekuce. Při přechodu ze zajišťovací do uhrazovací exekuce musí správce daně vycházet jak ze změny exekučního titulu, tak i ze změny rozsahu exekuce a vztahu účinnosti zajišťovacího příkazu a vykonatelnosti příslušného rozhodnutí o vyměření daně. K objasnění metodického postupu správce daně byla tato problematika opakovaně předmětem porad ministerstva financí s metodiky finančních ředitelství i seminářů vedených s pracovníky finančních úřadů.

Nadále přetrvává znevýhodnění správce daně při zřizování zástavního práva oproti zástavnímu právu zřizovanému soudem. Na uplatnění institutu zástavního práva podle § 72 ZSDP již několik let dopadá negativně nepřímá novela zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, provedená s účinností od 1. 1. 2001 zákonem č. 367/2000 Sb. a následně změna provedená zákonem č. 317/2001 Sb. Zásadní změna spočívá v tom, že vznik zástavního práva k zajištění daňové pohledávky a jejího příslušenství je podmíněn nabytím právní moci rozhodnutí o zřízení zástavního práva vydaného správcem daně a nikoliv, jak tomu bylo dříve, dnem doručení rozhodnutí, kterým bylo daňovému subjektu uloženo peněžité plnění či dnem splatnosti zálohy na daň. Proti rozhodnutím finančních úřadů o vzniku zástavního práva mohou daňoví dlužníci podat ve lhůtě třiceti dnů ode dne, jež následuje po jeho doručení, odvolání. To ve svém důsledku vede k tomu, že v období mezi vydáním rozhodnutí o zřízení zástavního práva a nabytím právní moci tohoto rozhodnutí (a tedy i zápisem zástavního práva do příslušné evidence) dochází velmi často ze strany daňového dlužníka k nekontrolovatelnému převodu majetku (nemovitého i movitého) na jiné osoby, čímž je značně ztížena pozdější exekuce na tento majetek. Podání odpůřčí žaloby u soudu podle § 42a občanského zákoníku je navíc velice málo účinné, neboť soudy tyto případy vyřizují zdlouhavě a obvykle i s menší úspěšností. Správce daně je tak značně znevýhodněn oproti např. soudu, který soudcovské zástavní právo k nemovitosti zřizuje v rámci výkonu rozhodnutí. Finanční úřady se rovněž dostávají do nepříznivého postavení i při zapsání pořadí uplatněných zástavních práv, neboť většina majetku, který lze postihnout zástavním právem (nemovitosti, dopravní prostředky, pohledávky apod.), je již zastavena ve prospěch bank, právnických nebo fyzických osob, které si svoji pozici zajišťují smluvním zástavním právem již při zahájení obchodních styků apod. Územní finanční orgány proto požadují přehodnocení stávající právní úpravy institutu zástavního práva v tom smyslu, aby účinky vzniku zástavního práva zřízeného na základě rozhodnutí správce daně mohly nastat již dnem doručení tohoto rozhodnutí, popř. navrhuje vrátit se k původní úpravě daňového zákonného zástavního práva.

b) Oblast vymáhání daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní

Rozbor efektivnosti vymáhání daňových nedoplatků se vztahuje na činnost územních finančních orgánů v procesním postavení správce daně podle § 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“). Základní agregované údaje umožňující z dlouhodobějšího pohledu (období 2001 až 2005) posoudit vývoj vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány, jsou obsaženy v **Tabulce č. 35**.

Tabulka č. 35*)

Rok	Nedoplatky vymáhané		Nedoplatky vymožené	
	Počet případů	Částka (mld. Kč)	Počet případů	Částka (mld. Kč)
2001	195 548	46,219	134 622	6,716
2002	223 015	48,489	169 054	3,827
2003**)	1 234 535	54,164	349 375	3,960
2004**)	1 434 436	64,385	376 258	4,073
2005**)	1 608 868	68,205	412 234	5,111

*) Údaje jsou uvedeny sumárně za daně staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 a nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993;

***) Vyšší počet případů (údaje za rok 2003 až 2005) je ovlivněn změnou metodiky jejich vykazování v souvislosti se zavedením nového plně automatizovaného systému zpracování dat v oblasti vymáhání. U evidovaných daňových nedoplatků ve vymáhání je počet případů dán počtem neuhrazených POV (předpisných a odpisných vět) k poslednímu dni sledovaného období, resp. u evidovaných vymožených daňových nedoplatků počtem POV, na kterých došlo v období od 1. 1. 2003 do 31. 12. 2003 a ve stejném období let 2004 či 2005 k úhradě.

Údaje v tabulce ukazují, že objem daňových nedoplatků **ve vymáhání** se v letech 2001 až 2005 každoročně zvyšoval řádově o 2,3 - 10,2 mld. Kč. Nejvyšší dynamiky meziročního růstu vymáhaných daňových nedoplatků bylo dosaženo v roce 2004 (10,2 mld. Kč) a v roce 2003 (5,7 mld. Kč). K 31. 12. 2005 vymáhaly územní finanční orgány celkem **68,2 mld. Kč** daňových nedoplatků (tj. 67,1% z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány za rok 2005) a objem vymáhaných daňových nedoplatků meziročně vzrostl o **3,8 mld. Kč**. Zvyšující se aktivita finančních úřadů při vymáhání daňových nedoplatků je patrná i z porovnání ukazatele podílu vymáhaných pohledávek k celkovému objemu evidovaných daňových nedoplatků v posledních letech (v roce 2001 činil 46,5%, v roce 2002 46,7%, v roce 2003 54,3%, v roce 2004 62,3% a v roce 2005 již dosáhl 67,1%).

Celková částka **vymožených** daňových nedoplatků za rok 2005 se v porovnání s předchozím rokem **zvýšila o více než 1 mld. Kč** (nárůst 25,4%) a **dosáhla přes 5,1 mld. Kč**. Vývoj dynamiky meziročního růstu vymožených daňových nedoplatků a stejně tak i podíl vymožených nedoplatků k celkovému objemu vymáhaných daňových nedoplatků byl v roce 2005 podstatně příznivější, než tomu bylo v posledních letech (v roce 2003 činil tento podíl 7,3%, v roce 2004 klesl na 6,3% a v roce 2005 vzrostl na 7,5%).

Podrobnější přehled o daňových nedoplatcích ve vymáhání a o daňových nedoplatcích vymožených, evidovaných územními finančními orgány k 31. 12. 2005, a to v členění podle jednotlivých druhů příjmů a podle daní a příslušenství daní, poskytují údaje v **Tabulce č. 36**.

Tabulka č. 36 (k 31. 12. 2005)				
Druh příjmu	Daňové nedoplatky			
	ve vymáhání ke sledovanému dni		vymožené od počátku roku 2005 do 31. 12. 2005	
	Počet případů	Částka (v tis.Kč)	Počet případů	Částka (v tis.Kč)
Daň z přidané hodnoty	455 492	28 493 495	84 023	2 490 790
Daň	236 905	20 077 466	52 088	2 239 987
Příslušenství	218 587	8 416 029	31 935	250 802
Daně spotřební	2 900	2 494 516	232	16 023
Daň	1 558	1 577 341	86	7 769
Příslušenství	1 342	917 175	146	8 254
Daň z příjmů PO	31 617	13 364 716	5 288	489 890
Daň	15 872	9 064 275	3 290	420 626
Příslušenství	15 745	4 300 440	1 998	69 264
Daň z příjmů FO–pod. př.	169 644	9 746 541	63 770	818 310
Daň	83 833	6 742 655	38 763	978 344
Příslušenství	85 811	3 003 886	25 007	139 966
Daň z příjmů FO-záv. čin.	219 720	3 248 263	45 400	355 589
Daň	176 968	1 882 216	37 816	257 463
Příslušenství	42 752	1 366 047	7 584	98 126
Daň z příjmů zvl. saz. § 36	28 541	169 415	4 611	13 067
Daň	22 404	112 817	3 832	10 345
Příslušenství	6 137	56 598	779	2 722
Daň z nemovitostí	151 322	696 295	51 804	88 774
Daň	110 997	499 242	40 678	76 845
Příslušenství	40 325	197 053	11 126	11 930
Daň děd., dar. a z přev. nem.	64 146	3 441 050	32 454	487 236
Daň	33 064	2 639 181	19 390	424 996
Příslušenství	31 052	801 869	13 064	62 240
Daň silniční	122 652	780 747	36 721	143 142
Daň	65 561	471 959	16 794	103 051
Příslušenství	57 091	308 787	19 927	40 091
Ostat. příj., odvody a popl.	354 348	3 519 768	86 814	181 708
Daň	350 475	2 574 242	86 441	165 805
Příslušenství	3 873	945 526	373	15 903
Celkem daně platné od 1. 1. 1993	1 600 382	65 954 806	411 117	5 084 529
Daň	1 097 667	45 641 396	299 178	4 385 231
Příslušenství	502 715	20 313 410	111 939	699 298
Daně platné do 31. 12. 1992	8 486	2 249 775	1 117	26 529
Daň	4 233	1 464 348	636	20 307
Příslušenství	4 253	785 427	481	6 222
CELKEM daně	1 608 868	68 204 581	412 234	5 111 058
Daň	1 101 900	47 105 745	299 814	4 405 538
Příslušenství	506 968	21 098 837	112 420	705 520

Rozhodující objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků je evidován na daních nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993. Na těchto daních bylo k 31. 12. 2005 vymáháno **65,9 mld. Kč**, tj. 96,7% z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání k 31. 12. 2005 a za rok 2005 bylo na daních nové daňové soustavy vymoženo přes **5 mld. Kč**, tj. 99,5% z celkové sumy vymožených daňových nedoplatků ve sledovaném období. Objem vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků na daních staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 vykazuje výrazně nižší hodnoty (k 31. 12. 2005 byly vymáhány necelé 2,3 mld. Kč, tj. 3,3% z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání a v roce 2005 vymoženo 26,5 mil. Kč, tj. pouze 0,5% z celkové sumy vymožených daňových nedoplatků ve sledovaném období). Značně malý podíl vymožených daňových nedoplatků na daních „staré“ daňové soustavy potvrzuje velmi nízkou efektivitu jejich vymáhání nejen v roce 2005, ale i v uplynulých letech. Tento stav je ovlivněn hlavně tím, že velká část těchto daňových nedoplatků je dnes nedobytná, popř. dobytná jen z části.

Největší objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků evidovaných na daních „nové“ daňové soustavy je vykazován **na dani z přidané hodnoty**. K 31. 12. 2005 bylo na této dani vymáháno **28,4 mld. Kč**, tj. 41,8% z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání k 31. 12. 2005 a v roce 2005 bylo vymoženo **2,5 mld. Kč**, tj. 48,7% z celkové sumy daňových nedoplatků vymožených ve sledovaném období. Větší objem daňových nedoplatků ve vymáhání byl k 31. 12. 2005 evidován i **u daní z příjmů**. Jejich výše činila v souhrnu **26,5 mld. Kč**, tj. 38,9% z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání. V průběhu roku 2005 bylo na daních z příjmů vymoženo téměř **1,7 mld. Kč** daňových nedoplatků, tj. 32,8% z celkové sumy daňových nedoplatků vymožených ve sledovaném období. **Na dani z nemovitostí a na dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí** bylo k 31. 12. 2005 vymáháno celkem **4,1 mld. Kč**, tj. 6,1% z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání a v průběhu roku 2005 jich bylo vymoženo **576 mil. Kč**, tj. 11,3%. Méně příznivý stav je u **spotřebních daní**, kde bylo k 31. 12. 2005 vymáháno **2,5 mld. Kč** daňových nedoplatků, tj. 3,7% z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání. Téměř o polovinu se u těchto daní snížil objem vymožených daňových nedoplatků, který v roce 2005 činil **16 mil. Kč**, tj. pouhých 0,3% z celkové výše vymožených daňových nedoplatků za sledované období. K tomu je třeba dodat, že správa spotřebních daní přešla od roku 2004 na orgány celní správy, a lze zde proto očekávat obdobný trend i v příštích letech.

Z celkového objemu daňových nedoplatků ve vymáhání jich bylo k 31. 12. 2005 evidováno **na daních 47,1 mld. Kč**, tj. 69,1%. Téměř třetina daňových nedoplatků ve vymáhání je evidována na **příslušenství daní**. K 31. 12. 2005 se jednalo o **21,1 mld. Kč**, tj. 30,9% (dle § 58 ZSDP se příslušenstvím daní rozumí penále, zvýšení daně, náklady daňového řízení, úroky a pokuty uložené podle ZSDP nebo jiného daňového zákona).

Územní finanční orgány jsou dlouhodoběji úspěšnější při vymáhání nedoplatků, jejichž výše se pohybuje v řádu do 1 mil. Kč. Nedoplatky v řádu nad 10 mil. Kč jsou buď z větší části nedobytné nebo jsou vymahatelné pouze částečně. Podle analýz stavu nedobytných daňových nedoplatků, provedených v minulých dvou letech Ministerstvem financí za aktivní spolupráce územních finančních orgánů, činí **kvalifikovaný odhad nedobytných daňových nedoplatků částku cca 61 mld. Kč**, tj. 60% z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány za rok 2005. Na daních „staré“ daňové soustavy, jejichž objem klesl k 31. 12. 2005 na 4,4 mld. Kč, je jich nedobytných cca 90%. Pokud jde o právní příčiny nedobytnosti, rozhodující objem nedobytných daňových nedoplatků (cca 45 mld. Kč, tj. 44% z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných za rok 2005) se vztahuje k důvodům zániku daňového subjektu bez právního nástupce a ručitele nebo ukončení řízení o konkursu a vyrovnání (např. jestliže se

jedná o daňový nedoplatek přihlášený do konkursu, k jehož úhradě nedošlo a konkurs byl usnesením soudu zrušen nebo byl usnesením soudu zamítnut návrh na prohlášení konkursu pro nedostatek majetku, přičemž správci daně není současně znám žádný majetek daňového subjektu apod.).

c) Efektivita vymáhání podle jednotlivých exekučních způsobů

K vymáhání daňových nedoplatků využívají finanční úřady všech zákonných prostředků, přičemž právní úprava způsobů a procesního postupu při vymáhání daňových nedoplatků nedoznala v roce 2005, stejně jako v minulých letech zásadních změn. Rozhodující objem vymožených daňových nedoplatků byl v roce 2005 dosažen v daňovém řízení, resp. v řízení o vymáhání daňových nedoplatků. Téměř **2,4 mld. Kč**, tj. 46,4% z objemu daňových nedoplatků vymožených v roce 2005, bylo finančními úřady vymoženo **v exekučních řízeních postupem podle § 73 ZSDP** (v porovnání s rokem 2004 se tato částka zvýšila o 0,5 mld. Kč). Téměř stejná částka daňových nedoplatků (přes 2,4 mld. Kč) byla po jejich převzetí k vymáhání vybrána pracovníky správce daně ještě před zahájením exekuce, resp. vydáním exekučního příkazu (např. na základě výzev k zaplacení daňových nedoplatků v náhradní lhůtě, osobního doručení upozornění na nedoplatek, osobních jednání s daňovými dlužníky apod.). Potvrzuje se tak význam osobního jednání a klientského přístupu pracovníků správce daně k daňovým subjektům a diferencovaného přístupu vůči nekontaktním osobám, které se úmyslně vyhýbají plnění daňových povinností a těm osobám, které se do postavení dlužníka dostaly z různých důvodů výjimečně a jsou ochotny daňový nedoplatek uhradit.

Obdobně jako v minulých letech je nejefektivnějším a finančními úřady nejvíce využívaným exekučním prostředkem vymáhání daňová exekuce vedená příkázáním pohledávek, zejména příkázáním pohledávky na peněžní prostředky daňových dlužníků na účtech vedených u bank. Tímto způsobem bylo finančními úřady vymáháno v roce 2005 téměř **6,8 mld. Kč**, tj. 24,7% z celkového objemu daňových nedoplatků vymáhaných v roce 2005 a vymoženo téměř **1,9 mld. Kč**, tj. 37,1% z celkového objemu daňových nedoplatků vymožených v roce 2005. Nejnáročnějšími, avšak nejméně efektivními způsoby vymáhání jsou daňové exekuce vedené prodejem věcí movitých a prodejem nemovitostí. V roce 2005 bylo exekucí prodejem věcí movitých vymáháno necelých **0,5 mld. Kč**, tj. pouze 0,2% z celkového objemu daňových nedoplatků vymáhaných v roce 2005 a vymoženo přes **0,1 mld. Kč** daňových nedoplatků, tj. 2,5% z celkového objemu daňových nedoplatků vymožených v roce 2005. Exekucí prodejem nemovitostí bylo vymáháno necelých **0,4 mld. Kč**, tj. 1,4% z celkového objemu daňových nedoplatků vymáhaných za rok 2005 a vymoženo přes **0,1 mld. Kč** daňových nedoplatků, tj. 2,1% z celkového objemu daňových nedoplatků vymožených v roce 2005. Relativně vyšší objem daňových nedoplatků byl vymáhán exekucí vedenou srážkou ze mzdy, jiné odměny za závislou činností nebo náhrady za pracovní příjem, důchody, sociální a nemocenské dávky, stipendia apod. Tímto způsobem bylo vymáháno **1,2 mld. Kč**, tj. 4,6% z celkového objemu daňových nedoplatků vymáhaných v roce 2005 a vymoženo **0,2 mld. Kč** daňových nedoplatků, tj. 4,7% z celkového objemu daňových nedoplatků vymožených v roce 2005.

Souhrnná kumulovaná výše daňových pohledávek přihlášených finančními úřady **do konkursních řízení** přesáhla k 31. 12. 2005 částku **70 mld. Kč** (tj. 69,6% z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány za rok 2005) a proti předchozímu roku vzrostla o 7,1 mld. Kč. Z celkového objemu pohledávek přihlášených finančními úřady do konkursních řízení jich bylo v průběhu konkursu do vydání rozvrhového usnesení a v rámci rozvrhového usnesení uspokojeno k 31. 12. 2005 celkem **2,6 mld. Kč**, tj. pouze 3,6% z objemu přihlášených daňových pohledávek. Každoročně narůstá jak počet daňových dlužníků na jejichž majetek byl prohlášen konkurs, tak i výše daňových nedoplatků

přihlášených do konkursních řízení, avšak efektivita těchto řízení je z hlediska jejich uspokojování minimální. Návrhy na prohlášení konkursu jsou ze strany dlužníků podávány mnohdy se značným zpožděním a často v době, kdy již nedisponují s majetkem, který by postačoval alespoň k částečnému uspokojení konkursních věřitelů. Přetrvávají problémy s uspokojením správců daně v případech, kdy bylo zřízeno zástavní právo k nemovitosti úpadce. V důsledku legislativních změn v rámci nepřímé novely zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, provedené s účinností od 1. 1. 2001 zákonem č. 367/2000 Sb., jsou správci daně oproti ostatním odděleným věřitelům výrazně znevýhodněni. Nadále přetrvává problém s včasným ukončením konkursních řízení ve lhůtě 18 měsíců, jak to předpokládá § 14a odst. 2 zákona o konkursu a vyrovnání. V řadě případů tak konkursní řízení probíhá několik let, výjimkou není pět i více let. Výše daňových pohledávek přihlášených nebo uplatněných v konkursu se neúměrně zvyšuje o částky penále podle § 63 ZSDP, neboť penalizace daňového subjektu trvá i v běhu konkursního řízení. S legislativním řešením tohoto problému je uvažováno v rámci připravovaných nových právních úprav dotčených předpisů.

Obdobně jako v předchozích letech byly i v roce 2005 uspokojovány jen v minimálním rozsahu daňové pohledávky, které finanční úřady předaly k vymáhání **soudům na základě návrhu na výkon rozhodnutí**. V roce 2005 jich soudy vymáhaly necelých **0,5 mld. Kč** a z této částky jich bylo vymoženo pouze **17,3 mil. Kč**, tj. 3,7%. Finanční úřady kritizují soudy za zdlouhavý průběh soudních výkonů rozhodnutí (zejména prodejem nemovitostí), která v mnoha případech probíhají i několik let.

Dle § 73 odst. 3 ZSDP mohou finanční úřady v postavení správce daně požádat o výkon exekuce též soudního exekutora. V roce 2005 byla tato možnost využita finančními úřady v menším rozsahu než v předchozím roce. Za sledované období byly předány **soudním exekutorům k výkonu exekuce** daňové nedoplatky ve výši **91,5 mil. Kč** (o 127,3 mil. Kč méně než v roce 2004) a z této částky bylo vymoženo **8,1 mil. Kč**, tj. 8,8%. Finanční úřady opětovně upozorňují na problémy, které se vyskytují při poskytování součinnosti soudním exekutorům podle § 33 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Vedle neúměrného rozsahu požadavků soudních exekutorů na sdělení řady údajů, jejichž vyřizování odvádí správce daně od výkonu správy daní, způsobuje problémy také nepřiměřenost jejich exekucí. Exekutoři svými příkazy blokují veškerý majetek dlužníků, přestože výše dluhu je mnohdy podstatně nižší než hodnota majetku postiženého exekucí. Správce daně pak nemůže vzhledem k případnému rozporu se zákonem č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, efektivně vymáhat daňové nedoplatky do doby ukončení exekuce ze strany exekutorského úřadu.

d) Hlavní faktory ovlivňující efektivitu vymáhání daňových nedoplatků

Efektivitu výběru daní a vymáhání daňových pohledávek negativně ovlivňuje celá řada faktorů. K nejzávažnějším patří:

- Řada daňových dlužníků (i těch, kteří dluží státu větší objem daňových nedoplatků) nemá exekuci postižitelný majetek, popř. majetek mají, ale je velmi obtížné jej dohledat a zajistit. Daňoví dlužníci činí často úkony, kterými se svého majetku zbavují s cílem vyhnout se daňové exekuci, popř. vyhnout se zajištění daňové pohledávky zřízením zástavního práva. Přitom možnost domoci se neúčinnosti těchto úkonů u soudů (například postupem podle § 42a občanského zákoníku) bývá pro pracovníky správce daně často problematická a vždy časově náročná.
- Opakovaně se objevují případy, kdy daňoví dlužníci (zejména společnosti s ručením omezeným) výrazně utlumí, resp. ukončí, podnikatelské aktivity bez uhrazení

platebních povinností a dále pokračují v podnikatelských aktivitách, např. v nově zřízených firmách se stejným předmětem činnosti. Často dochází ke změnám statutárních orgánů obchodních společností, kterými se stávají i nekontaktní osoby. V řadě případů byly u obchodních společností zaznamenány účelové a pouze formální změny sídel, či faktická neexistence sídel. Zápisy v obchodním rejstříku tak neodpovídají skutečnosti.

- Po novelizaci občanského zákoníku a občanského soudního řádu, platné od 1. 1. 2001, přetrvává praxe peněžních ústavů, kdy po doručení exekučního příkazu na příkazání pohledávky na peněžní prostředky dlužníků na účtech vedených u bank zpravidla neprodleně vyrozumí svého klienta (daňového dlužníka) o nařízené exekuci a ihned mu zřídí nový účet, na který dlužník směřuje platby svých pohledávek a na zablokované účty již nejsou připisovány další platby.
- Exekuce příkázáním pohledávky na peněžní prostředky dlužníků na účtech vedených u bank jsou negativně ovlivňovány druhotnou platební neschopností řady daňových subjektů, ale i poklesem počtu daňových subjektů, které mají vedeny účty u peněžních ústavů. Daňoví dlužníci používají pro podnikání účty jiných osob – právnické osoby používají např. účty svých jednatelů či členů představenstva a fyzické osoby účty svých rodinných příslušníků.
- Efektivita exekuce na srážku ze mzdy a jiné odměny za závislou činnost je negativně ovlivňována častou fluktuací zaměstnanců a velmi omezenými možnostmi správce daně zjistit zaměstnavatele dlužníků včas. Finanční úřady jsou pak nuceny opakovaně zjišťovat zaměstnavatele a exekuční řízení opakovaně zahajovat. Mzdy jsou zaměstnavateli často vypláceny jen v minimální výši, což se odráží nejen ve výnosu z exekuce, ale v mnoha případech nelze výkon rozhodnutí provést s ohledem na nezabavitelné částky stanovené nařízením vlády č. 63/1998 Sb.
- Prodejnost movitých věcí a nemovitostí v rámci dražeb prováděných správcem daní stále klesá a nízké jsou i samotné výtěžky dražeb. Opakovaně byly zaznamenány případy, kdy zájemci o koupi nemovitosti v dražbách vyčkávají na další dražební jednání, kdy se nejnižší podání snižuje ze dvou třetin výsledné ceny na jednu polovinu výsledné ceny. Problematický je prodej nemovitostí s vážnoucími zástavními právy, zejména ve vztahu k zástavám ostatních věřitelů, především bank, které jsou uplatněny před zástavami finančních úřadů.
- Rychlost i efektivnost exekučních řízení, resp. úkonů ke zjištění majetku je dosud negativně ovlivňována i tím, že stávající externí registry (např. registr motorových vozidel, registr obyvatelstva apod.) nejsou dlouhodobě aktualizovány a v případě registru motorových vozidel chybí relevantní informace pro posouzení vlastnictví a k vyhledávání vozidla. Navíc současná legislativní úprava i stávající technická vybavenost (nepropojenost registrů veřejné správy, povinnost mlčenlivosti vůči vybraným subjektům apod.) je omezujícím faktorem zajišťování efektivní spolupráce a součinnosti územních finančních orgánů s ostatními státními orgány, především z pohledu umožnění bezplatného dálkového přístupu on line k informacím potřebným pro oblast zajištění a vymáhání daňových nedoplatků. Při získávání informací o bankovních účtech daňových dlužníků je pocíťována absence registru bankovních účtů, obdobná registru stavebního spoření, ze kterého by bylo možné dle identifikace dlužníka (IČ, RČ) zjistit peněžní ústavy, ve kterých má dlužník zřízeny účty. Stávající praxe je administrativně náročná a poměrně zdoluhavá. Plně funkční není ani nově zavedený systém předávání informací pomocí magnetického média (v rámci výzev k součinnosti třetích osob podle § 34 ZSDP), který je od 1. 9. 2004 využíván finančními úřady, a to na základě dohody mezi Ministerstvem financí a zástupci

České bankovní asociace a Asociace stavebních spořitelů.

- Výslednost a efektivnost vymáhání daňových nedoplatků územními finančními orgány je významně ovlivňována počtem a kvalitou personálního obsazení vymáhacích útvarů finančních úřadů a v nemalé míře i úrovní finančního ohodnocení práce zaměstnanců těchto útvarů, kteří jsou navíc při výkonu své činnosti často vystavováni psychickému nátlaku a verbálnímu napadání ze strany daňových dlužníků. Dosud nejsou vytvořeny potřebné předpoklady (legislativní, personální, mzdové) pro získávání pracovníků s potřebnou kvalifikací (zejména z oboru práva) a praktickými znalostmi pro výkon daňové správy na tomto úseku. Účinnost práce těchto útvarů je limitována i výší finančních prostředků v rozpočtech územních finančních orgánů, které dosud nezajišťují potřebný rozvoj materiálně technického vybavení a podmínek pro výkon správy daní v oblasti vymáhání daňových nedoplatků i pro praktický výkon činnosti exekutorů, zejména v terénu. Stále nevyhovující je vybavení motorovými vozidly, manipulační technikou, skladovými prostory, ale i prostředky pro záznam a dokumentaci, především mobiliárních exekucí (např. videokamery, digitální fotoaparáty, notebooky apod.).

10. Místní šetření, vytýkácí řízení

a) Místní šetření

Místní šetření, jako jeden z procesních úkonů v daňovém řízení, je upraveno ustanovením § 15 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Místní šetření jsou na finančních úřadech prováděna pracovníky všech oddělení finančních úřadů, v největší míře však pracovníky kontrolních oddělení.

V roce 2005 provedly finanční úřady **116 382** místních šetření, což je o 4 188 více než v předchozím roce. Přehled o počtu uskutečněných místních šetření v letech 2004 - 2005 poskytuje **Tabulka č. 37**.

Tabulka č. 37

Druh příjmu	Počet místních šetření			
	2004	2005	Rozdíl 05-04	Index 05/04
Daň z přidané hodnoty	57 282	61 508	4 226	1,07
Daně spotřební	793	196	-597	0,25
Daň z příjmů PO	9 237	10 647	1 410	1,15
Daň z příjmů FO - podáv. přízn.	24 594	25 105	511	1,02
Daň z příjmů FO - záv. činnost	4 801	4 442	-359	0,93
Daň z příjmů - zvl. sazba (§ 36)	690	588	-102	0,85
Daň z nemovitostí	6 520	5 766	-754	0,88
Daň dědická darovací a z přev. nem.	5 092	4 903	-189	0,96
Daň silniční	3 185	3 227	42	1,01
CELKEM	112 194	116 382	4 188	1,04

Největší počet místních šetření byl zaměřen na:

- prověřování oprávněnosti uplatněného odpočtu daně z přidané hodnoty za přijatá plnění,
- dožádání od jiných správců daně,
- prověřování údajů u nově registrovaných daňových subjektů,
- ověřování údajů v daňových přiznáních,
- zjišťování a prověřování výše obchodní marže u daňových subjektů podnikajících v maloobchodní činnosti,
- ověřování správnosti inventarizací zboží v provozovnách s obchodní činností,
- kontrolu plnění povinností uložených správcem daně rozhodnutím o záznamní povinnosti,
- ověřování správnosti údajů o nemovitostech uvedených v daňových přiznáních na úseku majetkových daní,
- prověřování zaměstnávání cizích státních příslušníků, formy jejich zaměstnávání a ověřování jimi prováděných prací,
- ověřování registračních údajů, pobytu osob, adres a sídel daňových subjektů pro doručování,
- zjišťování správnosti a včasnosti odvodu sražených záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti,
- ověřování znaleckých posudků pro účely oceňování majetku,
- zjišťování cen z prodeje movitých věcí,
- zjišťování majetkových poměrů dlužníků,
- ověřování poskytnutých půjček a vkladů do podnikání,
- ověřování důkazních prostředků uplatněných v rámci jiných daňových řízení,
- ověření dodržování zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, ve znění pozdějších předpisů.

Z uvedeného výčtu tvoří významnou skupinu místní šetření, která jsou prováděna na základě vnějších podnětů od jiných daňových subjektů, občanů, jiných státních orgánů a dožádání jiných správců daně.

V roce 2005 byla provedena řada místních šetření též v rámci celostátních kontrolních akcí zaměřených na daňové subjekty provozující internetové obchody, dovozce ze třetích zemí a stánkový prodej, neziskové organizace a cestovní kanceláře.

Příklady nejzávažnějších nedostatků zjištěných při místních šetřeních finančních úřadů v roce 2005 jsou uvedeny v **Příloze č. 1**.

Přehled o počtu místních šetření a výši doměřených daní z místních šetření za rok 2005 podle jednotlivých druhů daní a finančních ředitelství poskytuje **Příloha č. 3**.

b) Vytýkací řízení

Vytýkací řízení je upraveno ust. § 43 zákona č.337/1992 Sb., o správě daní a poplatků,

ve znění pozdějších předpisů. Vytýkací řízení se zaměřují na odstranění pochybností správce daně o správnosti, úplnosti, pravdivosti a průkaznosti údajů uvedených v daňovém přiznání. Vytýkací řízení byla v mnohých případech vedena s cílem odstranit formální nedostatky v daňových přiznáních, avšak v důsledku některých nových případů úmyslného krácení daňové povinnosti se vytýkací řízení stávají stále častěji odborně a časově náročnější.

Tabulka č. 38 ukazuje výsledky vytýkacích řízení v roce 2005.

Tabulka č. 38

Daň	Počet ukončených	Počet ukončených s rozdílem	Změna v důsledku vytýkacího řízení (v tis.Kč)		
			Daňové povinnosti	Nadměrného odpočtu	Ztráty
z přidané hodnoty	41 151	14 326	769 375	-588 117	0
z příjmů PO	7 203	1 520	36 732	0	-643 390
z příjmů FO	44 624	14 146	98 361	0	-41 049
CELKEM	92 978	29 992	904 469	-588 117	-684 439

11. Daňová kontrola

Daňová kontrola je vymezena ustanovením § 16 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Cílem daňové kontroly je zjistit nebo prověřit daňový základ nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné stanovení daně u daňového subjektu.

V následujících **Tabulkách č. 39 a 40** je uveden přehled o počtu subjektů, o počtu daňových kontrol a o dodatečně doměřených daních z kontrol v členění podle druhu příjmu za roky 2004 a 2005. V těchto údajích se za jednu kontrolu považuje kontrola jedné daně za jeden rok u jednoho daňového subjektu.

Tabulka č. 39

Druh příjmu	Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2004		
	Počet subjektů *	Počet kontrol	Doměřeno z kontrol (v Kč)
Daň z přidané hodnoty	446 340	23 568	1 456 848 601
Daně spotřební	1 457	451	205 645 140
Daň z příjmů PO	359 178	14 154	2 299 487 008
Daň z příjmů FO-podáv. přiznání	3 202 921	27 686	1 146 925 926
Daň z příjmů FO-závislá činnost	628 467	20 203	242 810 811
Daň z příjmů zvl. sazba (§ 36)	458 006	6 310	20 162 011
Daň z nemovitostí	3 122 608	8 893	12 988 625
Daň dědická darovací a z přev. nemovitostí	424 158	38	26 000
Daň silniční	1 051 377	18 125	17 722 827
CELKEM	9 694 512	119 428	5 402 616 949

Tabulka č. 40

Druh příjmu	Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2005		
	Počet subjektů *	Počet kontrol	Doměřeno z kontrol (v Kč)
Daň z přidané hodnoty	493 460	22 312	1 330 590 513
Daně spotřební	0	47	82 120 496
Daň z příjmů PO	352 321	13 109	1 476 301 079
Daň z příjmů FO-podáv. příznání	1 938 285	24 292	796 192 121
Daň z příjmů FO-závislá činnost	452 660	18 016	155 393 671
Daň z příjmů zvl. sazba (§ 36)	359 291	5 906	24 183 638
Daň z nemovitostí	3 255 537	6 194	7 859 564
Daň dědická darovací a z přev. nemovitostí	347 383	32	17 110
Daň silniční	810 536	15 501	18 829 078
CELKEM	8 009 473	105 409	3 891 487 270

* Údaj "Počet subjektů" je počtem registrovaných daňových subjektů ve sledovaném období.

Oproti roku 2004 došlo v souhrnu k poklesu počtu kontrol i výše doměrků. Z vývoje doměrků, který je patrný z údajů v uvedených tabulkách, vyplývá, že celková částka dodatečně doměřených daní oproti roku 2004 poklesla o **1 511 mil. Kč**. Mezi hlavní skutečnosti, které mají vliv na počet a výsledek daňových kontrol, patří to, že odborná a především časová náročnost prováděných kontrol neustále narůstá, a to především z důvodu náročnosti prokazování konkrétních skutečností v daňovém řízení. Při současně platné legislativě, kdy daňový subjekt může opakovaně neustále dokládat další a další důkazní materiály, které jsou často dodatečně dopracované, při zachování zákonných lhůt pro daňové řízení se doba kontroly neúměrně prodlužuje a dokazování daňových úniků je stále pracnější. Pokud se správce daně, resp. kontrolor nevypořádá v průběhu kontroly se všemi, daňovým subjektem navrženými důkazními prostředky, předkládanými i dodatečně a uměle vykonstruovanými, potom je daňovým subjektem napadán, že porušuje základní zásady daňového řízení a především Listinu základních práv a svobod. Často se stává, že na výzvy správce daně jsou doklady předkládány neúplné a zpravidla až dodatečně, čímž se opět prodlužuje délka kontroly. Některé daňové kontroly zahájené počátkem roku 2005 dosud nejsou ukončeny, a to právě na základě výše uvedených důvodů. Problémy jsou stále tytéž jako v minulých letech, spíše se ještě prohlubují. Narůstají komplikace při jednání s daňovými subjekty, některé z nich jsou zcela nekontaktní, nepřebírají písemnosti nebo mění sídlo či bydliště. Podklady ke kontrole jsou předkládány až po písemných výzvách nebo nejsou předkládány vůbec. To pak vede k nutnosti stanovovat daň podle pomůcek a tím se prodlužuje doba kontroly, protože správce daně musí vyhledávat pomůcky nezbytné k vyměření daně. Jsou rozesílána dožádání jiným správcům daně a vyslýchání svědci. Daňové subjekty se snaží maximálně protahovat dobu kontroly různými i opakovanými námitkami a návrhy dalších důkazních prostředků a svědeckých výpovědí, které musí správce daně posuzovat, a tak oddalovat termín pro dodatečné doměření daně. Při projednání závěrů z kontroly si daňové subjekty většinou zažádají o lhůtu k vyjádření, nesouhlasí se závěry a slibují dodání nových důkazních prostředků, na které správce daně obvykle čeká marně. Řízení bývají často také prodlužována vznášením procesních námitek a stížností na jednání kontrolorů, které nejsou oprávněné. Také daňoví poradci často prodlužují dobu kontroly – omlouvají se z účasti na jednáních ze zdravotních důvodů, předkládají jen částečná účetnictví, vznášejí různé námitky, odjíždějí na zahraniční služební cesty apod. Často jsou takové kroky účelové s cílem získat čas, např. pro přesuny majetku. Doba kontroly se tak neúměrně prodlužuje a klesá tím i celkový počet provedených kontrol. Operace spojené se změnou místní příslušnosti

daňového subjektu opět zpomalují dokončování daňových kontrol.

Na daňovou nekázeň daňových subjektů mají velký vliv i rozsudky soudů ve věcech daňových i trestních a postupy a závěry orgánů činných v trestním řízení, kdy je skutkový stav věci zcela opomíjen a vyšetřování a soudní řízení je vedeno pouze po formální stránce.

Nepříznivá situace je i ve společenském postavení pracovníků správce daně. Pouze fakt, že občan je pracovníkem finančního úřadu, a to zejména oddělení kontrolního či vymáhacího způsobuje, že musí snášet řadu verbálních napadání, osočování, vyhrožování, nesmyslných trestních oznámení atd., jež mu působí problémy i v jeho osobním životě.

Stále méně jsou zjišťovány „klasické“ nálezy, které vyplývají z neznalosti účetní a daňové legislativy. Ve stále vyšším počtu se objevují „kvalifikované“ daňové úniky, které naopak vycházejí z dokonalé znalosti daňové problematiky a zejména z nedostatků daňové, ale i nedaňové legislativy.

V současné době se finanční ředitelství a finanční úřady snaží výše uvedeným problémům čelit zintenzivněním vyhledávací činnosti, využitím signálních informací, zlepšením přípravy na daňovou kontrolu, včetně posílení analytické činnosti, kvalitnějším využitím úlohy ADIS „Výběr daňových subjektů ke kontrole“ a rozšiřujícím se využíváním programu IDEA pro elektronickou kontrolu účetnictví. Zvyšuje se důraz na zvládnutí zejména procesních postupů při kontrolní činnosti, včetně vyžadování důslednosti při vyhotovování písemností po obsahové i formální stránce (výzvy, rozhodnutí, zprávy z kontrol) tak, aby byly srozumitelné a jednoznačné.

Zhodnocení činnosti oddělení specializované kontroly

V roce 2005 se činnost oddělení specializované kontroly soustředila převážně na oblast kontroly u velkých daňových subjektů. Základem pro výběr subjektů ke kontrole byly požadavky ze strany místně příslušných správců daně a návrhy finančních ředitelství. Při výběru daňových subjektů ke kontrole a sestavování plánu kontrol se přihlíželo k personální a majetkové propojenosti daňových subjektů, k zahraniční majetkové účasti a k možnosti výskytu problematiky převodních cen. Účelnost a odůvodněnost provedení daňových kontrol byla prověřována nejen na základě informací obsažených ve spise daňového subjektu, ale i na základě místních šetření.

V roce 2005 provedla oddělení specializované kontroly **533 kontrol**, při nichž bylo **doměřeno celkem 286 mil. Kč**. Oproti předchozímu roku byl vykázán pokles. Na celkové výši doměřených daní má největší podíl oddělení specializované kontroly v působnosti Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu, které doměřilo **143 mil. Kč**. Oddělení specializované kontroly Finančního úřadu v Hradci Králové doměřilo **94 mil. Kč**.

Příklady nejzávažnějších nedostatků zjištěných při kontrolní činnosti finančních úřadů v roce 2005 podle druhů státních příjmů jsou uvedeny v **Příloze č. 2**.

Přehled o počtu daňových subjektů, daňových kontrol a doměřených daní z kontrol za rok 2005 podle jednotlivých druhů daní a finančních ředitelství poskytuje **Příloha č. 3**.

12. Opravné prostředky

V roce 2005 došlo v porovnání s údaji předcházejícího roku ke zvýšení celkového počtu odvolání proti platebním výměrům vydaných správcem daně v roce 2005, za současného snížení celkové částky v Kč. Uvedené údaje dokumentuje **Tabulka č. 41**.

Tabulka č. 41

Druh příjmu	Odvolání proti platebním výměrům podaná			
	v minulém roce a nevyřízená k 1. 1.		ve sledovaném období (2005)	
	Počet	Částka (v tis. Kč)	Počet	Částka (v tis. Kč)
Daň z přidané hodnoty	1 323	598 564	15 165	1 579 743
Daně spotřební	22	1 014 570	40	30 056
Daň z příjmů PO	304	3 304 228	1 230	1 373 322
Daň z příjmů FO-podáv. přízn.	636	219 132	3 161	642 452
Daň z příjmů FO-závislá činnost	81	8 631	411	58 838
Daň z příjmů-zvláštní sazba (§ 36)	10	893	78	5 937
Daň z nemovitostí	67	2 420	714	25 649
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	371	70 115	1 302	186 112
Daň silniční	43	292	402	2 921
CELKEM	2 857	5 218 845	22 503	3 905 030

Způsob vyřízení odvolání proti platebním výměrům v roce 2005 u finančních úřadů podle jednotlivých daní je uveden v **Tabulce č. 42**.

Tabulka č. 42

Druh příjmu	Způsob vyřízení u finančních úřadů ¹⁾					
	vyhověno ²⁾		zamítnuto ³⁾		postoupeno FŘ	
	Počet	Částka (v tis. Kč)	Počet	Částka (v tis. Kč)	Počet	Částka (v tis. Kč)
Daň z přidané hodnoty	11 321	701 080	1 122	281 469	2 673	670 685
Daně spotřební	0	0	0	36 510	33	45 867
Daň z příjmů PO	410	529 795	139	115 836	683	3 437 446
Daň z příjmů FO-podáv. přízn.	1 438	98 250	419	193 015	1 238	362 108
Daň z příjmů FO-závislá činnost	168	5 547	67	10 011	150	41 667
Daň z příjmů – zvláštní sazba (§ 36)	38	350	9	34	30	6 421
Daň z nemovitostí	504	5 677	72	1 808	131	26 969
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	663	27 946	259	71 967	437	82 136
Daň silniční	286	903	67	553	33	343
CELKEM	14 828	1 369 546	2 154	711 203	5 408	4 673 642

¹⁾ rozdíl oproti celkovému počtu jsou nové případy dosud v řízení,

²⁾ i částečně; ³⁾ § 49 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb..

Vybrané ukazatele z oblasti soudního řízení jsou prezentovány v přehledu o žalobách k soudu proti rozhodnutí územních finančních orgánů a o výsledku řízení v roce 2005 u daní daňové soustavy platné od 1. 1. 1993 viz **Tabulka č. 43**.

Tabulka č. 43

Druh příjmu	Zamítnuto		Vyhověno	
	Počet	Částka (v tis. Kč)	Počet	Částka (v tis. Kč)
Daň z přidané hodnoty	376	627 697	188	143 107
Daně spotřební	22	67 936	3	58 273
Daň z příjmů PO	185	722 450	96	202 602
Daň z příjmů FO podávajících příznání	233	574 344	157	169 317
Daň z příjmů FO závislá činnost	36	28 677	23	13 167
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	1	125	4	1 761
Daň z nemovitostí	13	1 702	2	1 571
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	94	45 684	43	54 129
Daň silniční	3	91	0	0
Odvody za porušení rozpočtové kázně	13	209 307	23	157 049
Žaloby u Ústavního soudu	14	64 440	2	303
Ostatní	95	63 048	33	30 550
CELKEM	1 085	2 405 501	574	831 829

13. Sankce

Finanční úřady ukládaly pokuty daňovým subjektům podle ustanovení § 37 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“), za nedodržení povinností stanovených hmotně právními a procesně právními předpisy, a to především plátcům daně z přidané hodnoty. Jednalo se nejčastěji o nevedení záznamní evidence pro daňové účely uložené správcem daně, případně nevystavení daňových dokladů za uskutečněná zdanitelná plnění (doklady neobsahovaly zákonem požadované náležitosti). Dále ukládaly pokuty osobám, které nebyly plátcem daně a v rozporu s ustanovením § 26 odst. 6 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, vystavovaly doklady, které měly náležitosti daňového dokladu. Poplatníkům a plátcům daně z příjmů pokuty za nesplnění povinnosti stanovené v ustanovení § 69 odst. 2 ZSDP, tj. nepodání vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti ani po výzvě.

V roce 2005 uložily finanční úřady také blokové pokuty podle § 37a ZSDP, zejména při prováděných místních šetřeních u stánkových prodejců na veřejných prostranstvích, a to za nevedení evidence denních tržeb a za porušení povinností uložených daňovým subjektům v § 15 citovaného zákona, zejména za porušení povinnosti zajistit přístup k nabývacím dokladům k prodávanému zboží, případně jejich zapůjčení.

Pokuty uložené za porušení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, jsou ukládány nejčastěji za neúplné a neprůkazné účetnictví, popř. nevedení účetnictví vůbec a nerespektování povinností uložených správcem daně při vedení předepsaných účetní evidencí.

Ukládány byly i pokuty za porušení zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů.

Oproti minulému roku ukládaly finanční úřady v roce 2005 ve větším rozsahu pokuty za porušení zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, zjištěné nejčastěji z předložených smluv o převodu nemovitostí.

Přehled o sankcích ukládaných podle výše uvedených zákonů podává **Tabulka č. 44.**

Tabulka č. 44

Sankce uložena dle	Počet případů		Částka (v tis. Kč)	
	2004	2005	2004	2005
zák. č. 337/1992 Sb., pokuty podle § 37	2 836	2 788	12 213	12 276
zák. č. 337/1992 Sb., § 37a blok. řízení	821	822	831	832
zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví - fyz. osobám	196	187	2 389	2 206
zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví - práv. osobám	325	162	4 819	6 057
zák. č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti	*	385	*	6 729
CELKEM	4 178	4 344	20 252	28 100

* nesledováno z důvodu účinnosti zákona až od 1 .7. 2004

Problematickou a administrativně velmi náročnou částí agendy územních finančních orgánů byly i v roce 2005 sankce (zejména pokuty) ukládané jinými správními a státními orgány, které tyto orgány předávají finančním úřadům k vybírání a vymáhání v rámci tzv. dělené správy. Vyřizování této agendy odčerpává v nemalé míře stávající kapacity specializovaných útvarů finančních úřadů, což dopadá zejména na vymáhání vlastních daňových nedoplatků. Pozdní zasílání pravomocných rozhodnutí finančním úřadům, nedostatky v identifikaci povinných subjektů a chybějící formální náležitosti rozhodnutí byly i v roce 2005 výčetem z řady zjištěných nedostatků, zvyšujících již tak administrativně náročnou agendu prováděnou v rámci tzv. dělené správy.

V posledním čtvrtletí 2005 byla správa těchto pokut ztížena ze strany Policie ČR, která z důvodu rozporu se zákonem o ochraně osobních údajů přestala uvádět rodná čísla přestupců na hromadné výkazy nedoplatků a pokutové bloky, a proto musely jednotlivé FÚ tyto údaje zjišťovat z centrálního registru obyvatel.

Nadále přetrvává stav, kdy exekuční příkazy vydané finančními úřady jsou často napadány odvoláními, kde se odvolatel z neznalosti právní úpravy dovolává zrušení pokuty u finančního úřadu, namísto u ukladatele sankce s námitkami, že pokuta nebyla uložena oprávněně. Finanční úřady nejsou kompetentní k prominutí nedaňových sankcí, uložených jinými orgány. Přesto dochází k podávání žádostí o prominutí pokuty přestupcem nebo k postoupení takové žádosti jiným státním orgánem. Vedení těchto řízení rovněž odčerpává disponibilní pracovní fond správců daně, který je potřebný v jiných řízeních.

Problémy spojené s vybíráním a vymáháním blokových pokut na místě nezaplacených, uložených jinými správními orgány a předaných územním finančním orgánům k vybírání a vymáhání, dále přetrvávají. Stejně jako v předchozích letech tvoří převažující část pokuty na místě nezaplacené, ukládané Policií ČR. Jejich vybírání a vymáhání je vzhledem k jejich vysokému počtu a nízkým částkám nákladné a časově náročné. Pokuty na místě nezaplacené jsou jinými správními orgány mnohdy ukládány i nekontaktním osobám, rozhodnutí jsou neúplná nebo neobsahují základní náležitosti rozhodnutí. Nedoplatky na pokutách, ukládaných cizincům, mladistvým, nezaměstnaným apod., jsou prakticky nedobytné. Přetrvávajícím problémem jsou chybějící náležitosti a údaje v pokutových blocích (adresa, identifikace osoby, podpis ukládajícího orgánu, úřední razítko se státním znakem), tyto údaje jsou u blokových pokut na místě nezaplacených často nečitelné, nesprávně vyplňované nebo nejsou vyplněny vůbec. Vybírání a vymáhání těchto pokut je tak velmi ztíženo a mnohdy zmařeno.

Tabulka č. 45 uvádí počet případů nevybraných pokut za rok 2005, uložených jinými

orgány státní správy a předaných k vymáhání územními finančními orgány.

Tabulka č. 46 uvádí vývoj v objemu pokut uložených jinými správními orgány a převzatých k vymáhání finančními úřady. **V roce 2005 převzaly územní finanční orgány k vymáhání celkem 523 843 případů nevybraných pokut, které byly uloženy jinými správními orgány v celkové částce 639 744 tis. Kč.**

Tabulka č. 45

Ukládající orgán	Od počátku roku 2005			
	Převzato FÚ k vymáhání		Vymoženo FÚ	
	Počet případů	Částka (v mil. Kč)	Počet případů	Částka (v mil. Kč)
ČOI	734	5 557	862	5 360
IBP	332	6 387	336	6 240
ČZPI	252	2 218	224	1 924
Okresní úřady	118	2 877	176	3 115
Policie-DI správní ř.	199 121	170 405	151 850	132 385
Policie-DI blokové ř.	30 928	36 133	27 028	26 446
Policie ČR	239 185	202 413	144 595	110 222
Ostatní	53 173	213 755	59 043	170 289
CELKEM	523 843	639 744	384 114	455 980

Tabulka č. 46

Rok	Převzato FÚ k vymáhání		Vymoženo FÚ	
	Počet případů	Částka (v mil. Kč)	Počet případů	Částka (v mil. Kč)
2001	516 328	659	439 801	585
2002	527 574	554	415 509	473
2003	591 186	887	427 935	625
2004	582 654	962	387 268	610
2005	523 843	640	384 114	456
CELKEM	2 741 585	3 702	2 054 627	2 749

V souvislosti s novelou zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, provedenou zákonem č. 444/2005 Sb., **došlo k významné změně v oblasti tzv. „dělené správy“**. Zákonem č. 444/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dochází s účinností od 1. 1. 2006 ke zrušení ustanovení, na jeho základě jsou finanční orgány příslušné k vybírání a vymáhání odvodů, poplatků, úhrad úplat, pokut a penále, včetně nákladů řízení, které jsou uloženy jinými orgány státní správy a které jsou příjmem státního rozpočtu České republiky, rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů České republiky. Naopak podle ustanovení § 2 písm. d) a § 5 odst. 4 písm. m) zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě, zajišťují **celní orgány od 1. 1. 2006 placení peněžitých plnění**, tzn. vybírání a vymáhání peněžitých plnění, která vznikla bez vydání správního aktu ze zákona, nebo která byla uložena jinými správními úřady v řízení podle správního řádu, a která jsou příjmem státního rozpočtu, státních fondů nebo rozpočtů územních samosprávných celků.

Z uvedeného důvodu byly ke konci roku 2005 činěny úkony směřující k přechodu „dělené správy“ na celní úřady – na jednotlivých FŘ probíhalo proškolení pracovníků celních úřadů.

14. Podněty předané orgánům činným v trestním řízení

V souladu s ustanovením § 8 trestního řádu oznamovaly finanční úřady orgánům činným v trestním řízení všechna podezření ze spáchání trestných činů, přičemž ve sledovaném období se nejčastěji jednalo o trestní oznámení na podezření ze spáchání trestného činu neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení, na zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti dle § 147 trestního zákona. Dále byla podávána trestní oznámení pro podezření z možnosti krácení daně, poplatku a podobné povinné platby ve větším rozsahu podle § 148 trestního zákona u daně z přidané hodnoty, daní z příjmů fyzických a právnických osob.

Celkově lze konstatovat, že spolupráce s orgány činnými v trestním řízení nabyla v roce 2005 výraznějších rozměrů a vykazuje stále zlepšující se tendenci. Ukazuje na profesionální přístup uvedených orgánů a uplatňování již získaných zkušeností z předcházející spolupráce. Oproti minulým letům lze říci, že trestní oznámení jsou vyřizována mnohem rychleji. Bez zbytečného odkladu jsou zpětně požadovány aktuální doplňující informace, které propojují daňové řízení s trestním, a to i za respektování jednotlivých odlišností.

Vznik specializovaných policejních složek se jeví jako oboustranně přínosná spolupráce, která v mnoha případech urychluje daňové řízení informacemi získanými v řízení trestním a naopak.

Problémem v trestním řízení je, že důkazní břemeno spočívá v případě prokazování skutkových podstat trestných činů výhradně na orgánech činných v trestním řízení. Tím je jejich práce ztížena a může to pak být jedním z důvodů odložení trestných činů.

Obecně lze říci, že důvodem odložení podaných trestních oznámení v mnoha případech bývá nedostatek důkazních prostředků, jejichž důkazní hodnota může být odlišná v obou druhích řízení. Dalším důvodem je pak stanovení daně podle pomůcek. V řadě případů je tento způsob stanovení daňové povinnosti na hranici dokazování a blíží se skutečnosti. Avšak trestní soudy nepovažují tento způsob za dostatečné prokázání případné daňové trestné činnosti.

Nejčastějším důvodem pro odložení pak bývá **neprokázání subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu**, tedy úmyslu. Vzhledem k tomu, že úmyslné zavinění je nutné k naplnění skutkové podstaty většiny daňových trestných činů, je absence skutkové podstaty hlavním důvodem pro odložení věci.

Z uvedených údajů je patrné mírné zvýšení počtu případů a nárůst částky oproti předchozímu roku (viz **Tabulka č. 47.**).

Tabulka č. 47

Ohledně:	Počet případů předaných od počátku roku do konce téhož roku		Částka (v mil. Kč)	
	2004	2005	2004	2005
trestného činu zkrácení daně	1 312	1 336	1 558	2 692
jiného trestného činu	185	170	46	97
CELKEM	1 497	1 506	1 604	2 789

15. Integrace informací a vyhledávací činnost

V první polovině roku 2005 pokračoval rozvoj vyhledávací činnosti v souladu se záměry a cíli stanovenými pro tuto oblast správy daní již v roce 2004. V důsledku organizačních změn provedených v roce 2005 na základě organizačního, procesního funkčního a informačního auditu na Ministerstvu financí bylo zrušeno samostatné oddělení Integrace informací a od 1. 10. 2005 přešla jeho činnost do oddělení Integrace informací v rámci odboru Metodika správy daní MF. Na základě výsledku auditu a z podnětu vedení sekce 05 Ministerstva financí byly ustaveny projektové týmy v oblasti modernizace daňové správy, jejichž cílem bylo zefektivnění činnosti správy daní a zpracování podkladů pro specializaci některých činností územních finančních orgánů, včetně činnosti vyhledávací. Jejich výsledkem je mimo jiné návrh na zřízení analyticko vyhledávacích útvarů na všech stupních daňové správy, včetně jejich pracovní náplně a také návrh nových komunikačních pravidel v horizontální a vertikální linii.

Oddělení Integrace informací MF je koordinačním a metodickým místem s celorepublikovou působností pro řízení vyhledávací činnosti v rámci územních finančních orgánů a pro spolupráci s orgány činnými v trestním řízení (dále jen „OČTŘ“). V roce 2005 byl značný posun zaznamenán zejména v oblasti spolupráce s OČTŘ, kdy specializované policejní složky určené ministrem vnitra (Útvar pro odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality – pracovně: finanční policie a Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality), vůči kterým je prolomena zákonná mlčenlivost v ustanovení § 24 odst. 5 písm. f) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, poskytují orgánům daňové správy podněty vycházející z vedeného trestního řízení využitelné v daňovém řízení a tím napomáhají odhalovat subjekty, které neplní řádně své daňové povinnosti.

Vyhledávací oddělení zřízená na finančních ředitelstvích pokračovala v činnosti zahájené v roce 2004 s tím, že rozhodnutím některých ředitelů finančních ředitelství byla rozšířena jejich působnost o další agendy, které přímo nesouvisí s vyhledávací činností (např. agenda registračních pokladen). I přes tuto skutečnost pokračovalo v roce 2005 vyhledávání a analýza regionálních i celostátních skutkově a právně komplikovaných ekonomických a právních vazeb ve věcech zamezení daňových úniků, na které se zaměřila zejména vyhledávací oddělení na Finančním ředitelství v Ostravě a Finančním ředitelství v Ústí nad Labem. Přičiněním těchto oddělení se podařilo rozšířit vyhledávací činnost i na některé finanční úřady.

Při vyhledávací činnosti na celostátní i regionální úrovni se využívají sdělení a oznámení přijatá či postoupená jinými odděleními FŘ a finančními úřady, ale i jinými státními orgány, zejména Policií ČR, orgány Celní správy, živnostenskými úřady, úřady práce, soudy apod., a dále i oznámení či sdělení fyzických a právnických osob. Tyto jsou následně doplněny údaji získanými vyhledávací činností z databází vedených daňovou správou, z Internetu, z Obchodního rejstříku a databáze Katastru nemovitostí. Využívanými prameny jsou též informace od svědků a osob předzvědných a z médií.

Dopad výsledků a zjištění učiněných v rámci vyhledávací činnosti nelze přesně číselně vyhodnotit, neboť tyto se promítají až do konkrétních výsledků jednotlivých daňových řízení s konkrétními daňovými subjekty. Pozitivní dopad je patrný zejména do způsobu vedení navazujících řízení, užším zaměřením a zkrácením řízení, zlepšením spolupráce jak mezi jednotlivými správci daně a jejich odděleními, tak i spolupracujícími státními orgány, zejména orgány činnými v trestním řízení. Nezanedbatelným, i když ne přímo hodnotové

vyjádřeným přínosem, jsou i výsledky v oblasti prevence. Dopady jsou pak zřejmější zejména z hlediska snížení počtu daňových kontrol bez doměrku a nárůstu částky doměřené daně, což dokládají příklady vyhledávací činnosti územních finančních orgánů za rok 2005, uvedené v **Příloze č. 4**.

Výsledky dosažené v rámci vyhledávací činnosti územních finančních orgánů v roce 2005 jasně dokazují opodstatněnost specializace této činnosti pro efektivnější činnost daňové správy. Vytvoření lepších legislativních podmínek a nastolení přímé komunikace mezi jednotlivými vyhledávacími útvary může ve větším rozsahu napomoci odhalení dosud nezjištěných daňových deliktů a přispět ke zvýšení efektivity daňových řízení vedených správci daně.

16. Mezinárodní daňové vztahy a styk s veřejností

a) Mezinárodní spolupráce při správě přímých daní

V oblasti mezinárodní spolupráce při správě přímých daní byl v roce 2005 i nadále zachován trend rozšiřování možností součinnosti se zahraničními daňovými správami a navazování bližší kooperace s dalšími vybranými státy. Z tohoto důvodu byla sjednávána a uzavírána nová Memoranda o porozumění, a to nejen pro oblasti automatické výměny informací, ale i pro obecné zintenzivnění výměny informací jako takové a pro možnost uskutečňovat simultánní daňové kontroly, zvláště zaměřené na oblast převodních cen. Úspěšná jednání na tomto poli proběhla s polskou daňovou správou, se kterou bylo připraveno k podpisu Memorandum o porozumění mezi Ministrem financí Polské republiky a Ministrem financí České republiky o vzájemné administrativní pomoci na poli výměny informací pro účely výběru daní. Stejně tak bylo v srpnu 2005 podepsáno Memorandum o porozumění mezi příslušným úřadem České republiky a Spolkovým ministerstvem financí o vzájemné administrativní pomoci.

Při rozvoji mezinárodní spolupráce hrají významnou roli také společná setkání pracovníků zahraničních správ. Ve dnech 17. – 19. října 2005 hostila Česká republika pod záštitou Ministerstva financí mezinárodní seminář v rámci komunitárního programu FISCALIS s cílem vzájemné výměny zkušeností pracovníků daňových správ členských států Evropské unie a přidružených zemí střední a východní Evropy v oblasti mezinárodní spolupráce při správě přímých daní. Z jednání pracovních skupin v průběhu těchto tří dnů vyplynula řada návrhů a postupů na zkvalitnění a zefektivnění vzájemné spolupráce. Zásadním závěrem konaného semináře je zahájení konkrétní diskuse ohledně úprav stávajících ustanovení Směrnice Rady 77/799/EHS ze dne 19. prosince 1977 o vzájemné pomoci mezi příslušnými orgány členských států v oblasti přímých daní a daní z pojistného, které by měly vést především k většímu zefektivnění a modernizaci mezinárodní výměny informací.

Mezinárodní výměna informací

Mezinárodní výměna informací je již tradičně velice důležitým nástrojem v boji proti mezinárodním daňovým únikům a česká daňová správa tuto formu mezinárodní spolupráce využívá stále ve větším měřítku. Výměna informací je uskutečňována především na základě zákona č. 253/2000 Sb., o mezinárodní pomoci při správě daní, v návaznosti na příslušné články uzavřených smluv o zamezení dvojího zdanění (čl. 26 Modelové smlouvy OECD –

Výměna informací).

Příslušná ustanovení znají tři zákonné formy výměny informací: výměnu informací na dožádání, poskytování informací z vlastního podnětu a automatickou (pravidelnou) výměnu informací. Česká daňová správa plně využívá všechny uvedené formy, v roce 2005 se soustředila především na rozvoj poskytování informací z vlastního podnětu do zahraničí.

Jak je možné vidět v **Grafu č. 3**, rok 2005 navázal co do četnosti korespondence spojené s výměnou informací na stále vzrůstající tendenci, která sice není již tak viditelná, ovšem stále k ní dochází. Při porovnání s uplynulými roky můžeme konstatovat průměrný meziroční nárůst pracnosti o 15,4% od roku 2000, přičemž v roce 2005 narostl počet korespondence o 4%.

Výměna informací na dožádání a z vlastního podnětu

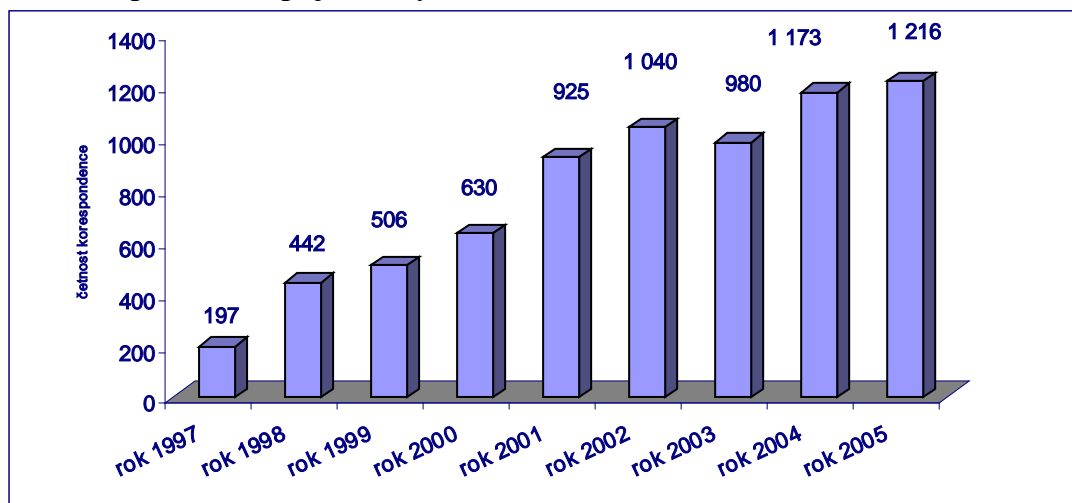
Česká republika obdržela ze zahraničí celkem 168 a do zahraničí odeslala celkem 149 žádostí o poskytnutí informací, resp. sdělení daňových informací z podnětu daňové správy. Mezi největší partnery pro výměnu informací patřily již tradičně sousedské státy - Slovenská republika a Spolková republika Německo. Jak můžeme vidět v **Grafu č. 4**, dále jsme obdrželi poměrně značný objem žádostí od Ruské federace, Polska, Ukrajiny a Rakouska.

Graf č. 5 ukazuje, že kromě Slovenské republiky a Spolkové republiky Německo žádala Česká republika o informace často také Velkou Británii, kde byl zjištěn značný počet registrací tzv. fiktivních firem, aneb společností nevykazujících skutečnou činnost, založených pouze za účelem daňového plánování. Žádosti byly dále vícekrát zaslány do USA, Ruské federace, Polska, Maďarska, Rakouska a na Kypr.

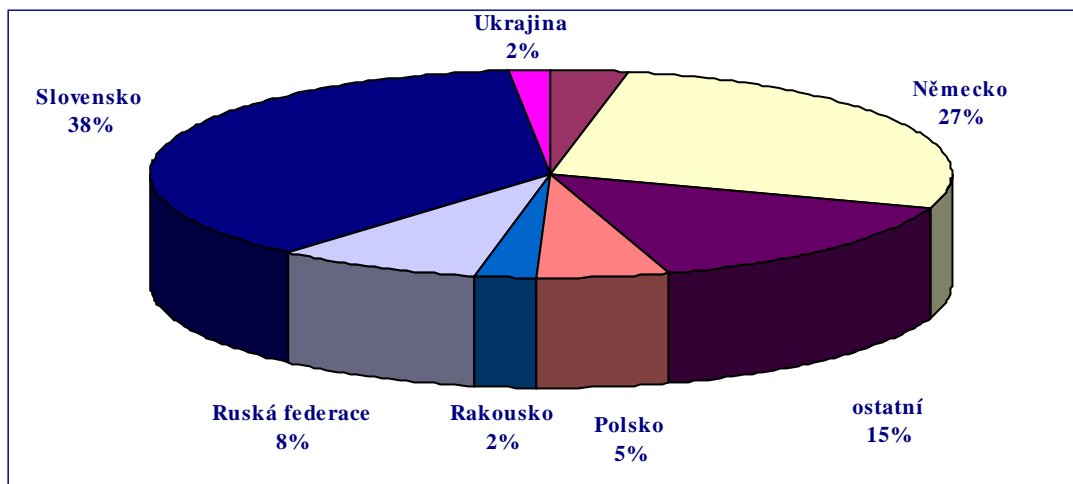
Co se týká spontánní výměny informací, Ministerstvo financí se v roce 2005 zaměřilo na podněcování správců daně k větší iniciativě v této oblasti. V rámci české daňové správy by mělo být docíleno stavu, kdy v případě, že správce daně v rámci daňového řízení zjistí skutečnosti, které by mohly ovlivnit daňové povinnosti subjektu v zahraničí, vždy je poskytně prostřednictvím Ministerstva příslušné zahraniční daňové správě. Bylo zjištěno, že na základě poskytnutých informací z podnětu zahraničních správců daně, především ze SRN, byly v roce 2005 na dani doměřeny vysoké částky v řádech milionů.

Graf č. 3

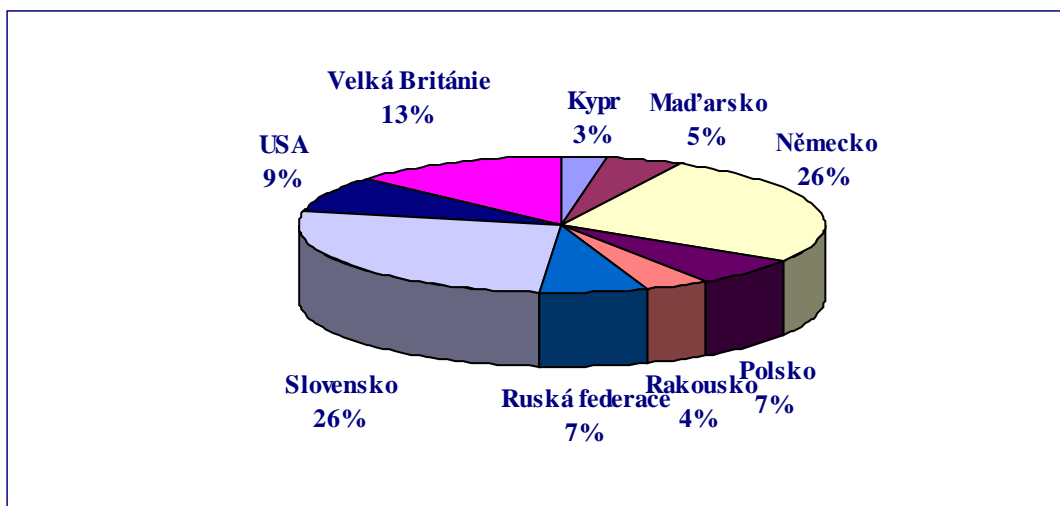
Četnost korespondence spojené s výměnou informací za období let 1997 - 2005

Graf č. 4
Celkový počet nových žádostí ze zahraničí za rok 2005 dle zemí

Graf č. 5
Celkový počet nových žádostí z FR do zahraničí za rok 2005 dle zemí

Automatická výměna informací

Automatická čili pravidelná výměna informací se uskutečňuje především na základě uzavřených Memorand o porozumění a dále pak na základě principu reciprocity. Jedná se o jednorázové zasílání velkého objemu dat, za účelem jejich ověření, které se uskutečňuje v elektronické podobě, ve formátu XML doporučeném organizací OECD .

V návaznosti na zavedení automatického sběru dat v systému ADIS byly příslušné údaje o zahraničních daňových subjektech soustředěny na Ministerstvu financí a následně zasílány partnerským daňovým správám prostřednictvím nosičů CD-ROM. V roce 2005 si Česká republika vyměnila data s Austrálií, Dánskem, Estonskem, Japonskem, Kanadou, Litvou, SRN, Norskem, Polskem, USA a Velkou Británií. **Tabulka č. 48** ukazuje četnost poskytnutých údajů:

Tabulka č. 48					
Automatická výměna informací – počet poskytnutých a obdržených dat					
Stát	odesláno záznamů	přijato záznamů			
		do 50 údajů	do 100 údajů	do 1 000 údajů	více
Austrálie	98			X	
Dánsko	30		X		
Estonsko	0	X			
Japonsko	239	X			
Kanada	164			X	
Litva	7		X		
SRN	1 027				
Norsko	21	X			
Polsko	426			X	
USA	508				X
V. Británie	475	X			

Lze konstatovat, že poznatky o existenci hromadné výměny informací se stále více dostávají do obecného povědomí daňových poplatníků, což má velice příznivé účinky preventivního charakteru.

Zdaňování příjmů z úspor

Zdaňování příjmů z úspor se stalo oblastí, na kterou se z hlediska Ministerstva financí soustředila zásadní pozornost, neboť dne 1. 7. 2005 vstoupila v účinnost Směrnice Rady 2003/48/ES ze dne 3. června 2003 o zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb (dále jen Směrnice), jejíž ustanovení byla do českého právního řádu implementována § 38fa zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů – platební zprostředkovatel.

Ke sjednocení výkladu problematiky byl ze strany Ministerstva financí dne 18. 5. 2005 vydán metodický pokyn D-282 – Sdělení Ministerstva financí k povinnostem platebního zprostředkovatele při podávání hlášení o příjmech úrokového charakteru a o Dohodě mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací, kterou se stanoví opatření rovnocenná opatřením stanoveným Směrnicí.

K dosažení cíle Směrnice, kterým je zajištění efektivního zdanění příjmů z úspor ve formě úroků vyplacených v jednom členském státě EU (popřípadě dalších smluvních států viz níže) skutečným vlastníkům (příjemcům) těchto úrokových příjmů (dále jen „skutečný vlastník“), kteří jsou fyzickými osobami s bydlištěm v jiném členském státě EU (popřípadě smluvním státě viz níže), a to v souladu právními předpisy tohoto státu, bylo nutné uzavřít dvoustranné mezinárodní smlouvy o zdaňování příjmů z úspor s relevantními závislými územími Spojeného království Velké Británie a Severního Irska a Nizozemí, na něž se ustanovení Směrnice rovněž vztahují.

Tyto mezinárodní smlouvy jsou uzavírány mezi jednotlivými 25 členskými státy EU a každým příslušným teritoriem dvoustranně. K zajištění jednotného znění přibližně 250 smluv bylo rozhodnuto, že se při uzavírání bude vycházet z modelové smlouvy, jejíž znění bylo odsouhlaseno všemi členskými státy EU i relevantními závislými teritorii. Na základě toho byly postupně odsouhlaseny smlouvy pro Guernsey, Jersey, Ostrov Man, Arubu, Nizozemské Antily, Anguillu, Spojené království Montserrat, Britské Panenské ostrovy, Kajmanské ostrovy a Turks a Caicos.

K realizaci výše zmiňovaného cíle Směrnice se od roku 2005 bude realizovat automatická výměna informací, a to v souladu s ustanoveními Směrnice Rady 77/799/EHS ze dne 19. prosince 1977 o vzájemné pomoci mezi příslušnými orgány členských států v oblasti přímých daní a daní z pojistného, jejíž ustanovení byla do českého právního řádu implementována zákonem č. 253/2000 Sb., o mezinárodní pomoci při správě daní, ve znění pozdějších předpisů.

Tyto smlouvy upravují jednak automatickou výměnu informací mezi příslušným orgánem České republiky a příslušnými orgány smluvních zemí, ale také uplatnění srážkové daně (která bude v prvních třech letech činit 15%, v dalších třech letech 20% a poté 35%) a následné převedení 75% těchto daňových výnosů ze strany některých smluvních států do států daňové rezidence skutečných vlastníků těchto příjmů v průběhu přechodného období.

K zajištění povinností platebních zprostředkovatelů s daňovým domicilem v České republice byl ve spolupráci s řešiteli z firem IBM, GIST a TAXNET vytvořen nový formulář elektronického podávání zveřejněný na webových stránkách České daňové správy začátkem února roku 2006. Přibližně ve stejném období byla dokončena úloha Platebního zprostředkovatele v systému ADIS, a to jednak pro přijetí a zpracování jednotlivých hlášení platebních zprostředkovatelů na místně příslušných finančních úřadech, tak i jejich odeslání a zpracování na MF a následné odeslání příslušným orgánům smluvních států.

Pro potřeby poplatníků – rezidentů České republiky, jež budou plnit povinnosti jim vyplývající ze Směrnice vůči jiným členským státům EU a ostatním smluvním státům, vydalo Ministerstvo financí na intranetu následující formuláře:

Pro účely článku 3 Směrnice – „Totožnost a trvalé bydliště skutečného vlastníka“ je vydáváno **Potvrzení o daňovém domicilu – 25 5243 MFin 5243 – vzor č. 1**, kterým se zajišťuje uplatňování postupů nezbytných pro možnost platebního zprostředkovatele identifikovat totožnost skutečného vlastníka příjmů z úspor ve formě úrokových plateb a jeho trvalé bydliště pro účely článků 8 až 12 Směrnice. Narozdíl od Potvrzení o daňovém domicilu – 25 5232 MFin 5232 – vzor č. 6, vydávaného pro daňové účely ve smyslu smluv o zamezení dvojího zdanění, slouží tento formulář výhradně pro účely Směrnice.

Pro účely článku 4 odstavce 3 Směrnice bylo vydáno **Potvrzení o posouzení subjektu ve smyslu jeho postavení jako fondu kolektivního investování do převoditelných cenných papírů („UCITS“)** – 25 5244 MFin 5244 – vzor č. 1, který dává možnost subjektu zřízenému v členském státě, kterému jsou úroky vypláceny nebo pro něhož jsou úroky zajišťovány ve prospěch skutečného vlastníka, aby s ním bylo pro účely Směrnice nakládáno jako s UCITS uznaným v souladu se Směrnici 85/611/EHS.

V souladu s článkem 13 bude pro účely udělení výjimky z uplatňování srážkové daně aplikované některými vybranými zeměmi, v průběhu přechodného období, vydáváno **Potvrzení o oznámení údajů o úrokových platbách – 25 5245 MFin 5245 – vzor č. 1**. Toto potvrzení bude vydáváno na žádost skutečného vlastníka, kterému tímto bude zajištěno, že mu při předložení potvrzení platebnímu zprostředkovateli nebude vyměřena srážková daň. Toto potvrzení bude platné po dobu ne delší než tři roky a bude vystaveno kterémukoliv skutečnému vlastníkovvi, který o něj požádá, a to do dvou měsíců od podání žádosti.

b) Mezinárodní pomoc při vymáhání finančních (daňových) pohledávek

Česká daňová správa se bezprostředně po vstupu České republiky do Evropské unie zapojila do mezinárodní spolupráce při vymáhání některých finančních pohledávek. V této oblasti byl i v roce 2005 kladen důraz na dodržování zásad stanovených ve směrnicích EU, které byly implementovány do právního řádu České republiky přijetím zákona č. 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek. Po vstupu České republiky do EU v roce 2004 a i v průběhu roku 2005 byla pozornost Ministerstva financí zaměřena jak na postupné zavádění citovaného zákona do praxe, tak i na průběžné informování územních finančních orgánů o metodických postupech při aplikaci zákona o mezinárodní spolupráci při vymáhání daňových pohledávek, zejména prostřednictvím metodického pokynu zveřejněného na webových stránkách České daňové správy a seminářů s metodiky vymáhání finančních ředitelství, pořádaných věcně příslušným útvarům Ministerstva financí. Od 1. 1. 2005 jsou v rámci aplikační oblasti ADIS DAD exe – Obecná správa daní – vymáhání zprovozněny na finančních úřadech nové úlohy automatizované podpory mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, které jsou rovněž významným metodickým nástrojem a podporou výkonu daňové správy v této oblasti.

V roce 2005 došlo k řádovému nárůstu žádostí o mezinárodní pomoc jak ze zahraničí, tak i od tuzemských správců daně. Jestliže se v roce 2004 jednalo celkem o 21 případů ministerstvem financí přijatých žádostí o informace, žádostí o doručení a žádostí o vymáhání, pak v roce 2005 se již jednalo celkem o 121 těchto žádostí, z toho 67 ze zahraničí a 54 od tuzemských správců daně. Lze předpokládat, že počet žádostí jak o vymáhání, tak i o informace a o doručování se bude v roce 2006 i v následujících letech dále postupně zvyšovat a rozšíří se tak možnosti vedoucí k efektivnímu výběru daňových nedoplatků u tuzemských i u zahraničních subjektů. Na druhé straně to znamená podstatné zvýšení rozsahu činností a úkonů spojených se zpracováním žádostí a jejich evidencí, s ověřováním identifikace daňových dlužníků, sledováním termínů realizace řízení o vymáhání s ohledem na četnost vyřizovaných případů a jejich rozpracovanost, a to jak na úrovni Ministerstva financí, tak i na úrovni územních finančních orgánů.

Přehled o počtu žádostí o mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek v roce 2005 ukazuje následující **Tabulka č. 49**.

Tabulka č. 49			
Přijaté žádosti:	o informace	o doručení	o vymáhání
Ze zahraničí	8	1	58
Z jednotlivých FŘ	16	7	31
Celkem	24	8	89

c) Zdaňování nadnárodních podniků, problematika převodních cen

Stejně jako v předchozích letech byla správa nadnárodních podniků zajišťována v rámci daňového řízení u příslušných finančních úřadů dle jejich místní příslušnosti.

Vzhledem k charakteristice a komplexnosti problematiky se však daňová kontrola v oblasti převodních cen soustředila především na oddělení specializované kontroly. Ministerstvo financí zastřešovalo správu nadnárodních podniků z hlediska metodického vedení.

Stěžejní událostí na poli zdaňování nadnárodních podniků v roce 2005 bylo připravované přijetí novely zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, kterou byl s účinností od 1. 1. 2006 do českého právního systému zaveden § 38nc „Závazné posouzení způsobu, jakým byla vytvořena cena sjednáváná mezi spojenými osobami“.

§ 38nc ZDP navazuje na § 34b ZSDP, který upravuje postup při vydávání závazného posouzení obecně, přičemž určuje využití závazného posouzení na případy převodních cen. Závazné posouzení přebírá principy předběžných cenových dohod ve smyslu Směrnice OECD a dalších mezinárodních standardů a přizpůsobuje je podmínkám českých daňových zákonů. Závazné posouzení dává poplatníkům možnost ověřit si předem, zda způsob tvorby cen, které jsou sjednáváné mezi spojenými osobami (sdruženými podniky), je pro účely stanovení základu daně v souladu s principem tržního odstupu.

V souvislosti s tímto novým ustanovením byl dne 23. 12. 2005 vydán metodický pokyn D-292 „Sdělení Ministerstva financí k § 38nc zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů - Závazné posouzení způsobu, jakým byla vytvořena cena sjednáváná mezi spojenými osobami“ (publikován ve Finančním zpravodaji č. 1/2006). Pro účely daňové správy byl rovněž vydán interní metodický pokyn DS-146, zaměřující se především na vnitřní postupy správce daně při vydávání rozhodnutí o závazném posouzení.

S podáváním žádostí o závazná posouzení souvisí i otázky potřebné dokumentace k prokázání správného nastavení převodních cen. V návaznosti na potřebu sjednotit dokumentační standardy v rámci České republiky byl 23. 12. 2005 vydán také metodický pokyn D-293 „Sdělení Ministerstva financí k rozsahu dokumentace způsobu tvorby cen mezi spojenými osobami“ (Finanční zpravodaj č. 1/2006). Pokyn vychází z Kodexu chování ohledně dokumentace tvorby převodních cen pro nadnárodní podniky v EU vydaného Evropskou komisí na podzim 2005, přičemž jsou zohledněna veškerá národní specifika a spojitosti, tzn. veškeré zásady jsou aplikovány v souladu s platnými předpisy České republiky.

V říjnu roku 2005 byl pro účely české daňové správy zakoupen přístup k databázi Amadeus. Jedná se o světově uznávanou databázi srovnatelných finančních údajů evropských společností sloužící k vyhledávání srovnatelných podmínek pro účely ověřování správného nastavení převodních cen a vytváření potřebných analýz. Pro práci s databází Amadeus byli proškoleni vybraní pracovníci finančních ředitelství a oddělení specializovaných kontrol, kteří mají databázi k dispozici. Vzhledem ke skutečnosti, že analýzy z databáze Amadeus používají při vytváření studií převodních cen všechny velké daňově-poradenské společnosti, bylo její zakoupení českou daňovou správou velice důležitým krokem.

V roce 2005 byl rovněž zahájen ratifikační proces Přístupové úmluvy k Arbitrážní konvenci, který by měl být úspěšně dokončen v 1. pololetí 2006. Arbitrážní konvence upravuje proces při řešení sporů, které mohou vzniknout v souvislosti s následnou úpravou zisku u sdružených podniků. Takové spory jsou dosud standardně řešeny na základě dvoustranných smluv o zamezení dvojího zdanění, článků upravujících řešení případů dohodou. Avšak ve vztahu k úpravám zisků z titulu aplikace převodních cen je tento procesní rámec považován za nedostačující, neboť Smlouvy nezavazují daňové správy k dosažení dohody a neurčují časový limit pro uzavření případu. Naproti tomu Arbitrážní konvence zavazuje smluvní státy k dosažení konečného řešení sporného případu, a to v časovém horizontu nejdéle 3 let od jeho předložení. Lze téměř s jistotou tvrdit, že přistoupením k Arbitrážní konvenci bude ve vztahu k členským státům EU předcházeno vzniku

mezinárodních sporů, jejichž řešení je pro poplatníky i pro daňové správy velmi náročné na čas, lidské zdroje i finančních prostředky.

d) Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty

V roce 2005 byly v rámci české daňové správy dále realizovány činnosti v oblasti mezinárodní administrativní spolupráce v oblasti DPH, které byly pečlivě připravovány již v období před vstupem kandidátských zemí do EU. Velký důraz byl přitom kladen na zajištění podmínek pro praktickou aplikaci Nařízení Rady (ES) č. 1798/2003 a Nařízení Komise (ES) č. 1925/2004 včetně požívání systému VIES (VAT Exchange Information System).

Systém VIES je systémem, který umožňuje výměnu informací v oblasti DPH. Jeho hlavním smyslem je výměna informací mezi členskými státy EU v oblasti DPH za účelem zamezení daňovým únikům a podvodům v rámci jednotného vnitřního trhu EU. Zavedení systému VIES bylo nezbytné i z důvodu změny zákona o dani z přidané hodnoty, do něhož musela být od 1.5.2004 implementována nová pravidla a postupy týkající se tzv. intrakomunitárního dodání a pořízení zboží. Tím bylo správcům daně umožněno získávat aktuální data z EU pro potřeby tuzemského daňového řízení. S tím souvisí zákonná povinnost plátců DPH podat souhrnné hlášení v případě uskutečnění dodání zboží do jiného členského státu (tzv. intrakomunitárního dodání zboží). Údaje uvedené v souhrnném hlášení korespondují s údaji v daňovém přiznání k DPH. V roce 2005 došlo k dalšímu výraznému pokroku a rozšíření informačních systémů. Systém VIES je napojen na systém ADIS běžně používaný pro zpracování daňové agendy.

S ohledem na skutečnost, že v souvislosti s naším vstupem do EU přibyla pracovníkům finančních úřadů nová rozsáhlá agenda, soustředili jsme se na jejich proškolení. Co se týče pracovníků územních finančních orgánů, tak v průběhu roku 2005 jich bylo proškoleny více než 500 jen na problematiku, související s oblastí intrakomunitárního dodání a pořízení zboží.

Členství v EU přináší rovněž nové povinnosti i daňovým subjektům. Z tohoto důvodu je veřejnost průběžně informována o změnách v této oblasti prostřednictvím internetových stránek Ministerstva financí. Stejně tak je k dispozici i informační e-mailová adresa, která slouží k zodpovídání dotazů veřejnosti. V souvislosti s novými pravidly DPH u intrakomunitárních obchodů byla pro veřejnost zavedena služba ověřování daňového identifikačního čísla (DIČ) osob registrovaných v jiných členských státech EU. Ověření bylo a je možné provést u příslušného útvaru Ministerstva financí nebo u místně příslušného finančního úřadu a to telefonicky, faxem, poštovní zásilkou, e-mailem, popřípadě v rámci osobní návštěvy. Od ledna do prosince roku 2005 bylo českým plátcům přes systém VIES ověřeno více než 80 000 zahraničních DIČ.

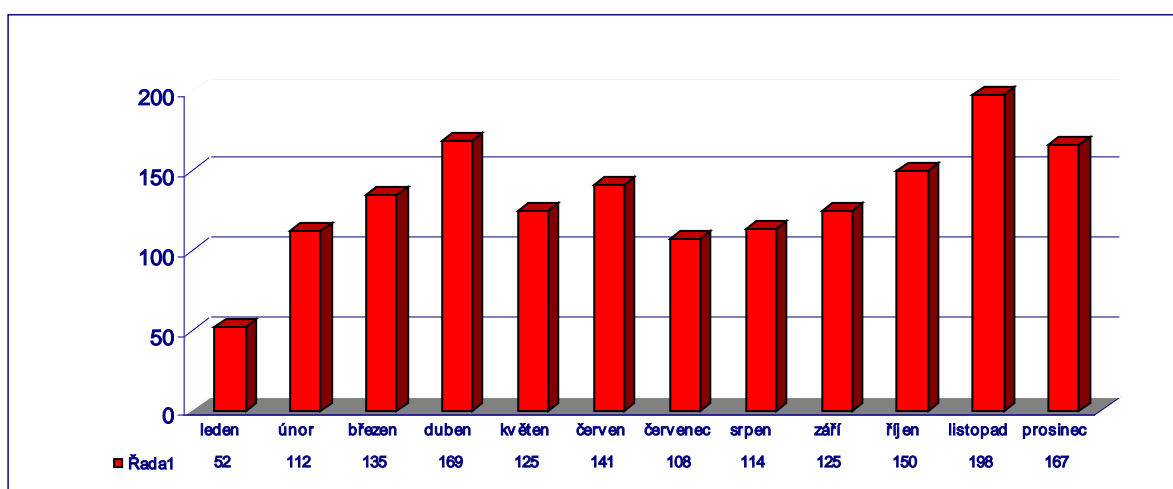
Za rok 2005 podalo 36 614 plátců DPH souhrnné hlášení o dodání zboží do jiného členského státu a 55 315 plátců DPH vykázalo v daňovém přiznání pořízení zboží z jiného členského státu.

Zároveň bylo na základě zpracování údajů poskytnutých členskými státy EU prostřednictvím systému VIES a údajů z daňových přiznání českých plátců DPH vztahujících se k roku 2005 odhaleno zatím 7 817 nesrovnalostí ve vykazování intrakomunitárních transakcí, které mohou znamenat nemalé daňové úniky a jejichž podstatná část byla

prověřována na úrovni finančních úřadů. Tyto nesrovnalosti jsou zasílány prostřednictvím systému ADIS, přičemž v současné době již byla správci daně prověřena více než 1/3 těchto nesrovnalostí.

Na základě prověřování konkrétních případů došlo v roce 2005 oproti předchozímu roku k velkému nárůstu počtu žádostí o informace zaslaných do jiných členských států EU. Celkem bylo za rok 2005 zpracováno 1 596 příchozích a odchozích žádostí o informaci a spontánních informací. Od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2005 bylo z ČR do EU zasláno 1 144 žádostí o informaci a spontánních informací. Z jiných členských států EU jsme naopak obdrželi 371 žádostí o informaci a 81 spontánních informací v roce 2005. Níže uvedený **Graf č. 6** znázorňuje celkový počet příchozích a odchozích žádostí o informaci a spontánních informací rozdělený podle jednotlivých měsíců roku 2005.

Graf č. 6
Celkový počet příchozích a odchozích ŽOI a SPI v období 2005

e) Program FISCALIS

Mezinárodní spolupráce rovněž probíhala formou celé řady interních aktivit s cílem seznámení pracovníků daňové správy s praktickými zkušenostmi při správě DPH v jiných členských zemích.

V roce 2005 se pracovníci daňové správy intenzivně zapojili do akcí realizovaných v rámci komunitárního programu FISCALIS s cílem vzájemné výměny zkušeností uvnitř EU. V průběhu roku 2005 se aktivit programu Fiscalis zúčastnilo celkem 91 pracovníků české daňové správy. Konkrétně se jednalo o 54 účastníků seminářů a projektových skupin, a 37 účastníků výměnných stáží. ČR naopak hostila v rámci tzv. FISCALIS Exchange 18 zástupců daňových správ jiných členských států EU. Významnou událostí pro Českou republiku byla první organizace semináře, který byl zaměřen na oblast mezinárodní spolupráce v oblasti přímých daní. Cílem tohoto setkání byla především vzájemná výměna teoretických znalostí a praktických zkušeností daňových správ členských států Evropské unie a asociovaných zemí střední a východní Evropy. Vzájemné setkání pracovníků daňových správ nepochybně přispělo k prohloubení vazeb a spolupráce v této oblasti.

f) Mezinárodní smlouvy o zamezení dvojímu zdanění

Jedním z cílů české zahraniční politiky je rozvoj všestranných a vzájemně výhodných hospodářských vztahů. S cílem omezení daňového zatížení a vyloučení mezinárodního dvojího zdanění, ke kterému dochází v hospodářských, obchodních a kulturních stycích a které působí nepříznivě na rozvoj vzájemné hospodářské spolupráce, je mezi státy obvyklé sjednat smlouvu o zamezení dvojího zdanění.

Česká republika má doposud v platnosti již 70 takovýchto mezinárodních daňových smluv, přičemž další se připravují.

V průběhu roku 2005 vstoupily v platnost tyto smlouvy, resp. protokoly:

- Smlouva mezi vládou ČR a vládou Francouzské republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku (č. 79/2005 Sb.m.s.);
- Smlouva mezi vládou České republiky a radou ministrů Srbska a Černé Hory o zamezení dvojímu zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku (č. 88/2005 Sb.m.s.);
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Norského království o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu (č. 121/2005 Sb.m.s.);
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Korejské lidově demokratické republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku (č. 3/2006 Sb.m.s.);
- Protokol doplňující Smlouvu mezi Českou republikou a Moldavskou republikou o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku (č. 97/2005 Sb.m.s.).

Podepsána a na české straně již i ratifikována je smlouva s Marokem, jejíž vstup v platnost závisí nyní na postupu ve druhém smluvním státě.

V průběhu roku 2005 byla podepsána smlouva s Ázerbájdžánem, která prochází v současné době schvalovacím procesem v Parlamentu a vstoupí v platnost poté, kdy bude oboustranně ratifikována. Předpokládá se, že ze strany České republiky bude připravena ke vstupu v platnost v průběhu roku 2006.

Z české strany jsou k podpisu připraveny smlouvy s Gruzií, Jordánskem, Turkmenistánem, Tádžikistánem, Bosnou a Hercegovinou, Kyrgyzstánem, Rakouskem a Etiopií. U zmíněných smluv se čeká na připravenost druhé smluvní strany k jejich podepsání.

Průběžně probíhají expertní jednání, mající za cíl sjednat uvedený typ mezinárodních smluv, případně renegociovat staré, již nevyhovující smlouvy, s mnoha dalšími státy. Jedná se například o přejednání starých smluv se Spolkovou republikou Německa, s Čínou, s Nizozemím. Ze států, s nimiž Česká republika dosud neměla uzavřenu smlouvu o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku a se kterými jsme již zahájili expertní jednání můžeme jmenovat např. Chile a Nový Zéland. Korespondenční cestou probíhalo jednání o protokolu ke smlouvě s Ruskou federací a Běloruskem.

V roce 2005 byla publikována ve Finančním zpravodaji následující sdělení:

- Přehled platných smluv ČR o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu, resp. z příjmu a z majetku
- Pokyn č. D - 275 k uplatňování Smlouvy mezi Českou republikou a Finskou republikou o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu
- Pokyn č. D - 254 k uplatňování Smlouvy mezi vládou České republiky a Švýcarskou spolkovou radou o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku
- Pokyn č. D - 286 ke zdaňování příjmů daňových nerezidentů plynoucích ze zdrojů na území ČR
- Pokyn č. D - 287 k uplatňování Smlouvy mezi vládou České republiky a radou ministrů Srbska a Černé Hory o zamezení dvojímu zdanění v oboru daní z příjmu a z majetku
- Pokyn č. D - 290 k uplatňování Smlouvy mezi vládou České republiky a vládou Norského království o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu
- Pokyn č. D - 291 k uplatňování Smlouvy mezi vládou České republiky a vládou Francouzské republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku

Aktuální Přehled platných smluv o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu, resp. z příjmu a z majetku, je umístěn na internetových stránkách České daňové správy. Spolu s Přehledem smluv lze na stejném místě nalézt i Přehled pokynů, resp. sdělení ministerstva financí v oblasti mezinárodních daňových vztahů, uveřejněných ve Finančním zpravodaji. Přehled platných smluv o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu, resp. z příjmu a z majetku podle stavu k 1. 1. 2006 je uveden v **Příloze č. 5**.

g) Mezinárodní spolupráce daňových správ

V roce 2005 proběhlo několik pracovních jednání mezi českou daňovou správou a daňovou správou Ázerbajdžánu, Francie, Gruzie, Maďarska, Moldávie, Polska, Ruska a Slovenska.

Spolupráce s daňovou správou Ázerbajdžánu

Po předchozích jednáních, která proběhla v roce 2004, se koncem roku 2005 uskutečnila dvě pracovní setkání zástupců ázerbajdžánské daňové správy v České republice. První pracovní setkání bylo zaměřeno především na oblast „Vzdělávání v české daňové správě“. Kromě prezentace vzdělávacího systému, který česká daňová správa používá, měli zástupci ázerbajdžánské daňové správy příležitost seznámit se osobně s podmínkami pro vzdělávání pracovníků české daňové správy návštěvou vzdělávacích zařízení územních finančních orgánů.

Druhá pracovní návštěva proběhla v závěru roku 2005 k příležitosti podpisu smlouvy o zamezení dvojímu zdanění mezi Českou republikou a Ázerbajdžánem. Na pozvání ministra financí Mgr. Bohuslava Sobotky přijel do Prahy ministr daní Ázerbajdžánu pan Fazil Mammadov. Po podpisu smlouvy proběhlo jednání mezi ministrem daní Fazilem Mammadovem a Ing. Janem Knížkem, vrchním ředitelem české daňové správy. Předmětem

jednání byly možnosti navázání těsnější spolupráce mezi oběma daňovými správami v rámci mezinárodní spolupráce daňových správ.

Spolupráce s daňovou správou Francie

Spolupráce mezi českou a francouzskou daňovou správou patří již tradičně mezi spolupráci, která je velmi úspěšná a oběma stranami pozitivně hodnocená. V roce 2005 učinily obě daňové správy další krok k prohloubení vzájemné spolupráce, když se společně podílely na mezinárodním projektu „Twinning Out“ pod záštitou Evropské unie. Projekt byl určen pro daňovou správu Bulharska a byl zaměřen na oblast harmonizace bulharské daňové legislativy s požadavky Evropské unie. Samotný projekt byl řízen odborníky z francouzské daňové správy s tím, že se na něm česká daňová správa podílela vysláním expertů na oblast legislativy a metodiky výkonu daně z přidané hodnoty a zajištěním studijní cesty v české daňové správě.

V souladu s uzavřenou smlouvou o spolupráci mezi oběma daňovými správami pokračovala spolupráce na regionální úrovni mezi Finančním ředitelstvím pro hl. m. Prahu a Finančním ředitelstvím v Brně na české straně a Finančním ředitelstvím Paříž-střed a Finančním ředitelstvím v Nancy na straně francouzské. V roce 2005 se v rámci reciprocity uskutečnily mezi výše uvedenými finančními ředitelstvími tři setkání, jejichž tématem byly specifické oblasti výkonu daňové správy. Vzhledem k tomu, že se tato spolupráce ukázala být velmi užitečnou a přínosnou, byla zahájena jednání o možnosti jejího rozšíření o další finanční ředitelství. Je velmi pozitivní, že potřeba na rozšíření spolupráce na regionální úrovni vychází z požadavků a potřeb finančních ředitelství.

Spolupráce s daňovou správou Gruzie

Vzájemná spolupráce byla navázána již v roce 2004, kdy se v Praze uskutečnila pracovní návštěva zástupců gruzínské daňové správy. V rámci stanovení dalšího směru pro vývoj vztahů mezi daňovými správami České republiky a Gruzie, uskutečnilo se v polovině roku 2005 jednání mezi zástupci obou daňových správ v Tbilisi. Předmětem jednání byla výměna zkušeností a postupů v oblasti daňové kontroly, informačních systémů, správy daně z přidané hodnoty a v oblasti boje proti daňovým únikům. V rámci pracovní návštěvy proběhlo jednání mezi Ing. Mgr. Robertem Szurmanem, ústředním ředitelem české daňové správy a ministrem financí Gruzie panem Valeri Chechelashvili, v jehož rámci obě strany potvrdily společný zájem na rozvoj vzájemné spolupráce.

Spolupráce s daňovou správou Maďarska

V roce 2005 došlo k pracovnímu jednání vrchního ředitele české daňové správy Ing. Jana Knížka a prezidenta maďarské daňové správy pana Jánose Szikory. Toto setkání bylo vyvoláno vzájemnou potřebou prohloubit spolupráci mezi českou a maďarskou daňovou správou. Proto bylo jednání zaměřeno na rozšíření spolupráce mezi oběma daňovými správami v oblasti mezinárodní spolupráce při správě DPH, v oblasti boje proti daňovým únikům a v oblasti organizace a řízení daňových správ. Představitelé obou daňových správ konstatovali, že zmíněné jednání dalo oboustranné spolupráci nový impuls a vytvořilo formální rámec pro její prohloubení.

Spolupráce s daňovou správou Moldávie

Bilaterální spolupráce s moldavskou daňovou správou pokračovala dvěma pracovními návštěvami zástupců tamější daňové správy v české daňové správě. Obě země přikládají rozvoji mezinárodní spolupráce daňových správ velký význam to zejména ve vztahu k výměně zkušeností při správě daní. Pracovní návštěvy na sebe tématicky navazovaly a byly zaměřeny na výběr subjektů k daňové kontrole, elektronické podávání daňových příznáží

a spolupráce s orgány činnými v trestním řízení. Představitelé obou daňových správ vyjádřili zájem na pokračování a rozvoji této spolupráce i v příštích letech.

Spolupráce s daňovou správou Polska

V polském Krakově se počátkem roku 2005 uskutečnilo pracovní jednání mezi vrcholovým vedením české a polské daňové správy. Hlavními tématy pracovního jednání byly oblasti, které jsou v České republice předmětem častých diskusí laické i odborné veřejnosti. Zástupci polské daňové správy prezentovali své zkušenosti, které nabyli v oblasti editační povinnosti, registračních pokladen a kontroly velkých daňových subjektů. Projednána byla také možnost uzavření „Memoranda o spolupráci v rámci mezinárodní výměny informací“, které by mělo přinést prohloubení spolupráce i v oblasti mezinárodních daňových kontrol.

Spolupráce s daňovou správou Ruska

První pracovní návštěva se uskutečnila počátkem dubna 2005, druhá počátkem listopadu téhož roku. Obě pracovní návštěvy byly zaměřeny na oblast daňové kontroly, automatizovaný daňový informační systém (ADIS) a elektronické podávání daňových přiznání. Zástupci obou daňových správ považují tato pracovní setkání za důležitý impuls pro rozvoj vzájemné spolupráce. V činnosti obou daňových správ existuje několik oblastí, v rámci kterých by výměna vzájemných zkušeností byla přínosná a proto lze v následujícím roce očekávat pokračování této spolupráce.

Spolupráce s daňovou správou Slovenska

Spolupráce se slovenskou daňovou správou patří mezi základní pilíře mezinárodní spolupráce se zahraničními daňovými správami. I v roce 2005 proběhlo několik pracovních jednání v rámci uzavřeného mezinárodního „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Slovenské republiky“. Tato jednání byla zaměřena především na oblast boje proti daňovým únikům a organizované hospodářské kriminalitě, registraci daňových subjektů, evidenci daní a postupy při mezinárodní výměně informací. Vzhledem k prospěšnosti této spolupráce, historickým vazbám a oblastem oboustranně zajímavým, bude vzájemná spolupráce pokračovat i v roce 2006.

h) Česká daňová správa a mezinárodní daňové organizace

V oblasti multilaterální spolupráce se česká daňová správa soustředila na plnění povinností vyplývajících z členství České republiky v mezinárodních daňových organizacích IOTA - „Evropská organizace daňových správ“ a CIAT – „Americká organizace daňových správ“.

Česká daňová správa a IOTA

I v roce 2005 se zástupci daňové správy podíleli na řízení organizace tím, že se jako členové Výkonného výboru podíleli na řízení této organizace nejen rozhodnutími, která se vztahovala k běžnému chodu organizace, ale také strategickými rozhodnutími, majících dopad na činnost organizace v následujících letech. Důležitá byla i účast zástupců české daňové správy v pracovní skupině, která formulovala zásadní strategické dokumenty důležité pro rozvoj IOTA v dalších letech. Jednalo se o strategii dalšího rozvoje organizace včetně principů finanční strategie.

Aktivita české daňové správy byla vidět i v oblasti publikační. Svými články přispívala jak do časopisu „TAX TRIBUNE“, který IOTA pravidelně vydává, tak i na webové stránky IOTA. Mimo to reagovala na nespočet odborných dotazů, které přicházely z členských zemí IOTA v průběhu celého roku.

Ve vztahu k pracovnímu programu IOTA bylo v roce 2005 hlavním cílem maximálně využít odborné semináře, jednání v pracovních skupinách a mezinárodních konferencích. Účast na těchto pracovních jednání přináší pracovníkům české daňové správy možnosti výměny zkušeností při správě daní. Tato forma spolupráce se jeví jako velmi prospěšná, preferovaná a užitečná a to i s ohledem na to, že řada daňových správ členských zemí IOTA spolupracuje v rámci Evropské unie.

Česká daňová správa a CIAT

Rok 2005 představoval pro českou daňovou správu první rok členství v této organizaci. Vstup do této organizace umožnil rozšířit rámec spolupráce mezi daňovými správami z evropského kontinentu do vzdálenějších částí světa. Tím se Česká republika stala zemí, která se aktivně zapojuje do mezikontinentální spolupráce daňových správ, což umožňuje sdílet vlastní zkušenosti získané při správě daní s daňovými správami USA, Kanady, Španělska či Portugalska. Spolupráce v rámci CIAT přinesla nejen možnost prezentovat vlastní poznatky v oblastech tak důležitých, jako jsou převodní ceny (seminář ve spolupráci OECD/CIAT), ale umožnila také navázat dialog vedoucí ke sjednání či renegociaci smluv o zamezení dvojímu zdanění.

i) Péče o vztahy s veřejností

Informace pro daňovou veřejnost

V roce 2005 pokračovala česká daňová správa ve zvyšování úrovně a rozsahu informací poskytovaných prostřednictvím internetových stránek české daňové správy, neboť ty zůstaly i nadále hlavním zdrojem informací pro daňovou veřejnost. Hlavním cílem bylo poskytnout přehlednější uspořádání informací, zvolit jejich optimální množství, dbát na včasnost zveřejnění informací a přejít k příjemnějšímu uživatelskému prostředí.

Velmi důležitým krokem bylo zahájení projektu, na jehož konci bude spuštění nových internetových stránek české daňové správy, které budou splňovat vysoké nároky na bezbariérovou přístupnost a funkčnost v souladu se zákonem o informačních systémech veřejné správy. Projekt byl zahájen v druhé polovině roku 2005 s tím, že spuštění nových internetových stránek české daňové správy se očekává na počátku roku 2006. Vzhledem k tomu, že je nutné najít rovnováhu mezi skutečnými požadavky daňové veřejnosti a představami české daňové správy ve vztahu k poskytovaným informacím, budou se na tvorbě nových internetových stránek podílet jak pracovníci Ústředního finančního a daňového ředitelství, tak zástupci územních finančních orgánů.

Ocenění právníků osob

Stalo se tradicí, že ministr financí každoročně symbolicky oceňuje právníky osoby, které se největší měrou podílely na plnění daňových příjmů veřejných rozpočtů na dani z příjmů právníků osob.

V roce 2005 se v prostorách Břevnovského kláštera konal již třetí slavnostní večer, v průběhu kterého převzalo 20 zástupců právníků osob z rukou 1. místopředsedy vlády a ministra financí Mgr. Bohuslava Sobotky ocenění a poděkování za příkladné plnění

daňových povinností v roce 2004.

17. Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně

Správou odvodů za porušení rozpočtové kázně, tj. kontrolou dodržování podmínek stanovených příjemcům dotací poskytovateli prostředků ze státního rozpočtu, státních fondů, Národního fondu nebo státních finančních aktiv, je pověřeno 84 finančních úřadů, umístěných v sídlech bývalých okresů. Hlavní náplní pracovníků územních finančních orgánů v této oblasti je především kontrolní činnost, neméně důležitá je i oblast vyhledávací a v neposlední řadě i vlastní správa těchto odvodů. Ta zahrnuje administraci celé oblasti, ale i vyřizování opravných prostředků, vedení a naplňování informačního systému CEDR nebo přípravu podkladů pro eventuelní soudní žaloby, podané na finanční orgány nespokojenými subjekty – příjemci dotací.

Na základě vyhodnocení výsledků činnosti lze konstatovat, že pracovní potenciál, co do kapacity územních finančních orgánů, je plně vyčerpán. Možnosti dalšího růstu se mohou pouze odrazit ve zvyšování kvality jejich práce.

a) Kontrolní činnost finančních úřadů v oblasti odvodů za porušení rozpočtové kázně

V roce 2005 se správou odvodů zabývalo cca 530 pracovníků finančních úřadů, kteří zabezpečili celkově **13 588** kontrol, přičemž bylo zkontrolováno **36 mld. Kč** vyplacených prostředků ze státního rozpočtu ve formě dotací nebo návratných finančních výpomocí. Výsledkem těchto kontrol byl předpis odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně zpět do státního rozpočtu ve výši **12 mld. Kč**.

Obecně lze konstatovat, že u všech finančních ředitelství došlo v absolutním vyjádření ke snížení vykazovaného počtu kontrol. Důvodem je kromě stabilizace daňové správy v této oblasti, zejména přechod na složitější a časově náročnější kontrolní případy. Z nárůstu počtu zkontrolovaných rozhodnutí plyne, že při jedné kontrole či místním šetření u příjemce dotace či návratné finanční výpomoci je zkontrolováno více rozhodnutí, smluv či dohod najednou, což znamená, že subjekt je méně zatěžován prováděnými kontrolami.

Počet kontrol v meziročním srovnání poklesl absolutně o cca 1 800 kontrol, v relativním vyjádření pak o 13%. Největší pokles zaznamenalo Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu – o téměř 28%, naopak nejmenší pokles pak Finanční ředitelství v Ostravě – o 3%. Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu uvádí, že k poklesu kontrol došlo zejména v oblasti bydlení, zejména z důvodu poklesu kontrol příjemců hypotéčního úvěrování, což toto finanční ředitelství považuje za jev pozitivní. Výsledky kontrol z minulosti prokázaly, že k porušení rozpočtové kázně dochází v této oblasti výjimečně a v relativně malých objemech.

Kontroly finančních úřadů směřovaly do celého spektra poskytovaných dotací a návratných finančních výpomocí, o kterých finanční úřady našly informace v IS CEDR nebo je získaly na základě vlastní vyhledávací činnosti či na základě podnětů jiných kontrolních orgánů a poskytovatelů. Zaměření jednotlivých úřadů je vždy ovlivněno charakterem regionu a strukturou subjektů, jimž jsou v daném regionu dotace poskytovány. Celková struktura kontrol dle jednotlivých vybraných okruhů je ovlivněna i výběrem

samotných správců daní, do kterého se promítá kromě specifík daného regionu i struktura obdržených podnětů ke kontrole od jiných kontrolních orgánů a rovněž vlastní zkušenosti kontrolních pracovníků.

Příloha č. 6, přináší podrobný přehled provedených kontrol a místních šetření za vybrané okruhy. Největší počet kontrol (50%) je vykazován v poslední položce, tj. v položce „ostatní“. Zde jsou zahrnuty kontroly „netradičních“ oblastí, jako jsou ekologické programy na ochranu životního prostředí, nákup neinvestičních zařízení, odstraňování škod po povodních, zabezpečení dopravní obslužnosti nebo dotace poskytované úřady práce v rámci aktivní politiky zaměstnanosti apod. K absolutnímu nárůstu v této oblasti došlo u všech finančních ředitelství kromě Finančního ředitelství v Hradci Králové. Toto ředitelství vykazuje opačný trend proti ostatním, tj. pokles položky „ostatní“ a nárůst kontrol v oblasti bydlení.

Oblast bydlení je dlouhodobě středem pozornosti kontrolní činnosti finančních úřadů obecně. V roce 2005 tam směřovala celá čtvrtina kontrol, i když ve srovnání s rokem předešlým došlo ke snížení o 4 procentní body. Tím, že u většiny finančních úřadů došlo v roce 2005 k poklesu intenzity kontrolní činnosti ještě neznamená, že by těmto důležitým dotacím nebyl věnován dostatečný prostor. Znamená to pouze, že u většiny finančních úřadů došlo k poklesu kontrolovaných příjemců podpor hypotéčního úvěrování. Hlavním důvodem je malá efektivita jejich kontrol, neboť jde o malé částky a příjemci si správné užití pečlivě hlídají. Nejčastějším subjektem kontroly tohoto typu dotací jsou nyní obce, jako příjemci dotací zejména na tzv. nájemní bydlení. Jejich nakládání s takto úzce účelově specializovanými prostředky však vykazuje řadu závažných nedostatků, které v mnoha případech vedou k předepsání celé dotace zpět do státního rozpočtu. Není tudíž pravdou, že jsou obce šikanovány finančními úřady pouze za drobná porušení, jak velice často obce samy uvádějí. Podle nich je totiž za drobné a nepodstatné porušení nutno považovat vše, pokud nedošlo přímo ke zcizení prostředků. Jen v tomto případě by byly ochotny připustit, že došlo k závažnému porušení. Ze zkušeností z kontrol finančních úřadů vyplývá, že obce se dopouštějí stále stejných porušení rozpočtové kázně a nedochází z jejich strany k poučení z chyb a tudíž ani k přijetí nápravných opatření k zamezení jejich opakování. Jediným prostředkem, který uznávají k nápravě vlastních chyb, je požadování plného prominutí odvodu i penále Ministerstvem financí. Není-li jim vyhověno, obrací se s žádostí o intervenci na všechny dostupné státní instituce a politické orgány či jejich představitele.

Tradiční oblast kontrol zemědělských dotací rok od roku slábne, i když stále představuje téměř 15% veškeré kontrolní činnosti. Zemědělská činnost je provozována především v typických regionech a je samozřejmé, že tam se jim místně příslušné finanční úřady více věnují. Proto také v rámci Finančního ředitelství v Praze je do oblasti zemědělství zaměřeno pouze 8% kontrol, kdežto v jihomoravském kraji 25% kontrol. Finanční úřady postupně začínají i s kontrolami prostředků poskytnutých z EU, ovšem zkušenosti z této oblasti jsou prozatím malé.

I když proti předcházejícímu roku došlo k absolutnímu i relativnímu poklesu kontrol, lehce vzrostl počet zkontrolovaných rozhodnutí, smluv či dohod a stoupl objem zkontrolovaných prostředků. Lze předpokládat, že tento trend bude zachován i v následujících letech. Teoreticky by měl v budoucnu klesat i objem vyměřeného odvodu a penále, protože budou čím dál více kontrolovány prostředky poskytnuté za účinnosti novely rozpočtových pravidel, která zavedla dvojí sankcionování – zvláště za závažné porušení podmínek (100%) a zvláště za porušení ostatních podmínek (5%). Přehled o provedených kontrolách a výsledcích kontrolní činnosti přibližuje přiložená **Příloha č. 7**.

Z přehledu je zřejmé, že i když finanční úřady v rámci Finančního ředitelství

pro hlavní město Prahu zajistily nejmenší počet kontrol, byly to ony, které zkontrolovaly absolutně největší objem dotací a návratných finančních výpomocí. Z celkového objemu 36 mld. Kč zkontrolovaly 34%, tj. přes 12 mld. Kč. Zásahu na tom má především jeden finanční úřad, a to pro Prahu 1, který prověřil přes 8 mld. Kč. Nutno však dodat, že zkontrolovaný objem samozřejmě závisí na skladbě příjemců evidovaných v daném regionu – v některých oblastech se jedná o tisíce příjemců drobných podpor a jinde, např. na území Prahy 1 sídlí příjemci nebo poskytovatelé ohromných částek dotací.

Nejvíce se na kontrolní činnosti podílely finanční úřady v rámci Finančního ředitelství v Brně, a to celými 26%, následovanými finančními úřady Finančního ředitelství v Ostravě (20%). Do této poměrně silné skupiny patří se svými 16% kontrol i finanční úřady Finančního ředitelství v Praze. Ostatní nepřekročily 10% celkového množství kontrol. Vykázaných 17 kontrol za celý rok 2005 ze strany Finančního úřadu v Modřanech nebo 22 kontrol Finančním úřadem pro Prahu 2 je nepochopením významu kontrolní činnosti, vezmeme-li v úvahu, že Finanční úřad ve Zlíně vykázal 500 kontrol a Finanční úřad ve Znojmě pak 406, přičemž oba úřady zkontrolovaly téměř polovinu ve své evidenci podchycených příjemců dotací.

Specifickou kontrolní oblastí finančních úřadů jsou kontroly provedené na základě podnětu. Tyto podněty může podat každý, kdo má důvodné podezření, že došlo příjemcem dotace nebo návratné finanční výpomoci k porušení podmínek při jejich použití. Očekávalo se, že toho v hojné míře využijí především poskytovatelé dotací a návratných finančních výpomocí, kteří při své běžné kontrolní činnosti zjistí porušení rozpočtové kázně. Zatím tomu tak není. Navíc z činnosti poskytovatelů je patrné, že pochybení příjemců (a mnohdy velice závažná) tolerují, kryjí dodatečnými změnami nebo bagatelizují jejich závažnost a tím utvrzují subjekty v liknavém přístupu k plnění podmínek. Přitom při správném přístupu k žadatelům o dotace by mohli poskytovatelé eliminovat předem značnou část chyb a omylů, kterých se příjemci dotací následně dopouštějí. Vztah poskytovatelů k finančním úřadům se pohybuje mezi dvěma hraničními rovinami – na jedné hraniční straně se buď snaží jakékoliv pochybení příjemců dotací zakrýt – nebo na druhé straně zase očekávají, že finanční úřady svým rozhodnutím zakryjí chyby, kterých se sami dopustili.

Většina poskytovatelů průběžnou finanční kontrolu neprovádí, tudíž nejsou schopni včas zjistit porušení rozpočtové kázně a včas dát podnět finančnímu úřadu k zahájení daňové kontroly. Proto také kontroly finančních úřadů provedené na základě podnětů většinou nepřesahují 10–ti % hranici. V roce 2005 bylo zabezpečeno cca 1 000 takovýchto kontrol, nejvíce pak finančními úřady v rámci Finančního ředitelství v Ostravě (přibližně 50% všech podnětů). Nejméně podnětů směřovalo na finanční úřady Finančního ředitelství v Praze (3%). Dlouhodobě největší podíl podnětů přichází od úřadů práce, v loňském roce však byl poprvé vyšší objem podnětů od kapitol státního rozpočtu. Konkrétní údaje jsou uvedeny v příložené **Příloze č. 8.**

Hodnotíme-li práci finančních úřadů musíme konstatovat, že kontrolní činnost je stále náročnější, objevuje se množství nových typů dotací a nových oblastí, do kterých prostředky směřují. Tím se objevuje i množství nových metodických problémů k řešení. Rovněž rozhodnutí o poskytnutí prostředků jsou stále složitější a problematičtější – z některých vyplývá, že ani poskytovatel přesně neví, co se stanovenými podmínkami zamýšlel a co jimi chtěl docílit. Ze strany poskytovatelů přetrvávají nesprávné procesní a věcné postupy v poskytování dotací. Rozhodnutí, smlouvy, dohody jsou nesprávně měněny, doplňovány a nahrazovány či dokonce neexistují vůbec. Často obsahují chybné, vzájemně si odporující údaje, formulace podmínek jsou nejasné, nekonkrétní, těžko kontrolovatelné. Z kritického postoje vůči poskytovatelům nelze vyjmout ani postup Ministerstva financí, zejména

pak tehdy, když poskytuje dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa. Ačkoliv zákon o rozpočtových pravidlech, kterého je Ministerstvo financí autorem, nic jiného než rozhodnutí nezná, prostředky jsou z této kapitoly mnohdy poskytovány pouze sdělením.

b) Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně

Pracovní náplní finančních úřadů a ředitelství, konkrétně jejich oddělení dotací, není jen vlastní kontrolní činnost. Správci daní na finančních úřadech vyřizují velké množství podání subjektů, z nichž značnou část tvoří žádosti o prominutí vyměřeného odvodu a penále. Tyto žádosti finanční úřady sice samy přímo nevyřizují, ale přikládají k nim potřebné materiály a se svým stanoviskem je postupují přes nadřízený orgán Ministerstvu financí. Stejným způsobem postupují v řadě dalších podání, takže v roce 2005 zaevidovala jednotlivá finanční ředitelství **4 661 spisů**, z nichž ale přibližně polovina byla postoupena na Ministerstvo financí. Opět se z velké části jednalo o žádosti o prominutí vyměřeného odvodu a penále. Konkrétní údaje obsahuje příložená **Příloha č. 9**.

Sledování administrativní zátěže jednotlivých finančních ředitelství bylo poprvé odzkoušeno v loňském roce. Proto je možné, že vykazovaná statistika není úplná a neobsahuje všechny relevantní údaje. Jinak totiž nelze vysvětlit vykázané rozdíly ve statistice, kdy např. na Finančním ředitelství v Ostravě bylo zaevidováno 1 160 podání, kdežto na Finančním ředitelství pro hlavní město Prahu jen 306 a na Finančním ředitelství v Českých Budějovicích dokonce jen 181. Samozřejmě, že zátěž jednotlivých finančních ředitelství nemůže být nikdy stejná vzhledem k tomu, že je odvislá od řady různých faktorů, jako je počet spravovaných finančních úřadů, počet subjektů v regionu, velikost subjektů atd. Přesto by měla vykazovat některé shodné rysy, protože subjekty se chovají všude stejně – téměř každý z nich podá žádost o prominutí, většina současně i odvolání a řada z nich pro jistotu i soudní žalobu.

Budeme-li vycházet z vykázaných údajů, pak 85% došlých podání na finanční ředitelství tvoří žádosti o prominutí. Druhou nejvýznamnější oblastí jsou odvolání, která tvořila necelých 8% podání. Nejvíce žádostí o prominutí přijalo Finanční ředitelství v Ostravě, nejméně pak Finanční ředitelství v Českých Budějovicích. Odvolání podalo nejvíce subjektů proti nálezům finančních úřadů v rámci Finančního ředitelství v Ústí nad Labem a v Hradci Králové. Ministerstvo financí přijalo v roce 2005 téměř 3 000 spisů, z toho cca 2 000 spisů od finančních ředitelství, zbývající část byla podána přímo Ministerstvu financí. Devadesát procent podání tvoří žádosti o prominutí vyměřených sankcí za porušení rozpočtové kázně.

Z poznatků z praxe vyplývá, že v posledních letech dochází k trvalému růstu podání jako takových. Kromě žádostí o prominutí, kterou nyní podá téměř automaticky každý subjekt, se množí souběhy podání řádných i mimořádných opravných prostředků, dokonce i žalob. Tím se neúměrně zvedá zatížení správců daní na obou stupních, kteří jsou navíc ještě limitováni lhůtami, i když jen většinou interně stanovenými.

c) Informační systém CEDR

Veškerá správa odvodů za porušení rozpočtové kázně je závislá na údajích, které jsou do informačního systému CEDR zadávány „zvenku“, a na druhé straně pak na údajích zadanými „zevnitř“, tj. samotnými finanční úřady. IS CEDR slouží jako zdroj informací pro kontrolní činnost správců daní i jako jediný zdroj zpětných informací o výsledcích jejich

činnosti, a to ve všech oblastech. Pokud správci na finančních úřadech řádně se systémem nepracují a nevedou v něm veškerou administrativu (tj. kontrolní zprávy, platební výměry, odvolání, prominutí, přezkumy atd.), nelze od systému očekávat objektivní a pravdivé zpětné informace o jejich činnosti. Neplnění této povinnosti je z největší pravděpodobnosti příčinou vzniklých rozdílů mezi statistikou vedenou jednotlivými úřady „ručně“ a mezi automatickým výstupem z CEDRu.

Stálým zdrojem stížností správců daní je nedostatečné a nekvalitní naplňování systému CEDR potřebnými informacemi o poskytnutých prostředcích ze státního rozpočtu. Je to několikaletý problém, jak donutit poskytovatele, aby veškeré uvolněné dotace a návratné finanční výpomoci do systému včas a v potřebné kvalitě zaváděli. Posledním pokusem o nápravu je připravená novela rozpočtových pravidel, která by tuto povinnost měla uložit ze zákona všem poskytovatelům bez výjimky – a to jak resortům, tak státním fondům či státním finančním aktivům. Sama novela však problém v plném rozsahu nevyřeší, bude potřeba vyvíjet trvalý tlak na poskytovatele, na dodržování jejich zákonné povinnosti.

V roce 2005 bylo poprvé zabezpečeno předání údajů o investičních dotacích, podchycených v systému ISPROFIN do informačního systému CEDR. Přestože pro finanční úřady nejsou údaje z ISPROFINu vedeny v potřebném tvaru a rozsahu, znamenají značný zdroj potřebných informací.

III. NEDAŇOVÉ AGENDY

1. Cenová kontrola

V průběhu roku 2005 bylo pracovníky oddělení cenové kontroly finančních ředitelství ukončeno celkem 618 kontrolních akcí.

Ve správním řízení bylo za porušení cenových předpisů vydáno 331 rozhodnutí o uložení pokuty v celkové částce 23 721 tis. Kč. V jednom případě byla uložena pořádková pokuta podle § 19 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, za neposkytnutí součinnosti. Proti rozhodnutím bylo podáno 22 odvolání, v 15 případech byly pokuty zrušeny nebo sníženy, celkem o 7 089 tis. Kč a v 9 případech bylo odvolacím orgánem prvoinstanční rozhodnutí potvrzeno. U 7 podaných odvolání řízení probíhá. Celková částka pravomocně uložených pokut činí 11 724 tis. Kč. Celkem uhrazená částka pravomocně uložených pokut činí 10 318 tis. Kč.

Výsledky provedených kontrol a řešených stížností za jednotlivá finanční ředitelství v číselných údajích jsou obsaženy v **Přílohách č. 10 až 13**.

Předmětem výkonu cenové kontroly bylo ověření dodržování způsobů regulace cen stanovených zákonem o cenách, zejména maximálních cen ve zdravotnictví, pozemků nesloužících k podnikání a mléčných výrobků pro žáky. Dále byla pozornost kontroly zaměřena na ceny zařazené do seznamu zboží, u něhož se uplatňují věcně usměrňované ceny jako např. vody pitné a odváděné, výrobků a výkonů ve zdravotnictví a zdravotní péče, veřejné vnitrostátní pravidelné autobusové dopravy, sběru, přepravy, třídění a odstraňování komunálního odpadu, na ceny povinných technických prohlídek silničních vozidel, výkonů stanic měření emisí apod. Zneužití hospodářského postavení u cen neregulovaných bylo kontrolováno na základě podnětů firem či občanů. Jako vždy šlo o kontroly časově i odborně

velmi náročné.

Výrobky a výkony ve zdravotnictví, zdravotní péče

Kontroly maximálních a věcně usměrňovaných cen ve zdravotnictví byla průběžně věnována pozornost, stejně jako v předchozích obdobích. Bylo ukončeno 236 kontrol výrobců, dovozců, distributorů, prodejců léčiv a zdravotnických prostředků i u poskytovatelů zdravotnických služeb, včetně lázeňských. Porušení cenových předpisů bylo prokázáno u 160 kontrolovaných subjektů a ve správním řízení byly uloženy pokuty ve výši 11 509 tis. Kč, což svědčí ve prospěch opodstatněnosti této činnosti. Jedno rozhodnutí bylo vydáno za účelem zastavení řízení a zrušení pokuty v autoremeduře. Tři rozhodnutí byla odvolacím orgánem II. stupně zrušena (z toho jedno rozhodnutí bylo vráceno prvoinstančnímu odvolacímu orgánu) a ve dvou případech byly původně uložené pokuty sníženy o 4 982 tis. Kč. V dalších dvou případech odvolací řízení probíhá. V jednom případě bylo původní rozhodnutí potvrzeno v celém rozsahu.

Stížností bylo ve sledovaném období řešeno celkem 7, z toho 4 byly hodnoceny jako neoprávněné. V jednom případě se jednalo o prodej vyhrazených léčiv u čerpací stanice, přičemž prodej byl před vlastní cenovou kontrolou již zastaven z popudu SÚKL pro nesplnění požadovaných podmínek správné praxe. Tato stížnost sice byla oprávněná z hlediska nedodržení maximální výše obchodní přírážky, nicméně se jednalo o nevýznamné množství prodeje.

Kontroly regulovaných cen ve zdravotnictví byly prováděny v následujících typech zdravotních zařízení.

Lékárny

V lékárnách bylo provedeno 56 kontrol a vydáno 25 rozhodnutí o uložení pokuty v celkové výši 277 tis. Kč.

Pokuty byly uloženy za nedodržování pravidel věcného usměrňování cen individuálně připravovaných léků a za překračování maximálních cen tzv. taxa laborum při individuální přípravě léků. Dále byla prokázána nedostatečná skladová a cenová evidence u tzv. bonusových kusů. Jednalo se také o prodej za vyšší ceny než odpovídá cenové regulaci u tzv. bonusových kusů léčiv, které lékárna dostává od distributorů léčiv a z toho vyplývající neoprávněně vyšší požadavky na úhradu ze zdravotních pojišťoven, resp. u volně prodejných léčiv účtování vyšších cen kupujícím.

Distributoři a dovozci léčiv a zdravotnických prostředků

Celkem bylo prověřeno 20 subjektů, z toho u 6 byly za nedodržení cenových předpisů uloženy pokuty ve výši 2 674 tis. Kč .

Kontroly prokázaly mimo jiné nedodržování stanoveného postupu při zpracování návrhů maximálních cen, v některých případech i nepředložení návrhů na Ministerstvo financí. V uplatňovaných cenách byla použita chybná základna pro výpočet ceny, např. že dodavatel nepromítal do cen vliv kurzových rozdílů nebo použil nesprávný kurz. Dále byl zjišťován prodej za cenu vyšší než maximální nebo při prodeji za úředně stanovenou cenu podle § 5 bylo zjištěno nesplnění podmínky, na kterou cenové orgány omezily uplatnění této ceny. Rovněž bylo zjištěno nedodržení povinnosti informovat při prodeji odběratele o výši ceny od tuzemského výrobce nebo zahraničního dodavatele a o výši přírážky za výkony obchodu.

Výrobci léčiv

Ve sledovaném období byly ukončeny 2 kontroly dodržování postupu při zpracování

návrhů maximálních cen a jejich dodržování při prodeji včetně podmínek, které se k uplatňovaným cenám vztahují. Za porušení cenových předpisů byla v jednom případě uložena pokuta ve výši 75 tis. Kč. V případě výrobce a zároveň distributora bylo provedeno 6 kontrol a ve dvou případech byly uloženy pokuty v celkové výši 6 034 tis. Kč.

Oční optiky

U provozovatelů oční optiky bylo provedeno celkem 15 kontrol, všem kontrolovaným subjektům byly uloženy pokuty, v celkové výši 166 tis. Kč. Rozhodnutí o uložení pokut byla vydána za nevedení cenové evidence v předepsaném rozsahu a překračování maximálních cen při výdeji optických pomůcek předepsaných očním lékařem, tzv. na poukaz, respektive za nedodržování regulace přírážky obchodního výkonu při výdeji zdravotnického prostředku.

Stomatologické laboratoře

Z 40 kontrol provedených ve stomatologických laboratořích bylo u 35 prokázáno porušení cenových předpisů s následným uložením pokut v celkové výši 250 tis. Kč. Na základě podaného odvolání byl v rámci autoremedury uznán důvod odvolání v plném rozsahu a pokuta v původní výši 5 tis. byla tímto zrušena.

Kontrola zjišťovala neplnění povinnosti zpracování a uchování kalkulací. V případech, kdy kalkulace byly zpracovány, bylo zjišťováno nedodržení pravidel věcného usměrňování cen stomatologických výrobků, např. nesprávným propočtem fondu pracovní doby nebo zahrnováním neoprávněných nákladů, jako např. náklady na reprezentaci, soukromá vozidla, škody, smluvní pokuty apod., které s prodávaným zbožím nesouvisejí.

Stomatologové

Celkem bylo provedeno 61 kontrol a v 53 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů. Za porušení cenových předpisů byly uloženy pokuty v celkové výši 403 tis. Kč.

Kontrolou bylo zjištěno neplnění povinnosti zpracování kalkulací a jejich uchování v zákonem stanovené lhůtě. V případech, kdy kalkulace byly zpracovány, bylo zjišťováno nedodržení pravidel věcného usměrňování cen stomatologických výrobků, např. tím, že do minutové sazby byly započteny režijní náklady ve vyšší hodnotě než byly oprávněné náklady, duplicitně byl zahrnut přímý materiál, sociální a zdravotní pojištění a leasingové splátky. Některé ordinace neměly stanovenou spotřebu přímého materiálu na jednotlivé výrobky podle druhů a množství. Dále při propočtu minutové sazby byl snížen neoprávněně fond pracovní doby o nahodilé události, které se v následujících letech neopakovaly. Příjmové doklady neobsahovaly jednoznačný popis účtovaného výkonu (určené podmínky ceny), nebylo je tudíž možno jednoznačně přiřadit k položce ceníku.

Výkony vyžádané a hrazené orgány státní správy ze státního rozpočtu a umělé přerušování těhotenství

Výkony vyžádané a hrazené orgány státní správy ze státního rozpočtu byly kontrolovány ve 12 zdravotnických zařízeních. Ve správním řízení bylo vydáno 11 rozhodnutí o pokutě v celkové výši 226 tis. Kč.

Dle kontrolních zjištění nemocnice vedou nedostatečně cenovou evidenci, u některých bylo zjištěno překročení maximálních cen.

V rámci těchto kontrol bylo mimo výkonů vyžádaných a hrazených orgány státní správy ze státního rozpočtu prověřováno dodržování maximálních cen interrupcí v letech 2003 a 2004. Tyto výkony byly v roce 2005 převedeny do kategorie regulace prostřednictvím věcného usměrňování cen.

Výdejny zdravotnické techniky

Byly provedeny 3 kontroly dodržování regulace cen a plnění evidenční povinnosti. Porušení cenových předpisů spočívalo v nevedení cenové evidence v souladu s platnými předpisy. Byla uložena jedna pokuta ve výši 10 tis. Kč. Dvě kontroly nezjistily porušení cenových předpisů.

Transfúzní stanice

Kontrola věcně usměrňovaných cen u výrobků transfúzních stanic a způsobu vedení cenové evidence byla provedena u 4 subjektů. Porušení cenových předpisů bylo zjištěno ve dvou případech a celkem uložená výše pokut byla 610 tis. Kč. V jednom případě byla v odvolacím řízení pokuta snížena o 440 tis. Kč.

Zjištěná porušení se týkala cenové evidence a nedodržení podmínek určených pro věcné usměrnění cen.

Prodej léčiv mimo lékárny

V jednom případě bylo vedeno šetření na základě stížnosti na prodej léčiv u čerpací stanice. Jednalo se o prodej vyhrazených léčiv u čerpací stanice, přičemž prodej byl před vlastní cenovou kontrolou již zastaven z popudu SÚKL pro nesplnění požadovaných podmínek správné praxe. Stížnost sice byla oprávněná z hlediska nedodržení maximální výše obchodní přírážka, nicméně se jednalo o nevýznamné množství prodeje.

Komplexní a příspěvková lázeňská péče hrazená zdravotními pojišťovkami

Kontrola dodržování pravidel věcného usměrňování cen byla provedena u 6 léčebných zařízení. Ve 4 případech bylo zjištěno nevedení požadované cenové evidence. Za porušení cenových předpisů byly uloženy pokuty v celkové výši 60 tis. Kč.

Laboratoř

V tomto případě byla provedena též jedna kontrola zdravotnické laboratoře. Kontrola byla uzavřena bez zjištění.

Školní mléko

Vstup České republiky do EU nastartoval další uplatnění cenových kontrolních orgánů. V souladu s nařízením Komise (ES) č. 2707/2000, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1255/1999, pokud jde o podporu Společenství pro poskytování mléka a některých mléčných výrobků žákům ve školách a nařízením vlády č. 205/2004 Sb., ve znění nařízení vlády č. 128/2005 Sb., kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, stanovilo Ministerstvo financí maximální ceny mléčných výrobků pro žáky základních škol. Nařízení zakotvuje také povinnost kontroly dodržování stanovených dotovaných maximálních cen.

V období roku 2005 byly realizovány kontroly dodržování maximálních cen v 84 kontrolních akcích bez zjištění porušení cenových předpisů.

Zneužívání hospodářského postavení prodávajícím

Celkem bylo provedeno 16 kontrol, v 6 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů. Pokuty byly uloženy v celkové výši 2 909 tis. Kč. Tři rozhodnutí byla odvolacím orgánem zrušena a vrácena prvoinstančnímu správního orgánu. V jednom případě prvoinstanční orgán správní řízení zastavil. Původně uložené pokuty byly sníženy

o 2 800 tis. Kč

V oblasti kontrol dodržování ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, byla v I. pololetí ukončena kontrola možného zneužití hospodářského postavení společností při sjednání cen za programové nabídky kabelové televize za období roku 2002 (paralelně probíhala v této společnosti také kontrola dodržování pravidel věcného usměrňování cen za programové nabídky platných pro rok 2004). S ohledem na dohodu mezi Ministerstvem financí a Českým telekomunikačním úřadem v návaznosti na výsledek posouzení působnosti obou úřadů, tj. že kontrolním orgánem příslušným ke kontrole cen za služby dodávky televizních programů kabelové televize je Český telekomunikační úřad, byly kontroly ukončeny a podněty, které byly impulsem k provedení těchto kontrol, byly postoupeny k přímému vyřízení odboru ekonomické regulace Českého telekomunikačního úřadu.

Dále byla v této oblasti ukončena kontrola možného zneužití hospodářského postavení společností při sjednání cen za provozování železniční dopravní cesty, zabezpečení její provozuschopnosti, modernizace a rozvoje za rok 2003 (společně s kontrolou věcně usměrňované ceny dopravy osobní železniční vnitrostátní roku 2003). Předmětnou službu zajišťovala příslušná společnost na základě „Smlouvy o způsobu zajištění provozování železniční dopravní cesty, její provozuschopnosti a modernizace a rozvoje ve veřejném zájmu“. Po komplexním posouzení zkoumané problematiky dospěla cenová kontrola k závěru, že k porušení cenových předpisů nedošlo.

Ve druhém pololetí roku 2005 probíhala kontrola možného zneužití hospodářského postavení společností při sjednání cen za službu sdruženého plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů v letech 2003 a 2004. Společnost, která se zabývá touto činností, je jedinou autorizovanou obalovou společností ve smyslu ustanovení § 16 a navazujících ustanovení zákona č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2002. Společnost zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů, které vyplývají ze zákona o obalech a tuto činnost vykonává na základě rozhodnutí o autorizaci udělené Ministerstvem životního prostředí dne 28. března 2002. Služba sdruženého plnění je společností zajišťována prostřednictvím systémů tříděného sběru obalového odpadu v obcích a prostřednictvím činnosti osob oprávněných nakládat s odpadem. Tvorba cen za službu sdruženého plnění byla v průběhu kontrolovaného období a je doposud ovlivňována především růstem zákonných požadavků na recyklaci pro jednotlivé druhy obalového materiálu. Provedenou kontrolou nebylo zjištěno porušení zákona o cenách a navazujících cenových předpisů.

Na požadavek Ministerstva financí byla také provedena mimořádná kontrola, jejímž cílem bylo zjistit náklady kontrolované organizace spojené s výběrem poplatků za rozhlas a televizi v rámci zajištění výběru SIPO. Byl proveden nejen rozbor postavení kontrolovaného subjektu na daném trhu, ale také stanovení obvyklé míry zisku v daném odvětví podnikání. Byl proveden detailní a velmi pracný rozbor všech nákladů kontrolované organizace a velikost nákladů byla vztažena ke všem podnikatelským aktivitám kontrolované organizace. Kontrolovaná organizace cenové předpisy neporušila

V jednom případě bylo při výkonu cenové kontroly zjištěno, že prodávající, který má výhradní postavení při prodeji a distribuci dekódovací karty umožňující příjem signálu veřejnoprávních televizních stanic a jedné soukromé stanice, šířených prostřednictvím satelitu, zahrnul do ceny této karty neoprávněné náklady. Byla uložena pokuta ve výši 100 tis. Kč.

Nájemné a služby spojené s bydlením

Pokud se jedná o tuto oblast bylo v daném období ukončeno celkem 26 kontrol,

kde podnětem k jejich provedení byla vesměs podání občanů. Ve 13 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů a uloženy pokuty v celkové výši 291 tis. Kč.

S ohledem na skutečnost, že od vydání Nálezu Ústavního soudu č. 528/2002 ze dne 19. prosince 2002 neexistuje prozatím žádná právní norma, jež by souhrnně řešila problematiku nájemného z bytů a úhrad za plnění poskytovaná s užíváním bytů (zákon o nájemném), mohly být realizované prověrky v této oblasti zaměřeny pouze:

a) na kontrolu správnosti dodržování podmínek uvedených v části II. výměrů Ministerstva financí řady č. 01/příslušný rok, tj. v seznamu zboží, u něhož se uplatňují věcně usměrňované ceny týkající se rozúčtování vodného a stočného podle § 8 odst. 10 a 11 zákona č. 274/2001 Sb., přestože podněty občanů obsahovaly výhrady k vyúčtování i jiných druhů služeb poskytovaných majitelem objektu.

b) na kontrolu dodržování podmínek stanovených pro tvorbu věcně usměrňovaného nájemného v části II. výměru MF č. 01/příslušný rok - po1. "Nájem bytu", včetně podmínek určených související právní normou, tj. vyhláškou Ministerstva financí č. 85/1997 Sb., o nájemném z bytů pořízených v družstevní bytové výstavbě a úhradě za plnění poskytovaná s užíváním těchto bytů.

Celkem byly v této oblasti vyřízeny 43 stížnosti. Z toho 32 jich bylo neoprávněných.

Nájemné z pozemků nesloužících k podnikání nájemce

V tomto případě se jedná zejména o pronájem městských pozemků pod vlastními garážemi, kůlnami, případně přístřešky (dočasné stavby), příjezdové plochy ke garážím a plochy pro skladování palivového dřeva.

Cenová kontrola byla provedena celkem u 36 subjektů. Vystaveno bylo 28 rozhodnutí. Celková výše uložených pokut činí 507 tis. Kč.

Na základě kontroly předložených podkladů, zejména uzavřených smluv s jednotlivými nájemci, bylo zjištěno, že kontrolované subjekty při pronájmech pozemků nesloužících k podnikání nájemce nedodržovaly v kontrolovaném období platné cenové předpisy pro maximální ceny podle § 5 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách.

Nájemné z pozemků nesloužících k podnikání nájemce – pronájem hřbitovních míst

Výměrem Ministerstva financí jsou regulovány ceny za pronájem hřbitovních míst, kde platí maximální ceny pozemků nesloužících k podnikání.

Tyto maximální ceny byly kontrolovány u 11 subjektů. V 8 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů a uloženy pokuty v celkové výši 32 tis. Kč.

Nejčastějším zjištěním bylo překročení maximálních cen za pronájem hřbitovních míst a neplnění evidenčních povinností, nedodržení podmínek stanovených cenovými orgány pro stanovení ceny, překročení maximální ceny a nevedení evidence cen pro konečného spotřebitele.

Voda pitná, voda předaná a voda odvedená kanalizací

Během sledovaného období bylo provedeno 45 kontrol věcně usměrňovaných cen tohoto zboží. Ve správním řízení byla vydána 34 rozhodnutí v celkové výši pokut 4 033 tis. Kč. Prošetřováno bylo celkem 25 stížností, z toho 18 bylo neoprávněných.

Kontrolou bylo především zjišťováno porušení cenových předpisů kalkulováním neoprávněných nákladů, které spočívaly v zahrnutí nákladů na opravy, které neodůvodněně vybočovaly z obvyklé výše předchozích roků. V jednom případě bylo zjištěno, že vodárenská

společnost nerozdělila odpisovou položku finančních investic mezi vodu pitnou a odvedenou a zahrnuje do ceny i tu část odpisů, která se netýkala vody pitné. Do cen byly rovněž zahrnovány náklady související s jinými službami (výrobky).

Na rozdíl od předchozích období se značně snížil počet zjištění o nevedení řádné evidence, tj. nezpracování nebo neuchování kalkulace tři roky po skončení platnosti evidenční povinnosti.

Veřejná vnitrostátní pravidelná autobusová doprava

Dodržování pravidel věcného usměrňování cen bylo ověřováno u 12 poskytovatelů dopravy. V 7 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů a uloženy pokuty v celkové výši 410 tis. Kč.

Porušení cenových předpisů spočívalo v nesprávném výpočtu koeficientu „k“, kde byly použity chybné vstupní údaje. Do ceny byly zahrnuty náklady, které nelze považovat dle výčtu uvedeném ve výměru Ministerstva financí za ekonomicky oprávněné. Jedná se např. o odměny členům statutárních orgánů, náklady související se zahraniční dopravou, pohonné hmoty, poplatky za průjezd, nesprávná výše odpisů a přiměřeného zisku, nesprávný počet zahrnutých odpisů, náklady na provoz autobusových nádraží (tržby nebyly zohledněny), zůstatková cena zlikvidovaného materiálu, náklady, které nelze považovat za náklady pořízení, oběhu a zpracování zboží – podíl na vnitrostátní a mezinárodní kamionové přepravě a nedoložení množství ujetých km.

Sběr, přeprava, třídění a odstraňování komunálního odpadu

Kontrola dodržování pravidel věcného usměrňování byla provedena u 23 subjektů, v 19 případech byla uložena pokuta v celkové výši 2 548 tis. Kč. Tři subjekty podaly odvolání. Ve dvou odvolacích řízeních byla pokuta snížena o 122 313 Kč. Jedno odvolací řízení nebylo dosud uzavřeno. Byla řešena 1 stížnost, která byla neoprávněná.

Kontrolami bylo zjištěno, že organizace neuchovávaly kalkulace cen svozu komunálního odpadu, které účtovaly odběratelům a tím znemožnily provést kontrolu, zda uplatněné ceny byly v souladu se stanovenou cenovou regulací. Dále se jednalo o účtování vyšších než ekonomicky oprávněných nákladů (např. v položkách odpisy, správní režie, provozní náklady svozových vozů, pokuty a penále).

Povinné technické prohlídky, kterými se kontroluje technický stav silničních vozidel ve stanicích technické kontroly

Výše uplatňovaných věcně usměrňovaných cen za povinné technické prohlídky byla kontrolována u 14 poskytovatelů této služby. K porušení cenových předpisů došlo u 10 z nich. Pokuty za porušení cenových předpisů byly uloženy v celkové výši 1 005 tis. Kč. Proti jednomu rozhodnutí bylo podáno odvolání a pokuta ve výši 250 000 Kč byla odvolacím orgánem zrušena.

Do kalkulací cen byly zahrnovány náklady, které nejsou považovány za ekonomicky oprávněné. Jednalo se např. o zahrnutí rezervního fondu v dvojnásobné výši, dělení nákladů na činnost související s měřením emisí a stanic technické kontroly procentuálním podílem dle tržeb a tím zahrnutí nákladů, které nepatří do STK jako je např. fond oprav, náklady na pořízení sedací soupravy, obývací stěny, odměna za zprostředkování prodeje hotelu, oprava fasády, oprava škod způsobených vloupáním, výdaje na zahraniční služební cesty a náklady na provádění zprostředkovatelské činnosti.

Výkony stanic měření emisí při měření emisí silničních motorových vozidel

Kontrolní činnost ve sledovaném období byla zaměřena na kontrolu dodržování

pravidel (podmínek) pro stanovení věcně usměrňovaných cen u subjektů, jež jsou držiteli oprávnění k měření emisí silničních motorových vozidel. Cenová kontrola byla provedena u 23 poskytovatelů této služby. Bylo vydáno 12 rozhodnutí o uložení pokuty v celkové výši 153 tis. Kč.

Porušení cenových předpisů spočívalo především v nevedení evidence – kalkulací cen výkonů měření emisí.

Kontroly plnění evidenčních povinností

Celkem bylo provedeno 34 kontrol. Bylo vydáno 31 rozhodnutí. Kontroly se týkaly značení zboží cenami a vedení cenových evidencí. V 5 případech se kontrolovaný subjekt proti rozhodnutí odvolal. Ve 4 případech byla odvolacím orgánem pokuta potvrzena a v jednom případě byla snížena o 3 000 Kč. Celková výše uložených pokut byla 319 tis. Kč. Po snížení pokuty odvolacím orgánem činila tato výše 316 tis. Kč. Nejčastějším zjištěným nedostatkem bylo neznačení zboží při prodeji konečnému spotřebiteli platnou cenou v okamžiku nabídky a nevedení evidence o cenách .

Mimořádná šetření vyžádaná Ministerstvem financí

Na základě postoupeného podnětu Ministerstvem průmyslu a obchodu, ve kterém bylo upozorněno na nadměrné zvýšení ceny otopového koksu pro drobné spotřebitele a vznesen požadavek na posouzení, zda jednáním výrobce nedochází k porušení ustanovení zákona č. 526/1990 Sb., o cenách (konkrétně § 2 odst. 3), vyžádalo Ministerstvo financí od výrobce a od firem, které se zabývají dovozem otopového koksu cenové informace. Zpracováním údajů získaných průzkumem trhu a na základě jeho vyhodnocení se dospělo k závěru, že výrobci, který dodává na trh otopový koks, nelze prokázat hospodářské postavení, které by mohlo vést k porušení § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách. Vedle otopového koksu z domácí produkce je na tuzemském trhu v prodeji rovněž koks původem z Polska, který představuje co do objemu prodeje nejvyšší podíl. Srovnáním cen koksu z tuzemské produkce a koksu polského bylo zjištěno, že cena polského koksu dováženého na náš trh je vyšší.

Ministerstvo financí, jako cenový orgán, rozhodlo o provedení šetření, jehož cílem bylo objektivně zmapovat postavení obchodních řetězců na trhu jako kupujících a prodávajících potravinářského sortimentu, ve smyslu zákona o cenách. Druhým úkolem bylo zmapování výše obchodních přírážek (marží), uplatňovaných jednotlivými obchodními řetězci. Rovněž bylo provedeno šetření u obchodních řetězců, jehož cílem bylo zjistit výši uplatňované obchodní přírážky a zmapovat hospodářské postavení při nákupu potravinářského zboží. Provedené šetření v době před účinností novely zákona o cenách umožňující za určitých podmínek postih podnákladových cen přineslo základní informace pro budoucí kontrolu cen. V souvislosti s nabytím účinnosti novely zákona o cenách, která umožňuje sankcionovat zneužívání hospodářského postavení na trhu k uplatňování podnákladových cen, obdrželo Ministerstvo financí a finanční ředitelství několik podnětů ke kontrole uplatňovaných cen v obchodních řetězcích. Jedná se např. o konzumní brambory, zelí, mouku, tuk, mléko, máslo apod.

V souvislosti s enormním zvýšením prodejních cen pohonných hmot v průběhu měsíce září 2005 bylo provedeno plošné šetření cen benzínu a motorové nafty u většiny rozhodujících distributorů a prodejců. Z výsledků vyplynulo, že v období měsíců leden až srpen 2005 se pohybovaly marže prodejců a distributorů pod úrovní předchozích let, a to přes vysokou prodejní cenu benzínu a nafty. Pokud jde o období od 1. 9. 2005, šetření jednoznačně prokázalo, že v tomto období, kdy se prudce zvýšily ceny na čerpacích stanicích, zvýšily se u některých společností zároveň i marže. Ceny i marže zůstaly na vysoké úrovni i v měsíci

říjnu. K znatelnému poklesu došlo až na přelomu října a listopadu. Za dané situace a s přihlédnutím k předchozímu vývoji, nebylo zjištěno, že by takto vysoké marže byly výsledkem zneužití postavení na trhu. Byly výsledkem cenového konkurenčního chování a z části i potřeby kompenzovat nízkou míru zisku předchozího období.

Napadení pracovníků při výkonu cenové kontroly bylo ve sledovaném období zaznamenáno na Finančním ředitelstvím pro hl. město Prahu. Došlo ke slovnímu napadení pracovníků oddělení cenové kontroly stěžovatelem. Konkrétně byla v telefonickém rozhovoru opakovaně slovně napadána vedoucí oddělení a vedoucí referátu cenových analýz. Orgánům činným v trestním řízení nebyl podán žádný podnět.

Závěrem lze tedy konstatovat, že výsledky činnosti cenové kontroly na finančních ředitelstvích zcela jednoznačně prokazují odůvodněnost výkonu cenové kontroly a nevyhnutelnost jejího pokračování. Potvrzují nadále nedostatečné respektování cenových předpisů ze strany podnikatelských subjektů. Vysoký podíl porušení cenových předpisů byl zjištěn zejména v oblastech, které dříve nebyly v centru pozornosti nebo které byly do regulace zařazeny později.

2. Finanční kontrola

Následné veřejnosprávní kontroly (dále jen „Finanční kontrola“) na finančních ředitelstvích vykonávají pracovníci oddělení Finanční kontrola FŘ (dále jen „OFK FŘ“) v návaznosti na ustanovení zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, v rozsahu zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů. Přitom procesně dodržují ustanovení zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole. Finanční kontroly jsou prováděny v návaznosti na řadu dalších právních norem především zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Při veřejnosprávních kontrolách ověřují na místě u konečného příjemce způsob hospodaření s prostředky státního rozpočtu (dále jen „SR“), správnost použití prostředků veřejné finanční podpory, soulad uskutečněných operací a plnění rozpočtu s právními předpisy, zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům způsobeným nevhodným, neúčelným a neefektivním nakládáním s veřejnými prostředky. Prověřují rovněž způsob čerpání finančních prostředků poskytovaných z předstrukturálních nástrojů pomoci Evropské unie, především z fondů Phare a SAPARD. Spolupráce mezi OFK FŘ a Centrální harmonizační jednotkou pro finanční kontrolu (dále jen „CHJ“) vychází z ustanovení čl. 26 Organizačního řádu MF a čl. 19 Organizačního řádu územních finančních orgánů .

V období roku **2005** provedli pracovníci OFK FŘ celkem **205** Finančních kontrol, při nichž bylo zjištěno neoprávněné použití nebo zadržetí peněžních prostředků poskytnutých ze SR, nebo jiných peněžních prostředků státu ve výši **1 361 666 tis. Kč**. V souvislosti s prováděnými Finančními kontrolami byly zjištěny rovněž případy neoprávněného snížení základu daně z příjmů u právnických osob, daňové nedostatky byly vyčísleny ve výši 8 680 tis. Kč.

Z počtu 22 Finančních kontrol provedených u **nemocnic, zdravotnických zařízení, ústavů a speciálních léčeben** zjistila OFK FŘ v jedenácti případech porušení závazných podmínek účasti SR na financování akcí, tj. neplnění projektovaných parametrů, výše podílu krytí vlastními zdroji, nedodržování závazných termínů dokončení, nepředkládání návrhů na provedení změn rozhodnutí, neprovádění závěrečných vyhodnocení akcí průkazným způsobem, apod. Uvedené nedostatky svědčí o nedodržování zákona č. 218/2000 Sb. a vyhlášky č. 40/2001 Sb. Závažné a řadu let přetrvávající nedostatky byly konstatovány

např. u nemocnice, která nedostatečnou připraveností a realizací investičních akcí se ocitla v neschopnosti hradit své platební závazky. Přestože nedodržovala investiční záměry, smlouvy a rozhodnutí na financování akcí, žádala o další účast SR. Peněžní prostředky SR převedla na svůj bankovní účet a hradila dodavatelské faktury bez ohledu na vydané rozhodnutí MF. Jednalo se o neoprávněné použití dotace a tím porušení rozpočtové kázně ve smyslu § 44 zákona č. 218/2000 Sb., které dosáhlo výše 97 026 tis. Kč. Návrh na odvod do SR z objemu provedených kontrol dosáhl výše 285 066 tis. Kč.

Na široké oblasti využití a prověření účelu a cílů přínosu pro společnost, obce a občany se zaměřily kontroly správnosti použití investičních a neinvestičních prostředků u vybraných **měst, obcí a jednoho krajského úřadu**. Peněžní prostředky uvolňované prostřednictvím Státního fondu rozvoje bydlení a dalších poskytovatelů (MŠMT, MMR, MK, VPS) prověřila OFK FŘ při 77 Finančních kontrolách. Nejčastěji se nedostatky vyskytovaly při plnění požadavků a závazných podmínek na financování programů reprodukce majetku s účastí SR podle vyhlášky č. 40/2001 Sb. Dodržování projektovaných parametrů, schválených objemů finančních zdrojů, termínů dokončení akcí stanovených v rozhodnutích a smlouvách o jejich poskytnutí, předkládání závěrečných vyhodnocení příjemci v řadě případů nesplnili. Nesprávný postup při čerpání a užití prostředků SR vedl k porušení rozpočtové kázně, OFK FŘ vyčíslila neoprávněné použití peněžních prostředků SR ve výši 388.702 tis. Kč.

Prověření hospodaření příspěvkových organizací (zřizovatelem MŠMT, krajský úřad) uskutečnila OFK FŘ u 14 **odborných škol, učilišť, diagnostických a výchovných ústavů, domovů dětí se školou a 2 veřejných vysokých škol** (zřízené zákonem č. 111/1998 Sb.). Cílem bylo ověřit účelnost použití peněžních prostředků na konkrétní investiční akce, nákup objektů, stavební úpravy areálů výuky, zřízení multimediální učebny, stavby dílenských objektů, dále na čerpání prostředků FKSP, na provoz, použití fondu odměn apod. Kontroly prokázaly řadu nedostatků při dodržování rozhodujících projektovaných parametrů a realizaci schválených projektů. Např. ústav podložil zdůvodnění požadavku na MŠMT o zvýšení peněžních prostředků nepravdivými údaji. Nehospodárně byly vynaložené prostředky SR na kapacity ústavu, které nikdo nepoužíval. Nedostatky se vyskytovaly také při hospodaření se svěřeným majetkem, provádění inventarizací veškerého majetku a závazků, naplňování zásad věrného obrazu předmětu účetnictví v souladu s účetními metodami stanovenými právními předpisy. Návrh na odvod prostředků do státního rozpočtu vyčíslily kontrolní orgány částkou 413 883 tis. Kč.

Finanční kontroly provedené u 18 **organizačních složek státu** (dále jen „OSS“) odhalily nedostatky, které měly za následek neoprávněné použití nebo zadržetí peněžních prostředků SR ve výši 103.805 tis. Kč. Při uskutečňování akcí evidovaných v ISPROFIN a financovaných formou systémově určených výdajů OSS na vymezený okruh finančních potřeb docházelo k porušování závazných ukazatelů a podmínek, neprovedení finančního vypořádání po ukončení akcí apod. Kontrolované organizace v řadě případů nesprávně účtovaly o výdajích na opravy a technické zhodnocení majetku, nákladech souvisejících s pořízením dlouhodobého hmotného majetku; při převodech příjmů za věcná plnění ze smluv o pronájmech na účty cizích prostředků, porušovaly povinnosti stanovené zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

V rámci plnění dlouhodobých opatření v oblasti zaměstnanosti prováděla OFK FŘ Finanční kontroly použití veřejné finanční podpory poskytované na vytváření nových pracovních míst, hmotnou podporu rekvalifikace a školení zaměstnanců u 4 **úřadů práce a jedné veřejné obchodní společnosti**. Přestože vložené prostředky splnily v regionech účel, při vlastním hospodaření s prostředky SR se vyskytovaly nedostatky. Návrhy na odvod

za neoprávněné použití prostředků státního rozpočtu vyměřila OFK FŘ ve výši 2 302 tis. Kč.

Uvolňované peněžní prostředky SR prostřednictvím kapitoly Ministerstva kultury pokrývaly investiční záměry dlouhodobé obnovy **památkových objektů, kulturních center, divadel, muzeí**. Při kontrolách bylo ověřováno použití finančních prostředků na investiční akce, zejména rekonstrukce objektů, úpravy interiérů, zřizování nové jevištní technologie, budování zabezpečovacích zařízení, klimatizace apod. Finanční kontroly provedené u 6 příspěvkových organizací sledovaly v této oblasti dodržování schválených projektů, závazných ukazatelů technologických a stavebních částí, termínů dokončení, vyhodnocení akcí podle podmínek vydaných rozhodnutí o účasti státního rozpočtu. Nedostatky se vyskytovaly v nedůsledném dodržování harmonogramů výstavby podle uzavřených smluv s dodavateli, docházelo ke změnám parametrů a úpravám projektů, uzavírání dodatků ke smlouvám, zvyšování celkových nákladů, prodlužování termínů dokončení. Ve čtyřech případech došlo k porušení závazných povinností stanovených v rozhodnutích, kontrolní orgány vyčíslily za neoprávněné použití peněžních prostředků SR návrh na odvod ve výši 7 554 tis. Kč.

Prověření hospodaření **příspěvkových organizací** působících v oblastech vědy, vývoje a výzkumu potravinářské chemie, ekologie, zemědělských, společenských a dalších oborů činnosti uskutečnila OFK FŘ při 18 Finančních kontrolách. Bylo zjištěno porušení rozpočtové kázně a neoprávněné použití nebo zadržování prostředků SR ve výši 100 900 tis. Kč.

Rovněž 16 Finančních kontrol u **občanských, zájmových sdružení právnických osob, církevních organizací, soukromého zemědělce** - poskytujících služby široké veřejnosti se zaměřilo na oprávněnost vynaložených nákladů souvisejících s účelovým financováním a realizací projektů krytých dotačními prostředky. Kontroly zjistily, že v rámci programů byly hrazeny i další výdaje, které s kvalitou a naplněním cílů schválených projektů nesouvisely. Zjištěné nedostatky vedly k porušení rozpočtové kázně a neoprávněnému použití prostředků státního rozpočtu ve výši 2 127 tis. Kč

Předmětem 21 Finančních kontrol u **akciových společností, společností s ručením omezeným**, bylo ověření správnosti použití investičních a neinvestičních dotací. Ve dvou případech, u poskytnuté systémové dotace na pořízení nízkopodlažního autobusu MHD a autobusu pro liniovou dopravu, nedodržela společnost závazné podmínky v rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce. Podle § 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, vedl postup k porušení povinnosti stanovené právním předpisem, rozhodnutím, příp. dohodou. Neoprávněné použití peněžních prostředků SR za všechny kontrolované subjekty v této oblasti dosáhlo výše 5 134 tis. Kč.

V rámci programu na protipovodňová opatření provedla OFK FŘ Finanční kontroly u 4 **státních podniků**, které vykonávají správu povodí, provoz a údržbu vodních děl ve vlastnictví státu, a další svěřené práce podle zákona č. 305/2000 Sb., o povodích, a dalších vyhlášek a zákonů. Kontroly prověřily použití veřejných prostředků – dotací poskytnutých Ministerstvem zemědělství, dodržení podmínek pro jejich poskytnutí a následné využití podle zaúčtovaných účetních dokladů. Porušení rozpočtové kázně vyčíslila OFK FŘ ve výši 44 507 tis. Kč.

V roce 2005 pokračovaly Finanční kontroly realizace projektů v rámci předvstupní spolupráce s Evropskou unií u programů Phare a SAPARD. Prováděná kontrolní činnost z úrovně OFK FŘ v této oblasti přispěla k celkovému zvýšení kontrolních aktivit České republiky v návaznosti na aktuální potřeby ČR a požadavky ze strany Evropské komise. Kontroly v oblasti čerpání prostředků z fondu SAPARD byly organizovány v součinnosti se Státním zemědělským intervenčním fondem a s jeho regionálními pracovišti. Probíhaly v návaznosti na kontrolní činnost z úrovně Ministerstva zemědělství a CHJ. U prostředků

z fondu Phare bylo využíváno informací získaných z informačního systému VIOLA, výsledky kontrolní činnosti se staly součástí vyhodnocení předkládaného Společnému minitorovacímu výboru ČR – EU pro Phare/Transition Facility. Při 39 Finančních kontrolách realizovaných z úrovně OFK FR nebyly v této oblasti zjištěny závažné nedostatky, kontroly ukázaly nezbytnost sjednocení přístupu k vydávané metodice na všech úrovních implementace.

Kontrolní orgány při provádění Finančních kontrol rovněž sledovaly, zda nejsou obcházeny finanční limity pro jednotlivé formy zadávání veřejných zakázek. V případech zjištění souvisejících s neplněním podmínek pro zadávání veřejných zakázek, byly předkládány podněty k posouzení, ve smyslu zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, který je oprávněný k přezkoumání rozhodnutí a úkonů zadavatele učiněných ve veřejných zakázkách, tj. k výkonu dohledu nad dodržováním zákona č. 199/1994 Sb. a současně činit opatření k nápravě zjištěného stavu.

Po ukončení veřejnosprávních kontrol předkládala OFK FR protokoly místně příslušnému správci daně - finančnímu úřadu jako podklad pro uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně podle ustanovení § 44 zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, k zahájení daňového řízení. Protokoly byly v návaznosti na pokyn CHJ rovněž předkládány CHJ pro potřeby analýzy výsledků kontrolní činnosti a k využití při zpracovávání analýzy rizik pro účely zaměření kontrolní činnosti Ministerstva financí na příslušný kalendářní rok. Z úrovně CHJ byly protokoly zasílány věcně příslušným odborným útvarům MF k dalšímu využití. Závěrů z kontrolní činnosti OFK FR bylo využito ke zpracování podkladů do roční zprávy o kontrolní činnosti předkládané vládě ČR.

Objem neoprávněných nebo zadržovaných peněžních prostředků SR z provedených Finančních kontrol, počet závažných zjištění podávaných MF podle § 22 zákona č. 320/2001 Sb. znovu potvrdily naléhavou potřebu zvýšení tlaku na finanční kázeň, dodržování právních předpisů a provádění kontrol na všech stupních řízení. Z věcného pohledu jde především o odpovědnost při výběru projektů s přihlédnutím ke společenským potřebám, zpracování investičních záměrů, stanovení reálných finančních potřeb pokud jsou financovány převážně z veřejných prostředků. Příjemci účelových prostředků nepostupovali při plnění určujících ukazatelů časových, finančních podle podmínek rozhodných pro účast státního rozpočtu, přestože se k jejich plnění předem zavázali. Zjišťované nedostatky např. ve veřejných soutěžích na dodavatele, při sjednávání a uzavírání smluv, dodržování nabídkových cen, uplatňování sankcí při jejich překračování, přípravě povolovací dokumentace a další, měly za následek mnohonásobné zvýšení nákladů a prodlužování termínů uvádění kapacit do provozu.

Přehled o provedených Finančních kontrolách podle jednotlivých FR uvádíme v **Příloze č. 14**.

3. Státní dozor nad loteriem a sázkovými hrami

V průběhu roku 2005 provedlo 127 pracovníků finančních úřadů, kteří vykonávají státní dozor nad loteriem a sázkovými hrami, celkem **48 006 kontrol** zaměřených na dodržování příslušných norem zajišťujících řádné provozování loterií a sázkových her. Ze strany finančních úřadů bylo uloženo **79 pokut** v úhrnné výši **1 687 tis. Kč**, tj. o 85 tis. Kč méně než v roce 2004, kdy bylo uloženo 77 pokut a o 451 tis. Kč více než v roce 2003 při 53 uložených pokutách.

Ve srovnání s rokem 2004 vzrostl počet kontrol o 9 698, tj. nárůst o 25%. Nárůst

vyplývá především z vyššího počtu časově méně náročných kontrol, prováděných v pobočkách kursových sázek (kterých je cca 4,8 tisíc) a v hernách, kde jsou umístěna technická zařízení obsluhovaná přímo sázejícími (elektromechanické rulety, kostky a online videoloterní terminály) se zaměřením i na kontroly zákazu hry osob mladších 18 let. U kursových sázek se zvýšil počet kontrol v roce 2005 ve srovnání s rokem 2004 o 3 248, tj. o 13%. Technická zařízení obsluhovaná přímo sázejícími jsou stále se dynamicky rozvíjejícím prvkem na loterním trhu. V současnosti jsou tato zařízení povolena v cca 1 000 herních střediscích – hernách. Počty kontrol prováděných orgány státního dozoru jsou u těchto technických zařízení o takřka 60% vyšší proti předchozímu roku. Účast mládeže do 18 let na hazardních hrách je společensky velmi závažný problém, proto zákaz hry účastníkům této věkové kategorie je jednou ze zásadních podmínek řádného provozování loterií a sázkových her a tedy i předmětem kontrol prováděných orgány státního dozoru u provozovatelů těchto sázkových her. Rozsah tohoto druhu kontrol tedy i zásadně ovlivňuje jejich výsledky (sankce, pokuty). Tyto kontrolní akce mají význam především preventivní.

Počty kontrol provedených orgánem státního dozoru (finančními úřady) nad jednotlivými loteriami a sázkovými hrami za rok 2005 včetně porovnání s rokem 2004 ukazuje **Tabulka č. 50**.

Na výrazném zvýšení počtu kontrol v roce 2005 proti roku 2004 se podílely všechny finanční úřady v působnosti příslušných finančních ředitelství, nejvíce však FŘ v Českých Budějovicích (nárůst o 47%), FŘ v Ostravě (nárůst o 42%) a FŘ v Praze (nárůst o 33%).

Příloha č. 15 obsahuje přehled o provedených kontrolách a sankcích za rok 2005.

Tabulka č. 50			
	2004	2005	Index (%) 05/04
Loterie	108	86	0,80
Kasina	1 992	2 203	1,11
Kursově sázky	24 142	27 390	1,13
VHP	2 136	2 632	1,23
Bingo	48	46	0,96
Audiotex	36	84	2,33
Technické hry	9 846	15 565	1,58
CELKEM	38 308	48 006	1,25

IV. PERSONÁLNÍ PRÁCE ÚZEMNÍCH FINANČNÍCH ORGÁNŮ

Kompletní číselné údaje z oblasti personální práce územních finančních orgánů za rok 2005 jsou v podrobném členění rozpracovány v **Přílohách č. 16 až 36**.

1. Stav zaměstnanců

V roce 2005 byl proti roku 2004 plánovaný limit počtu zaměstnanců územních finančních orgánů **snížen o 100 zaměstnanců**. Snížení bylo provedeno v rámci realizace

opatření Ministerstva financí vyplývajících z usnesení vlády č. 624 z 23. června 2003 o „Rozpočtovém výhledu 2003 až 2006“ k postupnému snižování počtu zaměstnanců ve státní správě a usnesení vlády č. 808 z 6. srpna 2003 k redukci počtu systemizovaných míst v ústředních orgánech státní správy a jimi řízených či financovaných organizacích.

Plánovaný počet zaměstnanců stanovený pro rok 2005 na **15 643** zaměstnanců byl k 31. 12. 2005 plněn na 99,1%.

Tabulka č. 51					
Plnění limitu počtu zaměstnanců	2001	2002	2003	2004	2005
Plánovaný počet zaměstnanců	15 853	15 793	15 793	15 743	15 643
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.	15 656	15 707	15 681	15 560	15 496
Podíl plnění (%)	98,8	99,5	99,3	98,8	99,1

Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2005 zahrnoval:

a) z hlediska podílu odborných zaměstnanců

Z celkového počtu zaměstnanců představoval **podíl počtu odborných zaměstnanců 98,8%**, tj. celkem 15 315 zaměstnanců. Tento ukazatel vykazoval proti roku 2004 nepatrný nárůst o 0,1%. Počet obslužných pracovníků klesl v roce 2005 na 181 osob a celkově představoval podíl **1,17%** z evidenčního počtu zaměstnanců. Ve srovnání s rokem 2004 se snížil počet obslužných pracovníků o 22 osob.

b) z hlediska podílu žen

Podíl žen z evidenčního počtu zaměstnanců v roce 2005 byl **77,0%**, což odpovídalo zvýšení podílu o 0,3% proti roku 2004 (76,7%). V roce 2005 pracovalo v územních finančních orgánech **celkem 11 925** žen. Na jednotlivých FŘ se podíl žen z celkového počtu zaměstnanců pohyboval v rozmezí od 73% do 83%, nejnižší podíl žen mělo FŘ v Ostravě, nejvyšší FŘ pro hl. m. Prahu.

c) z hlediska vzdělání

Počet zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním v roce 2005 byl **5 097** zaměstnanců a proti roku 2004 se zvýšil o 63 zaměstnanců. Jejich podíl k celkovému počtu zaměstnanců v roce 2005 činil **32,9%** (v roce 2004 to bylo 32,4%). Nejvyšší podíl zaměstnanců s VŠ vzděláním dlouhodobě vykazuje FŘ v Ostravě, v roce 2005 představoval tento podíl 45%.

d) z hlediska organizačních jednotek

Podíl **zaměstnanců řídicí složky finančních ředitelství** na celkovém počtu zaměstnanců představoval **8,0%**, tj. 1 240 zaměstnanců, podíl **zaměstnanců finančních úřadů 91,3%**, tj. 14 148 zaměstnanců a podíl **zaměstnanců ve vzdělávacích zařízeních 0,7%**, tj. 108 zaměstnanců. Nejnižší podíl řídicí složky FŘ k celkovému počtu zaměstnanců v rámci FŘ vykázalo FŘ v Brně (6,4%).

e) z hlediska věkového složení

V roce 2005 se ve srovnání s rokem 2004 podíl zaměstnanců ve věku **do 30 let** (11,4%) o **1,4%** snížil (12,8% v roce 2004), podíl zaměstnanců **od 31 do 40 let** (25,5%) zůstal stejný jako v roce 2004, podíl zaměstnanců **od 41 do 50 let** (31,6%) se o **0,4%** zvýšil (31,2% v roce 2004) a podíl zaměstnanců **nad 50 let** (31,5%) se o **0,9%** zvýšil (v roce 2004 představoval 30,6%). Průměrný věk zaměstnanců ÚFO v roce 2005 dosáhl 43,97 roků, nejnižší průměrný věk zaměstnanců mělo FŘ v Ostravě 42,99 roků, nejvyšší

FŘ pro hl. m. Prahu 46,74 roků.

Tabulka č. 52			
Rozdělení zaměstnanců podle věku		Počet	Podíl (%)
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2005		15 496	100,0
z toho	do 30 let	1 772	11,4
	od 31 do 40 let	3 959	25,5
	od 41 do 50 let	4 889	31,6
	nad 51 let	4 876	31,5

f) z hlediska doby trvání pracovního poměru

Tabulka č. 53			
Přehled odborných zaměstnanců podle délky trvání pracovního poměru		Počet	Podíl (%)
Odborní zaměstnanci z evidenčního počtu zaměstnanců k 31. 12. 2005		15 315	100,0
z toho v pracovním poměru	více než 5 let	11 779	76,9
	od 1 roku do 5 let	2 820	18,4
	do 1 roku	716	4,7

Nejvyšší podíl zaměstnanců podle délky trvání pracovního poměru v ÚFO, tj. **76,9%**, tvořili zaměstnanci s praxí u ÚFO **delší než pět let**. (v roce 2004 to bylo 74,4%). Největší podíl těchto zaměstnanců vykázalo FŘ v Ostravě (84%). Podíl zaměstnanců v pracovním poměru **od 1 roku do 5 let** představoval 18,4%, což je o 3,4% méně, než v roce 2004 (21,8%). Podíl zaměstnanců v pracovním poměru u ÚFO **kratším než jeden rok** činil 4,7%, což je o 0,9% více než v roce 2004 (3,8%).

2. Vedoucí zaměstnanci

Z celkového počtu **15 496** zaměstnanců bylo k 31. 12. 2005 **ve vedoucí funkci 2 247** zaměstnanců, tj. **14,5%** (v roce 2004 to bylo 14,4%). Nejvyšší podíl vedoucích zaměstnanců z celkového počtu zaměstnanců mělo FŘ v Brně (15,5%).

Z hlediska podílu žen bylo ve vedoucích funkcích celkem **1 304 žen** (tj. 58%), což je stejný podíl jako v roce 2004.

Z celkového počtu vedoucích zaměstnanců mělo **1 663 vysokoškolské vzdělání (74,5%)**, což je o 1,5% více než v roce 2004.

Jeden vedoucí zaměstnanec řídil v roce 2005 v průměru **6,9** podřízených zaměstnanců. Nejpriznivější hodnoty tohoto ukazatele dosáhlo FŘ v Ústí nad Labem (8,1 zaměstnanců), nejméně zaměstnanců na jednoho vedoucího připadalo na FŘ v Brně (průměr 6,5 zaměstnanců).

Z hlediska **věkového složení** bylo **2,0%**, tj. 45 vedoucích zaměstnanců ve věku **do 30 let**, **19,5%**, tj. 439 vedoucích zaměstnanců ve věku **od 31 do 40 let**, **39,3%**, tj. 884 vedoucích zaměstnanců ve věku **od 41 do 50 let** a **39,1%**, tj. 879 vedoucích zaměstnanců ve věku **nad 51 let**. Počet přesluhujících vedoucích zaměstnanců v roce 2005

představoval **5,9%** z celkového počtu vedoucích zaměstnanců, tj. celkem 133 vedoucích zaměstnanců. V porovnání s rokem 2004 nedošlo v těchto ukazatelích k výrazným změnám.

Z hlediska **délky doby trvání pracovního poměru** bylo **95,5%**, tj. 2 147 vedoucích zaměstnanců v pracovním poměru **déle než 5 let** (v roce 2004 to bylo 94,6%), **4,0%**, tj. 91 vedoucích zaměstnanců s délkou pracovního poměru **od 1 do 5 let** a **9** vedoucích zaměstnanců v pracovním poměru **kratším než jeden rok**.

3. Obměna zaměstnanců

V roce 2005 bylo do pracovního poměru přijato **1 089** zaměstnanců (7,0%). Pracovní poměr byl ukončen s **1 119** zaměstnanci (7,2%). K nárůstu ukončených pracovních poměrů zaměstnanců o 181 oproti roku 2004 došlo v roce 2005 především z důvodu uplynutí sjednané doby u tzv. brigádníků (navýšení ze 152 v roce 2004 na 364 v roce 2005) a dále i zvýšením ukončení pracovního poměru ve zkušební době (z 35 v roce 2004 na 50 v roce 2005). Na druhé straně však došlo k poklesu výpovědí ze strany FŘ (z 54 v roce 2004 na 20 v roce 2005) a rovněž i výpovědí ze strany zaměstnance (ze 138 v roce 2004 na 122 v roce 2005).

Vývoj míry fluktuace (tj. podíl neplánovaných odchodů ke stavu zaměstnanců) je přes zvýšení rozdílů mezi jednotlivými FŘ z dlouhodobého sledování tohoto ukazatele příznivý, v roce 2005 došlo k nepatrnému poklesu oproti předchozímu roku 2004. Nejnižší míru fluktuace v roce 2005 mělo FŘ v Českých Budějovicích 1,5%, nejvyšší míra fluktuace byla stejně jako v předchozích letech na FŘ v Praze (7,2%).

Počet nových a ukončených pracovních poměrů		2001	2002	2003	2004	2005
Počet zaměstnanců ke konci sled. období = evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.		15 656	15 707	15 681	15 560	15 496
Nově uzavřené pracovní poměry		2 096	1 221	898	831	1 089
Ukončené pracovní poměry		1 089	1 107	871	938	1 119
z toho	neplánované odchody	659	608	466	552	522
	ostatní odchody	430	499	405	386	597
Míra fluktuace (%)		4,2	3,9	3,0	3,5	3,4

4. Odměňování

Dne 17. 12. 2004 bylo vydáno nařízení vlády č. 637/2004 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 330/2003 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Tímto nařízením došlo s účinností od 1. 1. 2005 k úpravě stupnice platových tarifů podle platových tříd a stupňů. Vývoj platů ve sledovaném období byl následující:

Průměrný měsíční plat v roce 2005 činil **20 810 Kč** a ve srovnání s rokem 2004 se zvýšil o **1 155 Kč**, tj. o 5,9%.

V průměrném měsíčním platu zaměstnance se **podíl tarifního platu** zvýšil v roce 2005 na **82,4%**, tj. na **17 155 Kč**. Proti roku 2004 se v roce 2005 průměrný tarifní plat

zvýšil o 1 193 Kč, tj. o 7,5%. Došlo tak k dalšímu nepříznivému nárůstu podílu tarifního platu k průměrnému měsíčnímu platu o **1,2%** oproti roku 2004. Jeho trvalý nárůst ve sledovaných letech se nedařilo v průběhu roku 2005 zastavit přesto, že mu byla věnována mimořádná pozornost a k zastavení negativního trendu bylo provedeno několik cílených rozpočtových opatření na navýšení prostředků na platy.

Podíl ostatních složek platu představoval **17,6%** průměrného měsíčního platu, tj. **3 655 Kč** a proti roku 2004 se snížil o 38 Kč.

Osobní příplatek byl v roce 2005 přiznán 14 993 (v roce 2004 14 757) zaměstnancům a v průměru představoval **2 284 Kč** (v roce 2004 1 742 Kč). **Příplatek za vedení** byl přiznán úhrnem **2 251** zaměstnancům (v roce 2004 2 237) a činil v průměru **2 227 Kč** (v roce 2004 2 229 Kč). **Zvláštní příplatek** v průměrné výši **1 131 Kč** (v roce 2004 1 106 Kč) byl přiznán 12 927 (v roce 2004 12 985) zaměstnancům. V průběhu roku 2005 bylo jedno z rozpočtových opatření k navýšení prostředků na platy přednostně určeno k navýšení osobních příplatků nebo vyrovnání disproporcí u zvláštních příplatků.

Plán, skutečnost a struktura platu	2001	2002	2003	2004	2005
Plánovaná výše průměrného měsíčního platu (Kč)	15 475	16 645	18 276	19 477	20 585
Průměrný měsíční plat (Kč)	15 713	16 803	18 418	19 655	20 810
Přiznaný průměrný tarifní plat (Kč)	11 671	13 261	14 455	15 962	17 155
Podíl přiznaného průměrného tarifního platu k průměrnému měsíčnímu platu (%)	74,2	78,9	78,5	81,2	82,4
Průměrná měsíční mzda zaměstnanců ve veřejné správě a obraně, sociálním zabezpečení dle ČSÚ (Kč) *	16 448	18 073	19 486	20 490	22 307

* rok 2005 - dle předběžných výsledků, rok 2004 – skutečnost

5. Napadení

Z hlediska napadení pracovníků územních finančních orgánů lze obecně konstatovat, že daňoví poplatníci vyhrožují pracovníkům finančních úřadů zejména při provádění daňové kontroly, místního šetření ohledně nadměrných odpočtů DPH a při provádění exekuce, ale i při projednávání případů na pracovišti vyměřovacího oddělení.

Vyhrožování probíhá nejčastěji slovně, ale i demonstrováním fyzické síly. Vyskytují se i případy fyzického napadení pracovníků finančních úřadů, a také případy vyhrožování rodinným příslušníkům.

Tabulka č. 56 uvádí statisticky zpracovaná data vztahující se k napadení pracovníků územních finančních orgánů v letech 2001 – 2005.

Tabulka č. 56

	2001	2002	2003	2004	2005
Napadení při výkonu zaměstnání	84	74	66	60	82
fyzické napadení	0	8	1	3	6
verbální napadení	84	66	65	57	76
Napadení pro výkon zaměstnání	31	24	32	25	25
fyzické napadení	3	0	2	2	3
verbální napadení	28	24	30	23	22
Ostatní případy*	12	8	5	5	9
fyzické napadení	4	1	1	2	3
verbální napadení	8	7	4	1	6
poškození majetku	-	-	-	2	0
CELKEM	127	106	103	90	116
fyzické napadení	7	9	4	7	12
verbální napadení	120	97	99	81	104
poškození majetku	-	-	-	2	-

Ostatní případy - jsou případy fyzického i verbálního napadení pracovníků ÚFO, u kterých nelze prokázat, byly vedeny v souvislosti s činností ÚFO.

V. VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ ÚZEMNÍCH FINANČNÍCH ORGÁNŮ

Příprava zaměstnanců územních finančních orgánů je realizována v rámci trojstupeňového vzdělávacího systému, na který navazuje příprava zkušených zaměstnanců, metodiků, managementu a lektorů. Vzdělávací cíle jsou dosahovány prezenčním studiem, kombinovaným studiem a distančním studiem na základě vzdělávacích programů, rozpracovaných do učebních plánů a učebních osnov pro jednotlivé kurzy, jejichž obsah a časové dotace odpovídají „Pravidlům, kterými se stanoví způsob vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech a v Úřadu vlády České republiky“, které schválila vláda usnesením č. 1028 v roce 2001.

Při vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů se klade důraz na plnění usnesení vlády č. 270 z roku 2001 ke Kodexu etiky zaměstnanců ve veřejné správě, dále na usnesení vlády č. 533 z roku 2005, které se týká prosazování principu rovnosti žen a mužů (vše obsahem všeobecného vstupního školení, kurzu typu A, který je určen pro nové zaměstnance), na usnesení vlády č. 991 z roku 2003 k environmentálnímu vzdělávání (samostatný modul vstupního vzdělávání) a na usnesení vlády č. 46 z roku 2000 k návrhu Jednotné metodiky vzdělávání pracovníků v evropských záležitostech (základy znalostí o Evropské unii tvoří samostatný modul vstupního vzdělávání, odborná problematika v daňové oblasti je součástí tří modulů DPH-VIES a tvoří část obsahové náplně i jiných modulů).

Jednotlivé složky vzdělávacího systému na sebe navzájem navazují a jeho struktura odpovídá vzdělávacím potřebám zaměstnanců daňové správy. Na vstupní vzdělávání nových zaměstnanců navazuje průběžné vzdělávání v souladu s požadavky Odboru regulace a ústřední správy Úřadu vlády České republiky, který řídí vzdělávání zaměstnanců správních úřadů prostřednictvím Institutu státní správy.

V následující části stručně prezentujeme jednotlivé složky vzdělávacího systému:

I. stupeň - vstupní vzdělávání

Vzdělávání nových zaměstnanců je členěno na část všeobecnou, profilující a fakultativní.

- Realizace všeobecné části (kurz typu A) je organizačně a po lektorské stránce zajišťováno finančními ředitelstvími
- Profilující část vstupního vzdělávání tvoří kurzy typu B (8 kurzů členěných podle jednotlivých fází daňového procesu) je realizováno ve vzdělávacích zařízeních, rovněž tak i navazujících kurzů typu D, které jsou zaměřeny na podpůrné informační systémy (ADIS, ARES, CEDR, SUPP, ASPI aj.)
- Výběrové kurzy, které jsou součástí trojstupňového systému, obsahově pokrývají oblast základů práva, komunikaci, výpočetní techniku, účetnictví a oceňování.

Osvojení učiva kurzu A, některého z kurzů typu B a navazujícího kurzu typu D je povinné. Účastník si zde osvojí nejen základní odborné vědomosti k praktickému výkonu své profese, ale i poznatky o postavení, funkci a organizaci daňové správy a dovednosti práce s informačními systémy.

II. stupeň - průběžné vzdělávání

II. stupeň je členěn do osmi odborných kurzů (typ OK), které jsou určeny těm zaměstnancům, kteří úspěšně absolvovali I. stupeň vzdělávání. Při vzdělávání jde zejména o prohloubení znalostí, potřebných k řešení rutinních případů daňové praxe.

III. stupeň - průběžné vzdělávání

III. stupeň je nejvyšším stupněm vzdělávání nových pracovníků ÚFO. Tvoří jej odborné specializační kurzy (typu OSK). Tyto kurzy jsou určeny zaměstnancům s nejméně tříletou praxí, kteří, vedle dobrých znalostí daňových zákonů, mají dvouleté praktické zkušenosti z výkonu správy daní a budou samostatně řešit složité případy daňových řízení. Podmínkou k zařazení do výuky je absolvování obou nižších stupňů vzdělávání.

Na trojstupňový vzdělávací systém pro nové zaměstnance územních finančních orgánů navazuje vzdělávání v kurzech, které mají fakultativní charakter.

- **Odborné aktualizací kurzy (typu OAK)**

Jsou určeny pro zkušené zaměstnance ÚFO, kteří mají nejméně čtyřletou praxi ve správě daní. Vedle základních řad, věnovaných jednotlivým segmentům daňové problematiky, jsou v nabídce i aktualizací kurzy výběrové (OAKV) s důrazem na oblast právní, dále se zaměřením na finanční analýzu a na přípravu v oblasti psychologie včetně komunikace při jednání s daňovým poplatníkem. V souvislosti s členstvím České republiky v Evropské unii se realizuje příprava ve třech modulech v oblasti elektronické databáze plátců DPH, systému VIES.

- **Vzdělávání metodiků**

Slouží k odbornému růstu metodiků finančních ředitelství kurzy. V těchto kurzech jde o osvojení a řízený přenos nejnovějších legislativních změn v oblasti daní.

- **Vzdělávání managementu**

Kurzy pro řídicí zaměstnance (typu ŘZ) jsou určeny ředitelům a zástupcům ředitelů, vedoucím odborů a vedoucím oddělení finančních ředitelství i finančních úřadů. Vedle odborných témat je zde pamatováno i na právní, psychologické a sociologické

aspekty řízení.

- **Vzdělávání lektorů**

Ve fakultativních kurzech (Andragogika I a Andragogika II) jsou osvojovány a rozvíjeny pedagogicko-psychologické znalosti a dovednosti potřebné pro efektivní didaktický výkon lektorů, kteří jsou vybíráni z řad nejkvalifikovanějších zaměstnanců resortu Ministerstva financí.

- **Jazyková příprava**

Jazyková příprava zaměstnanců územních finančních orgánů probíhá v garanci finančních ředitelství na základě Zákoníku práce a vnitřních směrnic jednotlivých FŘ.

Důležitou roli při výuce a sebevzdělávání zaměstnanců, přípravě lektorů na výuku, ale i při plnění každodenních úkolů na pracovištích územních finančních orgánů, má elektronická pracovní a učební pomůcka TaxTest. Datová báze této pomůcky obsahuje strukturu práva EU, nařízení a směrnice Rady ES vztahující se k daňové problematice, judikáty, daňové tiskopisy, odborné články, skripta, metodické pokyny pro lektory, pracovní listy pro posluchače, učební plány a učební osnovy včetně hypertextových odkazů vztahujících se k učebnímu obsahu, téměř 7 800 otázek k procvičování učebnímu obsahu apod. Speciální modul této pomůcky slouží na internetu ÚFDŘ k orientaci veřejnosti v daňové problematice a upravená verze tohoto modulu je k dispozici nevidomým a slabozrakým občanům.

1. Vzdelávání, realizované ve vzdělávacích zařízeních územních finančních orgánů Přebrada a Vltava

Pro potřeby zaměstnanců územních finančních orgánů zabezpečují uvedená vzdělávací zařízení vzdělávací a další akce, které jsou delší než jeden den. Po organizační stránce zajišťuje vzdělávání stabilizovaný kolektiv vzdělávacích úseků. K dispozici tu jsou programy školení, centrální učební plány a schválené učební osnovy, moderně vybavené učebny, počítačové pracovny, studovny, odborné knihovny a počítači vybavené pokoje, určené lektorům.

Ve VZ ÚFO Přebrada umožňuje ubytovací a vzdělávací kapacita současně vzdělávat 171 účastníků kurzů. Ve VZ ÚFO Vltava lze, vzhledem k nižší ubytovací kapacitě, současně vzdělávat 160 osob. Tato vzdělávací kapacita však umožňuje vykrýt požadavky finančních ředitelství pouze na 47%.

Všechny učebny v obou vzdělávacích zařízeních jsou vybaveny PC pro lektory, dataprojektory, zpětnými projektory a flipsharty (bílé tabule). V porovnání s předchozím rokem doznalo technické zázemí pro výuku další zlepšení. Ve VZ ÚFO Vltava došlo k rekonstrukci „serverovny“ dodáním nových výkonnějších serverů, modernizací části počítačové sítě a kopírovacího centra. Ve VZ ÚFO Přebrada došlo k ozvučení velké učebny.

Pracovní a učební pomůcka TaxTest je nainstalována ve všech učebnách, kde probíhá výuka odborně specializačních kurzů. Lektori mohou využít TaxTest na pokojích při přípravě na přednášky a cvičení. Někteří lektori používají při výuce pracovní a učební pomůcku TaxTest v kombinaci se svými vlastními prezentacemi a učebními pomůckami

Posluchači mohou po celou dobu pobytu využít ve studovně tuto elektronickou pomůcku při samostudiu a přípravě ke složení testu. Vysoká úspěšnost posluchačů

při závěrečných testech (99%) je způsobena především odpovědným přístupem lektorů k výuce a procvičování učiva v příslušném kurzu. Závěrečný test obsahuje 12 až 25 otázek podle délky kurzu. Testové ověřování znalostí probíhá 45 minut. Testy vyhodnocuje úsek vzdělávání.

Základním předpokladem úspěšného výsledku vzdělávání je výběr lektorů. Vedoucí vzdělávacího úseku VZ ÚFO jedná s lektory dva měsíce před vzdělávací akcí na základě doporučení vedoucích metodiků jednotlivých daní na finančních ředitelstvích, vedoucích oddělení daní na Ministerstvu financí. Uvolnění lektorů pro výuku je někdy obtížné z důvodu jejich značného pracovního vytížení a vysokými časovými nároky na přípravu. U lektorů-externistů jsou problémy ve finančních možnostech odměňování. V konečném důsledku tyto skutečnosti způsobují určité problémy s lektorským zajištěním vzdělávání pracovníků územních finančních orgánů.

V roce 2005 působilo ve vzdělávacích zařízeních ÚFO Vltava a Přebrada celkem 268 lektorů v rámci centrálního vzdělávání. Z tohoto počtu působili pouze čtyři lektoři stálí. Největší počet odučených hodin je evidován, obdobně jako v předchozích letech, u lektorů z finančních ředitelství a finančních úřadů viz. **Tabulka č. 57.**

Přehled lektorů a odučených hodin centrálního vzdělávání ve VZ ÚFO Vltava a Přebrada za školící období leden 2005 - prosinec 2005							
Typ lektora	VZ Vltava		VZ Přebrada		CELKEM		
	lektorů	hodin	lektorů	hodin	lektorů *	odučené hodiny	podíl odučených hod. (%)
1. Resortní lektoři	148	2 929	81	2 552	224	5 481	71,4
z toho:							
FŘ + FÚ	51	1 648	74	1 637	122	3 285	42,8
MF	96	1 026	4	40	98	1 066	13,9
stálí lektoři VZ	1	255	3	875	4	1 130	14,7
2. Mimoresortní	33	1 352	12	847	44	2 199	28,6
CELKEM	181	4 281	93	3 399	268	7 680	100,0

Legenda:* 3 lektoři FŘ, 2 lektoři MF a jeden lektor mimoresortní působili v obou vzdělávacích zařízeních, proto je celkový součet lektorů nižší než by udával prostý součet.

Poznámka: pojem centrální vzdělávání zahrnuje vyučování podle učebních plánů a osnov interního systému vzdělávání zaměstnanců ÚFO a akce jednotlivých odborů Ministerstva financí.

Ve VZ ÚFO Přebrada a Vltava prošlo výukou při různých školeních v roce 2005 celkem 14 320 frekventantů. To tohoto počtu jsou zahrnuti všichni absolventi vzdělávání (podle interního systému vzdělávání ÚFO, podle požadavků jednotlivých útvarů MF a podle poskytnuté kapacity jednotlivým FŘ – obsahová náplň těchto akcí tvoří součást regionálního vzdělávání). V průměru 15% kapacity uvedených vzdělávacích zařízení se využívá pro akce určené k odbornému rozvoji pracovníků Ministerstva financí (metodické semináře, porady, zahraniční spolupráce aj.).

Při výběru zaměstnanců ke školení v rámci celorepublikového vzdělávání se osvědčil systém nabídky a poptávky po kurzech, aby výběr kurzů a jejich počet korespondoval se skutečnou vzdělávací potřebou ÚFO. Z důvodu nedostatečné kapacity vzdělávacích zařízení zajišťují po organizační i lektorské stránce všeobecné vstupní školení typu A finanční ředitelství. Vzdělávací zařízení ÚFO Vltava se zaměřuje převážně na výuku zkušených zaměstnanců a managementu, protože geografické umístění tohoto vzdělávacího zařízení

je dopravně dostupnější pro většinu řídicích zaměstnanců a externích lektorů. Výuka začínajících a méně zkušených zaměstnanců je situována do vzdělávacího zařízení ÚFO Přebrada také v důsledku existence stálého lektorského sboru v tomto zařízení.

Ve VZ ÚFO Přebrada v Luhačovicích je přednostně do programu zařazována výuka povinných profilujících kurzů typu B obsahující daňovou oblast, správu odvodů za porušení rozpočtové kázně a navazujících kurzů typu D, které jsou zaměřeny na podpůrné informační systémy. Prioritou po vstupu České republiky do Evropské unie zůstává ve VZ ÚFO Vltava problematika DPH-VIES.

Ve vstupním vzdělávání nových zaměstnanců v profilujících kurzech typu B za rok 2005 evidujeme 587 absolventů a ve výběrových kurzech tzv. písmenkových dokonce 1 113 absolventů. V porovnání s předchozím obdobím dochází v posledních třech letech ke snižování počtu frekventantů profilujících kurzů v důsledku větší stabilizace pracovníků. Z tohoto důvodu se uvolňuje větší kapacita pro zařazování fakultativních kurzů.

Pro pilotní ověřování v roce 2006 je k dispozici v učebních osnovách, implementovaných do pracovní a učební pomůcky TaxTest, nový výběrový kurz Daňová evidence.

Navazující **průběžné vzdělávání odborných zaměstnanců** pokračuje výukou odborných kurzů (celkem 8 OK). V informačním systému VZD/VEMA evidujeme za rok 2005 celkem 404 absolventů odborných kurzů, což představuje 30 procentní snížení počtu absolventů v porovnání s předchozím rokem v důsledku již dříve zmiňované větší stabilizace zaměstnanců.

Uskutečněné vstupní školení a průběžné vzdělávání včetně počtu absolventů a FŘ ve VZ ÚFO Přebrada prezentují **Přílohy č. 37, 38 a 39**.

Na odborné kurzy nadále navazuje školení v odborně specializačních kurzech (OSK), které jsou určeny ke specializaci nových pracovníků jako nejvyšší stupeň jejich vzdělávání. Toto školení se realizuje převážně ve VZ ÚFO Vltava, a to především ke kapacitním možnostem vzdělávacího zařízení. Od listopadu 2005 je k dispozici pro výuku v PUP TT již 72 učebních plánů a učebních osnov odborně specializačních kurzů, z tohoto počtu jsou čtyři kurzy zaměřeny na praktické cvičení a tři připraveny k distanční výuce. Pilotní výuka dosud nezařazených odborně specializačních kurzů pokračuje i v roce 2006.

Realizované průběžné vzdělávání v odborně specializačních kurzech ve VZ ÚFO Vltava a Přebrada prezentují **Přílohy č. 40/1 a 40/2**.

Průběžné vzdělávání zkušených zaměstnanců (za rok 2005 evidujeme 2426 absolventů) a **vzdělávání managementu** (za rok 2005 evidujeme 1 105 absolventů) územních finančních orgánů se realizuje ve VZ ÚFO Vltava ve Smilovicích. V porovnání s rokem 2004, kdy počet absolventů u obou kategorií zaměstnanců byl za posledních 10 let nejvyšší, došlo k dalšímu zvýšení ročního počtu účastníků vzdělávání, ale stále není možné z kapacitních důvodů uspokojit všechny požadavky finančních ředitelství. Největší zájem byl v roce 2005 o kurzy VIES určené pro zkušené zaměstnance vyměřovacích oddělení, dále o kurz s problematikou dokazování pro zaměstnance kontrolních oddělení a o kurzy manažerské přípravy určené pro zaměstnance zastávající vedoucí funkce v různých pozicích řízení.

Realizovaná školení pro zkušené zaměstnance a management včetně počtů absolventů a FŘ jsou obsahem **Příloh č. 41 až 45**.

Příprava na zavedení registračních pokladen byla realizována v kurzu Analytický software IDEA I., který proběhl opakovaně pod odborným vedením odboru 43 ve VZ ÚFO

Vltava i Přebrada. Podle učebních osnov tohoto kurzu bude realizována výuka i v roce 2006. Aktuální problematika byla školená i v menších vzdělávacích resortních zařízeních (Dolní Dvůr - chata Gall, Rokytnice nad Jizerou). Všechny plánované akce odbory ÚFDŘ jsou podchyceny v Katalogu výchovně vzdělávacích akcí ÚFDŘ a realizace těchto akcí prezentuje **Příloha č. 46.**

2. Vzdělávání, zajišťované z úrovně finančních ředitelství a z úrovně finančních úřadů

Profesní rozvoj lidských zdrojů na finančních ředitelstvích se opírá o pololetní plány vzdělávání zaměstnanců. Regionální školení se zaměřuje především na objasňování aktuálních změn daňové a navazující legislativy. V tomto směru byl kladen důraz především na školení k novému správnímu řádu, akcím s aplikací správního řádu na zákon o správě daní a poplatků, dále na DPH, DPFO, DPPO, dotace a účetnictví. Metodici finančních ředitelství školili v roce 2005 pracovníky finančních úřadů i v problematice podpůrných informačních systémů. Evidujeme opakovaná školení v oblasti ADIS, AVIS, EDA a VIES. Protože finanční nároky vzdělávacích agentur každým rokem stoupají, většinu akcí zabezpečují finanční ředitelství prostřednictvím vlastních lektorů.

Aktuálním úkolem finančních ředitelství bylo i nadále zajišťování úvodního všeobecného školení typu A pro nové zaměstnance, jehož obsah si podle svých potřeb jednotlivá FŘ mohou z 30% modifikovat. Vedle vstupního školení typu A pokračovalo e-learningové studium modulu základních znalostí o EU a daňových správách zemí EU v rozsahu 12 vyučovacích hodin a e-learningové studium modulu environmentálního minima v 8 hodinové časové dotaci. Evidovaný počet absolventů všeobecného vstupního školení typu A (v informačním elektronickém modulu VZD/VEMA) za rok 2005 dosahuje 608. Certifikát za úspěšné absolvování modulu Daňová a státní správa v zemích EU v uvedeném roce získalo 572 pracovníků. Distanční modul environmentálního minima úspěšně uzavřelo testem 460 absolventů.

V poskytnuté kapacitě vzdělávacích zařízení ÚFO Vltava a Přebrada pro regionální akce finančních ředitelství převažují semináře k novelám daňových zákonů, dále evidujeme akce k podpůrným informačním systémům, porady ředitelů finančních úřadů s vedením příslušného finančního ředitelství, akce pro zaměstnance vnitřní správy, metodické porady OAI aj.

Organizaci jazykové výchovy nadále upravují vnitřní směrnice jednotlivých finančních ředitelství k jazykové přípravě zaměstnanců, připravené a vydané v druhé polovině roku 2003. Jazyková výuka je organizována ve smyslu § 141a) zákona č. 65/1965 Sb., Zákoníku práce v souvislosti s povinností zaměstnanců k prohlubování kvalifikace k výkonu práce sjednané v pracovní smlouvě. Směrnice obsahují okruh pracovních míst, která vyžadují k výkonu práce sjednané v pracovní smlouvě základní znalost cizího jazyka (anglického, francouzského nebo německého). Lektoři pro výuku cizích jazyků jsou zajišťováni prostřednictvím jazykových škol nebo vzdělávacích agentur.

V roce 2005 došlo na některých finančních ředitelstvích k vydání dodatků, které upřesňují závazný seznam vybraných míst, kde jsou nezbytné jazykové znalosti, např. Finanční ředitelství v Plzni rozšířilo závazný seznam o vybrané zaměstnance určené jako kontaktní osoby pro spolupráci s německou daňovou správou. Největší počet účastníků prochází výukou anglického jazyka, následuje výuka německého jazyka. Zapojení zaměstnanců do výuky francouzského jazyka je minimální viz **Tabulka č. 58.**

Tabulka č. 58				
Přehled zapojených zaměstnanců ÚFO do jazykové přípravy v roce 2005				
FŘ/jazyk	Anglický	Německý	Francouzský	CELKEM
pro hl. m. Prahu	11	8	0	19
v Praze	223	74	2	299
v Českých Budějovicích	32	23	0	55
v Plzni	39	54	0	93
v Ústí nad Labem	226	51	1	278
v Hradci Králové	124	35	1	160
v Brně	77	32	0	109
v Ostravě	96	18	1	115
CELKEM	828	295	5	1 128

Statistické údaje o absolvování regionálních školení zaměstnanci finančních ředitelství prezentuje **Příloha č. 47** a finančních úřadů **Příloha č. 48**.

Ve čtvrtém čtvrtletí roku 1998 byl nasazen informační modul pro oblast vzdělávání VZD/VEMA, a to na třech úrovních: na úrovni MF – ÚFDŘ, finančních ředitelství a na vzdělávacích zařízeních územních finančních orgánů. Od roku 1999 zabezpečuje následující funkce: evidenční, statistickou, archivační, informační a řídicí. Výstupy slouží jako nástroj ke zvýšení efektivity řízení vzdělávacího procesu, zprostředkovávají zpětnou vazbu a poskytují data k analýzám v oblasti vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů.

VI. HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH FINANČNÍCH ORGÁNŮ

Plnění vybraných ukazatelů státního rozpočtu k 31. 12. 2005 je uvedeno v **Příloze č. 49**.

1. Příjmy

Upravený rozpočet příjmů je překročen o 10 790 tis. Kč, z čehož 4 180 tis. Kč činí čerpání rezervních fondů. Bez tohoto zkreslení je rozpočet příjmů překročen o 6 610 tis. Kč, tj. o 29%.

Překročeny jsou zejména ostatní nedaňové příjmy, které jsou z velké části tvořeny dobropisy z minulého období a jejichž výši nelze odhadnout, a to o 4 689 tis. Kč. Důvodem překročení těchto příjmů jsou zejména neplánované vratky exekučních nákladů z předchozích let, vratky energie, obtížně odhadnutelné příjmy z exekucí, nepředpokládané náhrady za ztrátu zásilek od České pošty, neplánované pojistné náhrady za škody způsobené na služebních vozidlech apod. Příjmy z pronájmu majetku jsou překročeny o 685 tis. Kč v důsledku pronájmu nebytových prostor v nově pořízených nemovitostech, a příjmy z prodeje investičního majetku o 151 tis. Kč.

Nejvyšším zdrojem příjmů jsou příjmy z pronájmu majetku (39,1%). Dalším

nejvyšším zdrojem příjmů jsou ostatní nedaňové příjmy (36,8% z celkových dosažených příjmů bez rezervního fondu). Jedná se zejména o přeplatky z vyúčtování elektrické energie, plynu, páry, za služby spojené s nájmem, telefony, vyúčtování jistin složených České poště, doplatek za stravenky, vrácené přeplatky z předplatného novin a časopisů, vratky za exekuce, zůstatek neodvedeného sociálního a zdravotního pojištění, tržby za kolky, zůstatky depozitních účtů převáděné do příjmů.

Vysoký podíl na celkových dosažených příjmech mají také příjmy z úroků (14,2%), které jsou závislé na úrokových sazbách a výši částek na účtech finančních ředitelství u ČNB.

Příjmy z prodeje investičního majetku byly dosaženy ve výši 1 237 tis. Kč a tvoří tak 4,2% dosažených příjmů. Jedná se o příjmy z prodeje ostatního hmotného investičního majetku (zejména vyřazených osobních služebních automobilů).

V porovnání s rokem 2004 jsou celkové dosažené příjmy nižší o 23 012 tis. Kč, přičemž mírně poklesly všechny významné druhy příjmů. Bez zkrácení způsobeného čerpáním rezervního fondu v obou letech činí rozdíl pouze 4 697 tis. Kč.

Za účelem posílení rozpočtu výdajů byl v roce 2005 uskutečněn **převod z rezervních fondů** na příjmové účty FR ve výši 4 180 tis. Kč.

Výše příjmů na **zvláštní příjmový účet státního rozpočtu** pro příjmy odváděné do státního rozpočtu, kapitoly Všeobecná pokladní správa, činila v roce 2005:

Daňová povinnost	509 763 mil. Kč
Inkaso	514 524 mil. Kč
Přeplatek	30 426 mil. Kč
Nedoplatek	101 705 mil. Kč
Saldo	-71 279 mil. Kč

2. Výdaje

a) Mzdové prostředky a zaměstnanci

Zaměstnanci

Plánovaný počet zaměstnanců se v průběhu roku 2005 neměnil a činil ve schváleném i upraveném rozpočtu 15 643 (v průměrném přepočteném počtu). Tento stav je k 31. 12. 2005 naplněn na 98,9%. Neobsazenost funkčních míst je způsobena průběžnou fluktuací.

Platy

Čerpání prostředků na platy zaměstnanců je rovno téměř částce přidělené ze státního rozpočtu (čerpání na 100,0%), takže nedošlo k překročení vládou stanoveného limitu.

Průměrný plat je plněn na 101,1%, překročení činí 225 Kč (tj. úspory z nemocnosti a z neobsazených míst).

Ostatní platby za provedenou práci

Prostředky na ostatní platby za provedenou práci jsou čerpány na 98,7%, dočerpány nebyly ve výši 141 tis. Kč. U těchto výdajů jde především o ostatní osobní výdaje.

Prostředky jsou čerpány především na pokrytí dohod o provedení práce na různé jednorázové opravy a odměny lektorům za školení zaměstnanců. Dále jsou čerpány na dohody

o pracovní činnosti, a to zejména pro údržbáře, topiče a uklízečky.

Zákonné pojistné a přídělý do FKSP

Vývoj těchto výdajů je adekvátní vývoji mzdových prostředků, pojistné i přídělý do FKSP jsou čerpány na 100%.

b) Ostatní běžné výdaje

Ostatní běžné výdaje jsou v roce 2005 čerpány na 103,4%.

V rozpočtu ÚFO se ostatní věcné běžné výdaje člení do dvou skupin. Jsou to jednak výdaje zahrnuté do programového financování, konkrétně do programu 212 110 Rozvoj a obnova materiálně technické základny ÚFO (program 212 110 je samostatným závazným ukazatelem), a jednak výdaje mimo programy.

Od 1. 1. 2004 došlo ke změně věcné náplně ostatních věcných běžných výdajů zahrnutých do programu 212 110. Zatímco do konce roku 2003 obsahoval tento program pouze ostatní běžné věcné výdaje na výpočetní techniku a komunikace (ICT), od počátku roku 2004 se náplň tohoto ukazatele rozpočtu rozšířila o další výdaje spojené s pořízením a provozem majetku. V případě pořízení majetku jde o drobný hmotný dlouhodobý majetek, nákup materiálu, potravin, ochranných pomůcek, knih, tisku, učebních pomůcek, příp. nákup zboží aj. K zajištění provozu pořízeného majetku jde o veškeré výdaje na nákup vody, paliv a energie, o veškeré výdaje na opravy a udržování a v rámci služeb jsou zde zahrnuty výdaje na pojištění majetku, nájemné, znalecké posudky k opravám a rekonstrukcím, na revize technologického zařízení budov, výdaje na bezpečnostní služby, úklid budov zajišťovaný dodavatelsky, a patří sem i technické zhodnocení majetku s cenou do 40 tis. Kč. Patří sem rovněž platby daně z nemovitostí a nákup dálničních známek.

V ostatních věcných běžných výdajích mimo programy jsou zahrnuty výdaje na služby pošt, které tvoří největší podíl těchto výdajů. Dále jsou zde výdaje na cestovné, školení zaměstnanců, konzultační a poradenské služby. Veškeré tyto výdaje úzce souvisejí se zajištěním hlavní činnosti ÚFO, tj. správy daní. Kromě toho jsou součástí těchto výdajů již pouze příspěvky na stravné zaměstnancům a na zcela nevýznamné úrovni výdaje na pohoštění.

Přehled o čerpání ostatních věcných běžných výdajů k 31. 12. 2005 podává následující **Tabulka č. 59** (v tis. Kč):

Tabulka č. 59 (v tis. Kč)

Ukazatel	Upravený rozpočet	Čerpání	Plnění v%
program 212 110	855 624	890 552	104,1
z toho podprogram 212 111	224 561	231 970	103,3
podprogramy 212 11A-H	631 063	658 582	104,4
mimo programy	312 862	317 212	101,4
Celkem	1 168 486	1 207 764	103,4

Podprogram 212 111 zahrnuje výdaje na výpočetní techniku a komunikace (ICT).

Podprogramy 212 11A-H zahrnují výdaje na pořízení majetku a jeho provoz,

které jsme specifikovali výše.

Vykázané čerpání se týká osmi schválených akcí nazvaných „Běžné výdaje k zajištění provozu FŘ“, přičemž každé FŘ má jednu takovouto akci. Ostatní registrované akce se týkají pořízení mobilního interiéru (1 akce) a provedení oprav budov (2 akce). U uvedených akcí jsme provedli průběžnou kontrolu dodržování stanovených časových, technických a finančních parametrů se závěrem, že je všechna FŘ dodržují.

Tabulka č. 60 (v tis. Kč)

Porovnání	2004	2005	
schváleného rozpočtu ^{a)}	1 211 843	1 194 826	pokles 17 017
upraveného rozpočtu ^{b)}	1 205 573	1 168 486	snížení 37 087
skutečného čerpání ^{c)}	1 233 176	1 207 764	snížení 25 412

^{a)} K poklesu schváleného rozpočtu o 17 mil. Kč došlo z důvodu nařízených úsporných opatření.

^{b)} K poklesu upraveného rozpočtu o 37 mil. Kč došlo jednak poklesem schváleného rozpočtu, dále pak z důvodu převodu prostředků na ICT do rozpočtu MF v průběhu roku 2005.

^{c)} Oproti loňskému roku se snížilo čerpání ostatních běžných výdajů v roce 2005 na 97,9%. Na jednoho zaměstnance činí pokles 1,3% (v absolutní výši činil průměr na jednoho zaměstnance 79 050 Kč v roce 2004 a 78 051 Kč v roce 2005), a to z důvodu nižšího schváleného i upraveného rozpočtu.

Průběh rozpočtového hospodaření v roce 2005

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Pokles
1 194 826	1 168 486	26 340

Průběh rozpočtového hospodaření v roce 2005 lze odvodit z porovnání schváleného a upraveného rozpočtu na rok 2005. Pokles běžných výdajů byl zapříčiněn jejich převodem v rámci podprogramu 212 111 (ICT) z rozpočtu ÚFO do rozpočtu MF za účelem centrálně hrazených výdajů na provoz ADIS, nákup PC a serverů pro finanční úřady.

Čerpání rozpočtových prostředků

a) Ve vztahu k upravenému rozpočtu:

Ostatní běžné výdaje byly v roce 2005 čerpány na 103,4% včetně tvorby rezervních fondů ve výši 39 594 tis. Kč. Bez čerpání rezervních fondů byly tyto výdaje plněny na 100%.

b) Pro tyto hlavní účely:

Podseskupení položek 513 - nákup materiálu (plnění 107,4%). Na čerpání v tomto podseskupení položek se významnou měrou podílejí výdaje na vybavení kancelářským nábytkem, nákup kancelářského a spotřebního materiálu, odborného tisku a knih a materiálu na ADIS.

Podseskupení položek 515 - nákup vody, paliv a energie (plnění 99,3%). Čerpání těchto výdajů probíhá většinou podle uzavřených smluv.

Podseskupení položek 516 - nákup služeb (plnění 98,5%). Značný podíl na čerpání tvoří nájemné (plnění 102,2%) a služby pošt (plnění 100,1%). Dále se výrazněji na čerpání tohoto podseskupení položek podílejí výdaje za služby spojů a telekomunikací, výdaje za úklid a výdaje za stravné. Nedočerpány jsou výdaje na položce 5169, která zahrnuje zejména příspěvek na stravování zaměstnanců v zařízení jiné organizace, platby za bezpečnostní služby k provozu EZS a EPS, úhrady za úklid, náklady na přepravu peněžních hotovostí a ostrahu při této přepravě.

Podseskupení položek 517 - ostatní nákupy (plnění 98,7%). Z celkového čerpání představují nejvyšší podíl výdaje na opravy a údržbu (plnění 100,5%), cestovné (95,9%) a programové vybavení (89,2%).

c) Běžné výdaje na ICT a komunikace

Do programu 212 110 – rozvoj a obnova mat. tech. základny územních finančních orgánů (podprogram 212 111) byly přiděleny finanční prostředky do rozpočtu na běžné (neinvestiční) výdaje na ADIS, AVIS, VEMA a komunikace na rok 2005 ve výši 289 599 tis. Kč, upravený rozpočet činil k 31. 12. 2005 činil 224 561 tis. Kč, z toho bylo vyčerpáno 231 970 tis. Kč, tj. 103,3% včetně tvorby rezervních fondů ve výši 11 307 tis. Kč, šlo výhradně o systémově určené výdaje.

Finanční prostředky na běžné výdaje byly použity zejména na služby telekomunikací a radiokomunikací, a to na úhradu pevných linek, mobilních telefonů, pronájem telefonních sítí a datových služeb; na opravy a udržování personální výpočetní techniky, tiskáren, na údržbu a opravy EZS, EPS a ACS, komunikační techniky, pobočkových telefonních ústředen a aktivních prvků CISO, na nákup ostatních služeb a to na pravidelné prohlídky, revize a opravy zařízení EZS, EPS, ACS a CCTV v nájmu PCO a pobočkových telefonních ústředen a služby pro výpočetní techniku na hardware a software dle požadavků finančních úřadů; na nákup materiálu pro zajištění provozu výpočetní techniky, datová, záznamová a zálohová média, nové náhradní díly do tiskáren, čisticí prostředky na údržbu výpočetní techniky a další spotřební materiál; na DHDM na nákup PC, tiskáren, síťových aktivních prvků USCO consol switch, UPS k serverům, faxů, telefonních přístrojů, modemů a scannerů; na knihy, učební pomůcky a tisk na nákup odborné literatury k instalovaným programům a pro výpočetní techniku, na učební pomůcky a literaturu s daňovou problematikou a předplatné odborného tisku; na služby školení a vzdělávání pro odborné pracovníky na Active Directory v rámci přechodu na Windows 2003, pro pracovníky OAI a správce systému na UNIX a Microsoft.

Z celkové čerpané částky 220 663 tis. Kč (bez tvorby rezervních fondů) bylo použito na výpočetní techniku 158 150 tis. Kč a 62 513 tis. Kč činily výdaje na komunikace.

Do výdajů na telekomunikace byly zahrnuty výdaje za pevné linky, mobilní telefony, pronájem telefonních sítí, hovorné Telecomu, Eurotelu, T-mobilu, Oskar, za pronájem telefonních sítí, nájem pobočkových telefonních ústředen, aktivní služby spojené s krizovými telefony a GSM branami s aktivovanými službami od více operátorů a poplatky za FINET.

Na jednotlivé IS byly běžné výdaje čerpány takto:

ADIS	155 632 tis. Kč
AVIS	41 tis. Kč
VEMA	32 tis. Kč
TAXTEST	0 tis. Kč
OSTATNÍ	2 445 tis. Kč
IS CELKEM	158 150 tis. Kč
+ komunikace	62 513 tis. Kč
ICT CELKEM	220 663 tis. Kč
(bez tvorby rezervních fondů)	

Mimorozpočtové zdroje na běžné výdaje ICT čerpala finanční ředitelství v celkové

částce 7 491 tis. Kč na nákup tonerů, archivačních médií a nákup software Microsoft.

d) Kapitálové výdaje

V roce 2005 měly téměř všechny prostředky přidělené ze státního rozpočtu na kapitálové výdaje charakter systémově určených výdajů. Výjimkou byly prostředky na investiční akci rekonstrukce objektu pro FÚ v Liberci hrazené formou individuálně posuzovaných výdajů ve výši 10 336 tis. Kč.

Meziroční porovnání let 2004 a 2005

V roce 2004 bylo čerpáno 325 659 tis. Kč kapitálových výdajů, v roce 2005 to bylo 412 464 tis. Kč, což představuje nárůst o 26,7%, z toho výdaje na ICT vzrostly o 37% a výdaje na akce stavebního charakteru o více než 100%, a to zejména zapojením prostředků rezervních fondů FŘ a tvorbou rezervních fondů v r. 2005. Proti roku 2004 nedošlo ke změně struktury závazných ukazatelů kapitálových výdajů změnou jednotlivých programů financování.

K 31. 12. 2005 byl ukončen program 312 110. V roce 2005 bylo v tomto programu pouze dokončeno 5 investičních akcí stavebního charakteru zahájených před rokem 2003.

Výdaje v novém programu 212 110 zahájeném v roce 2003 vzrostly v roce 2005 o 185 800 tis. Kč a současně v programu 312 110 poklesly o 99 020 tis. Kč

Programové financování v rozpočtu ÚFO

Program 312 110 – Pořízení a technická obnova budov a staveb územních finančních orgánů

Tento program byl v roce 2005 ukončen. Celková výše rozpočtovaných prostředků na jeho realizaci činila 4 500 mil. Kč.

Výsledky rozpočtového hospodaření v programu 312 110 v roce 2005:

Upravený rozpočet tohoto programu činil 30 236 tis. Kč, čerpání činilo 33 238 tis. Kč, což je 110%. Z celkového čerpání ve výši 33 238 tis. Kč činila úhrada faktur z rozpočtových prostředků 30 205 tis. Kč, úhrada faktur z rezervních fondů 3 123 tis. Kč. Z rozpočtových prostředků tohoto programu nemohly být a nebyly vytvářeny rezervní fondy FŘ.

Program 212 110 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny územních finančních orgánů

Podprogramy 212 11A-H – Rozvoj a obnova materiálně technické základny v působnosti osmi FŘ

Věcné záměry podprogramů 212 11A-H a jejich plnění v roce 2005 (akce hrazené z kapitálových výdajů) uvádí **Tabulka č. 61**.

Tabulka č. 61

Věcný cíl	priorita	Plnění
Uvolnění budovy, ve které sídlí FÚ v Blansku v nájmu pro potřeby MěÚ v Blansku (pokyn ministra financí)	1	Nová budova byla pořízena v r. 2003. Přípravné práce na rekonstrukci této budovy proběhly v r. 2004 a v r. 2005 byla ukončena.
Vyřešení vlastnických vztahů k pozemkům a budovám	2	Probíhaly 2 akce charakteru dokoupení podílu na pozemku.
Odstranění havárií budov hygienického charakteru	3	Probíhala jedna akce na odstranění azbestu.
Odstranění havárií budov technického charakteru	4	Byly ukončeny dvě akce – havárie čističky odpadních vod a vybudování nové teplovodní přípojky. Třetí akcí tohoto charakteru bylo odstranění havarijního stavu budovy Štěpánská, akce pokračuje v letošním roce.
Rekonstrukce nově získaných objektů	5	Budova FŘ v Českých Budějovicích získaná bezúplatným převodem po bývalém OkÚ. Průzkumné práce pro rekonstrukci budovy FÚ v Liberci získané od Skloexportu Liberec (odvodem do státních finančních aktiv). V FÚ v Litovli bylo zrekonstruováno přízemí budovy.
Energetické audity budov	6	V roce 2005 neprobíhaly.
Investiční vybavenost	7	V r. 2005 proběhla obměna části autoparku všech FŘ. Pracoviště FÚ byla vybavena technickým zařízením pro archivaci spisů, frankovacími a kopírovacími stroji, příp. dalším zařízením

Výsledky rozpočtového hospodaření

Upravený rozpočet programu 212 110 činil 339 555 tis. Kč, čerpání činilo 379 136 tis. Kč, což je 111,7%. Z celkového čerpání ve výši 379 136 tis. Kč činila úhrada faktur z rozpočtových prostředků 143 336 tis. Kč, úhrada faktur z rezervního fondu 35 114 tis. Kč, úhrada faktur z prostředků FKSP 1 931 tis. Kč a tvorba rezervního fondu činila 198 755 tis. Kč.

V rámci programu (podprogram 212 11A-H) bylo čerpáno 1 931 tis. Kč z FKSP, a to u FŘ v Praze (rekonstrukce rekreačních zařízení) a u FŘ v Ostravě (nákup klimatizačních jednotek pro FÚ v Prostějově).

Tvorba rezervních fondů v programu 212 110 – kapitálové výdaje

Tvorba rezervních fondů v programu 212 110 – kapitálové výdaje v r. 2005 činila celkem 198 755 tis. Kč, z toho nejvyšší podíl 143 440 tis. Kč má 14 nových akcí stavebního charakteru, na které byly v r. 2005 poskytnuty finanční prostředky na celou dobu výstavby, protože po povinném 4% snížení výdajů ÚFO by na jejich realizaci v letech 2006 až 2008 nebyl dostatek rozpočtových prostředků (v tomto programu činilo povinné snížení výdajů 254 000 tis. Kč pro rok 2006). Dalších 40 221 tis. Kč připadá na tvorbu rezervních fondů u probíhajících akcí stavebního charakteru a na pořízení strojů a zařízení. Z výdajů

na výpočetní techniku a komunikace byly vytvořeny rezervní fondy FŘ ve výši 15 094 tis. Kč.

Kapitálové výdaje na ICT

Do kapitálových výdajů rozpočtu územních finančních orgánů programu 212 110 – rozvoj a obnova mat. tech. základny územních finančních orgánů, podprogram 212 111 – pořízení a obnova ICT byly přiděleny finanční prostředky na rok 2005 odborem 23 – finančním ve výši 83 646 tis. Kč, upravený rozpočet k 31. 12. 2005 činil 102 908 tis. Kč, z toho bylo čerpáno 111 401 tis. Kč, což je 108,3% z upraveného rozpočtu. V této částce je zahrnuta tvorba rezervních fondů FŘ ve výši 15 094 tis. Kč.

Finanční prostředky (bez tvorby rezervních fondů) byly použity v rámci podprogramu 212 111 na:

servery a jejich příslušenství	8 512 tis. Kč
vybavení serveroven	4 302 tis. Kč
datové a současné telefonní a silové sítě (výdaje za komunikace)	36 435 tis. Kč
VZ Smilovice – hlavní nechr. pracoviště	4 142 tis. Kč
telefonní ústředny a jejich příslušenství (výdaje za komunikace)	18 109 tis. Kč
PC a jejich příslušenství	8 554 tis. Kč
systémy EZS a EPS	8 303 tis. Kč
ostatní	1 977 tis. Kč
CELKEM (bez tvorby rezervních fondů)	90 335 tis. Kč

Mimorozpočtové zdroje na kapitálové výdaje ICT byly čerpány v celkové částce 5 972 tis. Kč, a to na systémy EZS a EPS, datové, telefonní a silové sítě, pobočkové telefonní ústředny a klimatizace serverů.

Na jednotlivé IS činily kapitálové výdaje:

ADIS	90 335 tis. Kč
AVIS	0 tis. Kč
VEMA	0 tis. Kč
TAXTEST	0 tis. Kč
OSTATNÍ	0 tis. Kč
IS CELKEM (bez tvorby rezervních fondů)	90 335 tis. Kč

Hlavní důvody nedočerpání přidělených finančních prostředků (tj. tvorby rezervních fondů):

Výdaje na ICT byly převedeny do RF finančních ředitelství v celkové výši 15 094 tis. Kč, u většiny akcí jde o plánované akce zabezpečení systémů ICT, které přešly do roku 2006

3. Vyhodnocení nákladovosti a efektivnosti

Vývoj efektivnosti a nákladovosti územních finančních orgánů ukazuje následující
Tabulka č. 62.

Tabulka č. 62

Základní ukazatele (v tis. Kč)					
	2001	2002	2003	2004	2005
Daňové příjmy (kapitola VPS)	163 412 000	208 850 701	225 635 000	323 452 000	514 524 000
Příjmy v kapitole 312 - MF	26 436	51 653	38 317	56 620	33 608
PŘÍJMY CELKEM	163 438 436	208 902 354	225 673 317	323 508 620	514 557 608
VÝDAJE CELKEM	5 933 803	5 902 626	6 417 899	6 610 832	6 926 330
z toho: běžné výdaje	5 187 716	5 543 168	5 981 917	6 285 173	6 513 866
POČET zaměstnanců	15 084	15 649	15 668	15 600	15 474

Efektivnost (v Kč)					
Příjmy na	2001	2002	2003	2004	2005
1 Kč výdajů	27,54	35,39	35,16	48,94	74,29
1 zaměstnanec	10 835 219	13 349 246	14 403 454	20 737 732	33 253 044

Nákladovost (v Kč)					
Výdaje na	2001	2002	2003	2004	2005
1 Kč příjmů	0,04	0,03	0,03	0,02	0,01
1 zaměstnanec	393 384	377 189	409 618	423 771	447 611
Běžné výdaje na 1 zaměstnanec	343 922	354 219	381 792	402 896	420 956

Tabulka č. 63

Základní ukazatele (v tis. Kč)					
	2001	2002	2003	2004	2005
PŘÍJMY CELKEM	163 438 436	208 902 354	225 673 317	323 508 620	514 557 608
nadměrné odpočty DPH	224 925 000	219 001 000	231 390 000	229 070 000	171 419 000
vratky daně spotřební	6 130 000	4 345 000	4 937 000	1 771 000	29 000
UPRAVENÉ PŘÍJMY	394 493 436	432 248 354	462 000 317	554 349 620	686 005 608
VÝDAJE CELKEM	5 933 803	5 902 626	6 417 899	6 610 832	6 926 330
Nákladovost (v Kč)					
Výdaje na 100 Kč	2001	2002	2003	2004	2005
upravených příjmů	1,50	1,37	1,39	1,19	1,01

V Tabulce č. 63 jsou uvedeny upravené ukazatele o nákladovosti daňové správy (do celkové částky daňového inkasa za daňovou správu jsou promítnuty i nadměrné odpočty a vracení DPH a vracení daně spotřební), které jsou plně srovnatelné s jinými zeměmi. Příznivý trend od roku 2004 je výsledkem převodu správy spotřebních daní na celní orgány a změny v DPH při dovozu zboží po vstupu ČR do EU.

V souvislosti s postupnou modernizací a reorganizací daňové správy lze předpokládat, že náklady na výběr daní zůstanou minimálně konstantní. Přípravovaná opatření sledují především jejich efektivnější využití, a to včetně prostředků již vynaložených na zvýšení technické vybavenosti územních finančních orgánů. K tomu m.j. směřuje postupné rozšiřování možností podávat daňová přiznání v elektronické podobě, které kromě nesporných přínosů u daňových subjektů sleduje, za předpokladu jejich vyššího využívání, snižování

objemu rutinních činností při výkonu daňové správy ve prospěch činností kvalifikovanějších, především v oblasti daňové kontroly.

4. Fondy územních finančních orgánů

Tvorba fondů

Fondy odměn již finanční ředitelství nedisponují.

Rezervní fondy

Z nedočerpaných prostředků na běžné výdaje v roce 2005 byly vytvořeny rezervní fondy FŘ ve výši 39 594 tis. Kč, z toho v programovém financování částka 29 125 tis. Kč (11 307 tis. Kč v podprogramu 212 111 a 17 818 tis. Kč v podprogramech 212 11A-H). Z prostředků mimo programy byla do rezervních fondů převedena částka 10 469 tis. Kč, z toho na ostatní běžné výdaje 9 688 tis. Kč, OPPP 139 tis. Kč a zákonné pojistné 642 tis. Kč. Z uvedeného přehledu vyplývá, že ke tvorbě rezervních fondů všech finančních ředitelství došlo rovnoměrně co do rozdělení na výdaje programové, určené na zajištění provozu FŘ, na výpočetní techniku a komunikace, rovněž tak i na výdaje mimo programy. Jde o drobné těžko odhadnutelné úspory na značně četném okruhu rozpočtových položek osmi FŘ. Z toho největší částka (tj. 5 600 tis. Kč) připadá u FŘ v Brně na zajištění provozních výdajů pro nově získanou budovu FÚ ve Zlíně, protože v roce 2006 je na krytí těchto výdajů rozpočet FŘ v Brně nedostačující.

FKSP

Žádnému finančnímu ředitelství nebyl v roce 2005 přiznán mimořádný přiděl prostředků do FKSP.

Použití prostředků rezervních fondů

V roce 2005 byl proveden převod z rezervních fondů do příjmů ve výši 4 180 tis. Kč, zejména na úhrady poštovního ve výdajích mimo programy. V programovém financování bylo z rezervních fondů čerpáno 29 710 tis. Kč v programu 212 110, z toho 22 219 tis. Kč v podprogramech 212 11A-H zejména na opravy budov a pořízení nábytku a 7 491 tis. Kč v podprogramu 212 111 na výpočetní techniku a komunikace.

Čerpání prostředků FKSP

V roce 2005 čerpala FŘ prostředky FKSP na běžné výdaje v programu 212 110 (v podprogramech 212 11A-H) ve výši 5 664 tis. Kč, a to na zajištění oprav majetku nakoupeného z prostředků FKSP a na dovybavení a zlepšení pracovního prostředí zaměstnancům.

VII. AUTOMATIZOVANÉ INFORMAČNÍ SYSTÉMY

1. Automatizovaný daňový informační systém (ADIS)

ADIS je aplikačně technickou podporou daňové správy s celorepublikovou působností včetně jednotné technické infrastruktury.

Aplikační verze programů se skládá z dílčích modulů pro zpracování daňových příznání jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností, které jsou potřebné pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní, převod finančních prostředků oprávněným příjemcům a z modulů nezbytné systémové podpory včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na Internetu daňové správy.

V rámci plánovaného rozvoje IS ADIS na dané období měly v roce 2005 vysokou prioritu úkoly související s členstvím České republiky do Evropské unie. Jednalo se zejména o následující okruhy úloh:

- dokončena byla aplikační podpora kontrolních mechanismů, které využívají informační zdroje z mezinárodní spolupráce při správě DPH (systém VIES);
 - zprovozněno programové vybavení pro předávání údajů, týkající se intrakomunitárních plnění (obchod se zeměmi EU) z databáze CLO na FÚ;
 - dokončena aplikační podpora sledování pohybu dokumentů SCAC;
- v oblasti mezinárodní spolupráce při správě přímých daní byla provedena analýza a rozpracováno elektronické podání Hlášení platebního zprostředkovatele pro sběr informací o příjmech úrokového charakteru daňových residentů států EU a dalších států, se kterými má ČR podepsanou smlouvu o zdaňování příjmů z úspor;
- v oblasti vymáhání bylo rozšířeno aplikační programové vybavení pro podporu Mezinárodní pomoci při vymáhání pohledávek – v první etapě pro úroveň finančních úřadů;
- v souvislosti s přechodem správy DPH při dovozu zboží na FÚ od 1. 1. 2005 (podle ustanovení § 23 zákona č. 235/2004 Sb., o DPH) bylo připraveno rozšíření aplikace Centrální registr JSD a následně i úprava aplikačního programového vybavení v souvislosti se změnou struktury evidenčního čísla dokladu JSD;
- v souvislosti s novelou zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech a změnou místní příslušnosti některých obcí došlo k úpravě programového vybavení,
- došlo k implementaci zákona o registračních pokladnách, aplikace na úrovni FÚ byla rozšířena o možnost přidělení daňového kódu pokladny.

Daňová správa každoročně věnuje značnou pozornost rozvoji **aplikace pro elektronické podávání písemností – EPO**. Za zásadní lze v roce 2005 považovat přípravu vývoje záložního pracoviště EPO a zahájení projektu Daňový portál, který bude poskytovat veřejnosti způsobem dálkového přístupu základní informace z daňového řízení a umožní elektronickou komunikaci správce daně s daňovým subjektem.

V rámci spolupráce s ministerstvem informatiky bylo realizováno připojení ÚFDŘ k transakční části Portálu veřejné správy. Přes Portál veřejné správy může daňový subjekt elektronicky poslat data na společné technické zařízení správců daně.

Veškeré změny tiskopisů daňových příznání pro zdaňovací období 2004 pro daně z příjmů byly zapracovány do inteligentních elektronických formulářů pro elektronické podávání. Aplikace byla dále rozšířena o průvodce vyplněním daňového příznání dle činnosti daňového subjektu a průvodce odesláním datové zprávy.

Veškeré úpravy v aplikaci EPO vedou ke zvyšování uživatelského komfortu a rozšiřování klientského přístupu k veřejnosti.

Z příložené **Tabulky č. 64** o počtu elektronických podání vyplývá nárůst elektronických podání, přičemž počty podání opatřených zaručeným elektronickým podpisem téměř pětinasobně převyšují podání bez zaručeného elektronického podpisu. Meziroční nárůst elektronického podání je z 20 205 v roce 2004 na 48 978 v roce 2005, tj. meziroční nárůst

na 142%. U podání se zaručeným elektronickým podpisem je meziroční nárůst dokonce 163%.

Tabulka č. 64

		2004		2005		Index (%) 05/04	
Daň z nemovitostí	ZAREP	396	770	703	1 773	178	230
	Ost	374		1 070		286	
Daň z přidané hodnoty	ZAREP	10 160	13 521	26 965	31 707	265	235
	Ost	3 361		4 742		141	
Souhrnné hlášení VIES	ZAREP	291	412	1 410	1 735	486	421
	Ost	121		325		266	
Daň silniční	ZAREP	899	1 800	2 185	3 262	243	181
	Ost	901		1 077		120	
Daň z příjmů FO	ZAREP	172	193	1 495	2 504	869	1 297
	Ost	21		1 009		4 803	
Daň z příjmů PO	ZAREP	182	206	1 243	1 503	682	730
	Ost	24		260		1 083	
Oznámení dle § 34 zákona o správě daní a poplatků	ZAREP	4	17	83	109	2 075	641
	Ost	13		26		200	
Obecná podání	ZAREP	3 286	3 286	6 385	6 385	194	194
	Ost	-		-		-	
Celkem	ZAREP	15 390	20 205	40 469	48 978	263	242
	Ost	4 815		8 509		177	

ZAREP - podání se zaručeným elektronickým podpisem, Ost. - elektronické podání bez zaručeného elektronického podpisu.

Aplikační programové vybavení IS ADIS dále každoročně reaguje na legislativní změny nejen v oblasti daňových zákonů, ale i na ostatní změny v legislativě, které správu daní ovlivňují. Současně prostřednictvím Systému řízení aplikace jsou shromažďovány náměty na zavádění nové funkcionality. Tyto náměty jsou následně pro řešení schvalovány garančními skupinami.

V rámci dalšího vývoje automatizovaného daňového informačního systému se budeme zaměřovat zejména na následující oblasti:

- úpravy systému vyplývající ze změn legislativy;
- implementace daňové složky do IS;
- rozvoj aplikační podpory pro realizaci zákona o registračních pokladnách (podpora vazeb na kontrolní činnost a daňové aplikace);
- budování podpory pro automatizovanou výměnu informací z oblasti příjmových daní v rámci OECD;
- rozšíření výměny informací o intrakomunitárních transakcích v rámci systému VIES o oblast služeb, zdokonalování kontrolních mechanismů v daňovém řízení;
- rozvoj inteligentních elektronických formulářů pro elektronické podávání pro daňovou správu v aplikaci EPO ve vazbě na změny v legislativě;
- rozvoj projektu Daňový portál;
- dokončení záložního střediska EPO;

- řešení a rozšiřování aplikačních rozhraní na registry státní správy, v rámci zákonných nároků na poskytování informací – vazba na registr živnostenského podnikání;
- řešení vazeb na celní správu;
- realizace změn vyplývajících z novely zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech k 1. 1. 2007.

2. Automatizovaný vnitřní informační systém (AVIS)

Modulární informační systém AVIS je vyvíjen na základě potřeby finanční ředitelství a finančních úřadů a to zástupců vnitřních správ a zástupců oddělení informatiky. Jedná se zejména o agendy, které lze rozdělit do pěti oblastí :

- obslužné moduly - Globální číselníky, Registr zaměstnanců, Generátor sestav, Hotline,
- účetní moduly - Účetnictví a výkaznictví, Pokladna, Fakturace, Smlouvy a objednávky, Styk s bankou,
- rozpočtové moduly - Rozpočet, Investice, Obchodní případ,
- majetkové moduly - Evidence majetku, Účetní sklady,
- nadstavbový modul.

Během roku 2005 byly hlavně zapracovávány požadavky, které vyplynuly z implementace AVIS^{ME} na všech finančních ředitelstvích. Jednalo se zejména o moduly Evidence majetku, Pokladna, Smlouvy a objednávky, Registr zaměstnanců, Rozpočet, Fakturace, Podvojný účetnictví, Spisová služba a Obchodní případ.

Další důležitou součástí bylo zahájení propojení AVIS^{ME} na ISPROFIN– nastavení analytických účtů klíčovaných na evidenční čísla akcí v ISPROFIN na rozpočtových syntetických účtech účetní osnovy s cílem v účetnictví zaznamenávat výdaje na konkrétní akce v členění podle jednotlivých účetních položek resp.položek rozpočtové skladby, s tím, že skutečné čerpání výdajů rozpočtu bude importováno do ISPROFIN na příslušné řádky investiční i neinvestiční bilance potřeb a zdrojů do sloupce "skutečnost aktuálního roku". V roce 2005 byly připraveny číselníky, s tím že v propojení se bude pokračovat i v roce 2006.

Systém umožňuje on-line sumarizaci ekonomických dat a sdílení základních číselníků na všech úrovních tj. ÚFDŘ, FŘ a FÚ. Jak tuto víceúrovňovou architekturu, tak i jednotlivé moduly systému lze obecně použít pro všechny organizace s několikasupňovou organizační strukturou.

AVIS^{ME} představuje komplexní řešení problematiky vnitřního informačního systému organizační složky státu a účetní jednotky.

Hlavním cílem projektu AVIS^{ME}, který byl implementován v průběhu roku 2004, se podařilo naplnit v roce 2005, kdy IS AVIS^{ME} nahradit původní informační systémy, které byly provozované na finančních ředitelstvích a finančních úřadech, rozšířil funkčnost, zvětšil oblast působnosti, konsolidoval a optimalizoval datovou základnu a připravil celý systém pro provoz v síti WAN a v resortním intranetu. Významnou oblastí bylo nastavení replikací mezi jednotlivými uzly, tj. finančními ředitelstvími a ÚFDŘ a zprovoznění přenášení vybraných dat. V současné době lze sehrávat na ÚFDŘ libovolná data z FŘ.

3. Systém VEMA

V roce 2005 byl i nadále rozšiřován personálního informačního systému, který je provozován jak na ÚFDŘ, tak i na finančních ředitelstvích, finančních úřadech a vzdělávacích zařízeních o následující úpravy a rozšíření aplikací VEMA IS – HR (pro informaci uvádíme nejdůležitější akce uskutečněné v roce 2005) :

Oblast PAM

- **Aplikace ELD**

Novela zákona č. 424/2003 Sb., kterou se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, vytváří podmínky pro zaslání ELDP elektronickou formou.

Vzhledem k velkému počtu údajů pro sociální zabezpečení byla požadována aplikace ELD, která komplexně řeší elektronické zpracování evidenčních listů důchodového pojištění (dále ELDP). Aplikace sdílí data s aplikací PAM a technicky zajišťuje komunikaci s Přístupem veřejné správy (dále jen PVS), jejímž cílem je úspěšné podání ELDP elektronickou formou.

Mimo jiné je třeba, aby aplikace zajišťovala:

- vytváření souborů z podkladů vygenerovaných v PAM,
- jejich odeslání na PVS,
- evidenci zpracovaných a nezpracovaných ELDP,
- umožní průběžný přehled stavu podání na ČSSZ.

Na základě novely zákona č. 424/2003 Sb., kterou se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, je možno zasílat evidenční listy důchodového pojištění (ELDP) elektronickou formou.

Česká správa sociálního zabezpečení preferuje a doporučuje předkládání ELDP elektronickou formou prostřednictvím Portálu veřejné správy (dále PVS). Aplikace ELD, která tuto oblast komplexně řeší, byla implementována na všech FŘ.

- **Aplikace RNP**

Podle ustanovení § 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, vede Česká správa sociálního zabezpečení od 1. 7. 2005 registr pojištěnců nemocenského a důchodového pojištění. Organizace jsou povinny podávat přihlášky a odhlášky svých zaměstnanců do tohoto registru. Česká správa sociálního zabezpečení preferuje a doporučuje předkládání přihlášek a odhlášek prostřednictvím Portálu veřejné správy (dále PVS).

Aplikace RNP (Registr nemocenského pojištění), která byla implementována na všech finančních ředitelstvích, komplexně řeší podávání přihlášek a odhlášek do registru pojištěnců nemocenského a důchodového pojištění elektronicky.

Oblast VZD

- **Úpravy akcí a lektorů**

Informační systém pro podporu vzdělávacího procesu je již několik let úspěšně využíván. Zkušenosti s provozem systému vedou k návrhům na rozšíření funkčnosti

některých částí aplikace VZD. Tato rozšíření jsou nezbytná k zefektivnění celého procesu.

Nezbytná rozšíření se týkají především oblasti vzdělávacích akcí a oblasti evidence lektorů.

V této etapě využívání aplikace VZD jsou požadována tato rozšíření:

- specializované řešení pro neuskutečněné akce
- rozšíření funkce kontroly integrity
- doplnění funkčnosti při změnách některých údajů
- další klasifikace lektorů
- změna v účasti na akcích
- rozšíření katalogu vzdělávacích akcí
- Portálový přístup do VZD

Základem efektivního využívání informačního systému pro podporu vzdělávacího procesu je zpřístupnění vydaných údajů o vzdělávání všem zaměstnancům prostřednictvím portálového přístupu v intranetu.

Jedná se o rozšíření funkčnosti eHR (přístup zaměstnanců k jejich základním personálním údajům) o stránky z oblasti vzdělávání.

Bylo realizováno vytvoření portálového přístupu pro tyto typy uživatelů:

- a) pro všechny zaměstnance,
- b) pro vedoucí.

Pro všechny zaměstnance je zajištěn portálový přístup tak, aby měli k dispozici nabídku vzdělávacích akcí a své vlastní údaje o absolvovaných vzdělávacích kursech.

Pro vedoucí pracovníky jsou vytvořeny intranetové stránky s údaji o kursech, které absolvovali podřízení.

Implementace portálového přístupu do aplikace VZD byla realizována na vybraném FŘ.

Oblast STM

- **Podpora struktury organizačních celků**

Pro zabezpečení funkčnosti administrace systemizovaných míst bylo nad centrální databázi systemizace upravena aplikace STM. Tato úprava aplikace STM umožňuje sumarizaci údajů v centrální databázi systemizaci za jednotlivá finanční ředitelství bez samotných finančních úřadů a naopak, tedy za finanční úřady příslušného finančního ředitelství bez samotného ředitelství.

Úprava zahrnuje jak rozšíření datových struktur aplikace STM na jednotlivých finančních ředitelstvích, tak změny v konfiguraci přenosů v STM. Součástí rozšíření aplikace STM je také manažerská podpora pro práci s organizačními celky v centrální databázi STM.

Oblast HRF

- **Doplnění údajů o skutečně vyplacených mzdových prostředcích**

Bylo realizováno rozšíření funkčnosti aplikace HFR tak, aby obsahovala také údaje o skutečně vyplacených mzdových prostředcích všech zaměstnanců DS MF.

Toto řešení umožní operativní řízení a kontrolu toků mzdových prostředků ze strany ÚFDŘ a tím zajistí efektivní plnění Nařízení vlády č. 140/2004 Sb., kterým se novelizuje § 11

zákona č. 330/2003 Sb. o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě a Nařízení vlády č. 637/2004 Sb., kterým se novelizuje § 5 Nařízení vlády č. 330/2003 Sb. oblast odměňování čerpání mzdových prostředků vedoucími.

Oblast PER

- **Aplikace pro evidenci FKSP**

Pro zefektivnění administrace přidělování a následného čerpání prostředků z fondu kulturních a sociálních potřeb byla nasazena aplikace pro evidenci FKSP.

Aplikace umožňuje rozdělení činností s administrací fondu na více pracovníků zpřístupněním databáze čerpání prostředků FKSP pracovníkům jednotlivých FÚ.

Jako součást aplikace je také intranetový přístup pro zaměstnance ÚFO.

- **Centralizace personálních údajů**

Pro efektivní fungování AS ADIS byla zprovozněna centralizace základních personálních údajů zaměstnanců ÚFO v centrální databázi PER umístěné na ÚFDŘ, ze které jsou základní personální údaje zaměstnanců ÚFO exportovány do AS ADIS a do které jsou nahrávány údaje o kartách přidělených zaměstnancům ÚFO.

Součástí centralizace personálních údajů je také vytvořen mechanismus přenosů, který zajišťuje denní aktualizaci údajů v centrální databázi PER z finančních ředitelství a denní přenos údajů o kartách zaměstnanců z centra do databází PER na finančních ředitelstvích.

- **Rozšíření konverzního modulu pro AS ADIS**

Na základě požadavků ASA systému ADIS byla rozšířena funkčnost výstupního modulu, který generuje soubor v XML formátu pro ASA.

Modul je nyní realizován technologií dynamických dokumentů, která přináší větší možnosti pro automatizaci přenosu personálních údajů zaměstnanců ze systému HR VEMA do ASA.

Výstup byl upraven tak, že se nyní přenášejí do ASA personální údaje všech zaměstnanců, kteří jsou v personální evidenci IS-HR.

- **ADR – komplexní rozhraní adresářových služeb na personální informační systém IS-HR**

Bylo realizováno aplikační řešení komplexního rozhraní adresářových služeb na personální informační systém IS-HR, které zajistí efektivní fungování softwarových systémů DS MF. Základem řešení je aplikace ADR, která je určena pro práci s adresářovou službou Active Directory (dále AD) dodávanou s MS Windows 2000 Server a MS Windows 2003, aplikace ADR komunikuje s adresářovou službou protokolem LDAPv3.

Aplikace ADR slouží především pro automatické aktualizace údajů v AD, ale je rovněž možné ji využít pro sdílení personálních údajů s jinými systémy, které podporují práci s AD.

Aplikace ADR umožňuje přenos údajů z datových prostředků PAM, PER a STM do struktur AD. Základem je přenos dat o uživateli AD, tedy o osobě (zaměstnanci), které jsou přenášeny a do kterých atributů ve struktuře AD budou tyto údaje zapsány. Aplikaci ADR lze také použít pro změny platnosti účtů v AD, například při ukončení pracovního poměru zaměstnance.

ADR také umožňuje práci se strukturou organizačních jednotek AD.

- **Sehrávání základních personálních údajů z MF**

Pro efektivní fungování AS ADIS je požadován také vstup základních personálních údajů o některých zaměstnancích vlastního MF. Z toho důvodu je třeba v centrální personální databázi DS MF evidovat základní personální údaje zaměstnanců vlastního MF a zajistit periodickou aktualizaci těchto údajů do centrální personální databáze DS MF.

Bylo realizováno rozšíření funkčnosti nahrávání údajů tak, aby centrální databáze PER IS-HR obsahovala údaje o zaměstnancích vlastního MF, které jsou požadovány AS ADIS.

Oblast eHR

- **Intranetový přístup - přístup k osobním údajům zaměstnanců z FÚ**

V průběhu roku 2003 byl do pilotního provozu na FŘ v Hradci Králové spuštěn intranetový přístup eHR, jehož prostřednictvím jsou jednotlivým zaměstnancům a vedoucím zaměstnancům FŘ a ÚFO zpřístupněny údaje vedené v informačním systému VEMA.

Prostřednictvím aplikace eHR má každý zaměstnanec možnost se seznámit se základními údaji vedenými o jeho osobě. Přístup je ve formě intranetové stránky a obsahuje osobní kartu s personálními údaji a mzdovou kartu s údaji o poslední provedené výplatě spolu s kumulací vybraných údajů od počátku kalendářního roku.

Vedoucí zaměstnanec má na intranetu kromě osobních dat také ve stejné formě přístup k údajům o svých podřízených. Některá citlivá osobní data svých podřízených (např. rodinní příslušníci) jsou mu zakryta. Pohled na data o mzdách je úplný. V průběhu roku 2005 byl provoz intranetového přístupu eHR převeden z pilotního provozu do provozu ostrého a postupně nasazen na všech FŘ.

Oblast docházka

- **Pilotní řešení docházkového systému**

Bylo realizováno aplikační řešení oblasti DCH včetně pilotní instalace elektronického docházkového systému. Aplikace DCH komplexně řeší veškeré požadavky na evidenci pracovní doby zaměstnanců. Požadavky jsou dány novelou zákoníku práce, která byla provedena zákonem č. 155/2000 Sb., s účinností od 1. ledna 2001. Novela přinesla podstatné změny týkající se pracovní doby zaměstnanců, které vycházejí z požadavků Směrnice Evropských společenství č. 93/104/EC, ve které byla upřesněna povinnost zaměstnavatele vést evidenci pracovní doby, práce přesčas, pracovní pohotovosti a noční práce u jednotlivých zaměstnanců (povinnost je stanovena v § 94).

4. Ostatní informační systémy

PUP TAXTest

V roce 2005 byla realizována X. etapa projektu řízení v rozsahu:

- Průřezové a aplikační kurzy – alfa verze; další kurzy
- tzv. první didaktická vrstva (X1) - zpracování dalšího kurzu k distančnímu studiu - uživatelská verze
- tzv. třetí didaktická vrstva (X3) - doplnění další literatury, stanovisek daňové správy k judikátům, pedagogických pomůcek, vzorů tiskopisů a metodických a pedagogických poznámek a komentářů pro potřebu lektorů – uživatelská verze; doplnění vzdělávacího systému o videosekvence, zejména pro nácvik dovedností

(ústní jednání, apod.), a o pedagogické pomůcky zpracované v prezentačním programu (MS Power Point) – alfa verze

- přepracování kurzů (osnov a testových otázek) po zásadní změně právní úpravy v oblasti správy daní, konkurzu a vyrovnání a cenných papírů (vazba na termín schválení zákonů parlamentem ČR - nebude-li příslušný zákon včas přijat, bude úprava provedena v následujícím období)
- zapracování směrnic EU do systému – alfa verze
- softwarová úprava (pseudointernet) – alfa verze
- úprava pro nový redakční systém webových stránek – alfa verze

Externí web ČDS

V roce 2005 proběhla implementace WCMS, migrace dat a aplikací internetové prezentace ČDS s využitím stávajících licencí RedDot a infrastruktury MF. Ostrý provoz zahájen v únoru 2006.

VIII. PODÁNÍ DLE VLÁDNÍ VYHLÁŠKY Č. 150/1958 Ú. L.

V roce 2005 došlo na finanční úřady a finanční ředitelství celkem **1 019 podání**, která byla řešena dle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. l.

Z celkového počtu podání, bylo **242 podání, směřujících na činnost ÚFO**, z toho **213 stížností**, tj. 88%. Z celkového počtu 213 stížností bylo **13** kvalifikováno jako oprávněných, tj. 6,1%.

Tabulka č. 65 ukazuje oprávněnost řešených stížností v členění na FÚ a FŘ.

Tabulka č. 65

Oprávněnost řešených stížností v roce 2005						
Oprávněnost stížností	CELKEM		Na činnost			
			FŘ		FÚ	
	213		11		202	
Částečně oprávněná	20	9,39%	1	9,09%	19	9,41%
Neoprávněná	167	78,40%	8	72,73%	159	78,71%
Oprávněná	13	6,10%	1	9,09%	12	5,94%
Ostatní *	13	6,10%	1	9,09%	12	5,94%

* Ostatní: jedná se o stížnosti, které byly podavatelem vzaty zpět, opakované stížnosti, popř. jsou dosud v šetření

Tabulka č. 66

Celkový počet stížností na činnost ÚFO						
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	Index (%) 05/04
Celkový počet	196	250	257	256	213	83,2

IX. PŮSOBNOST ODBORU INTERNÍHO AUDITU A INSPEKCE MF VŮČI ÚZEMNÍM FINANČNÍM ORGÁNŮM

1. Oddělení Interní audit

V roce 2005 oddělení 561 - Interní audit neprovedlo žádnou veřejnosprávní kontrolu v působnosti územních finančních orgánů.

2. Oddělení Inspekce

V průběhu roku 2005 oddělení 562 - Inspekce řešilo celkem 33 podání, souvisejících s činností ÚFO. Podání byla prošetřena podle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú.l., o vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracujících. Předmětem podání byly stížnosti na jednání, chování a podezření z korupčního jednání pracovníků ÚFO.

V rámci resortu MF je zřízena protikorupční telefonní linka a protikorupční e-mailová adresa. Jejich prostřednictvím bylo v roce 2005 podáno 5 stížností spojených s údajnou korupcí, týkajících se pracovníků ÚFO.

Pracovníci oddělení Inspekce prošetřovali 26 podání, týkajících se finančních úřadů, z toho 9 anonymních. Prověřením bylo zjištěno, že 2 podání byla částečně oprávněná, 16 neoprávněných. 5 podání bylo odloženo, neboť pro nedostatek konkrétních údajů a důkazů je nelze ověřit a jednoznačně rozhodnout o jejich oprávněnosti.

Orgánům činným v trestním řízení byla předána 3 oznámení na podezření z korupce pracovníků ÚFO. Doposud Policií ČR žádné oznámení na korupční jednání pracovníků ÚFO nebylo prokázáno.

Dále bylo prošetřováno 7 podání ve vztahu k finančním ředitelstvím, z toho 1 anonymní. Na základě provedeného šetření pracovníky Inspekce bylo vyhodnoceno 1 podání jako oprávněné, 1 částečně oprávněné a 5 neoprávněných.

Oddělení 562 – Inspekce provedlo jednu veřejnosprávní kontrolu u Finančního ředitelství v Praze – Vzdělávacího zařízení ÚFO Vltava ve Smilovicích, 265 15 Borotice.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem, provoz motorových vozidel, používaných v rámci vzdělávacího zařízení a plnění opatření z vnějších a vnitřních kontrol ve vzdělávacím zařízení.

Kontrolou byly zjištěny v některých případech tyto nedostatky:

- rozdíly mezi výkazy o fyzické inventuře a evidenčními soupisy skladových karet;
- stavy zjištěné fyzickou inventurou nebyly odsouhlaseny se stavem evidovaným na skladových kartách, vzniklý rozdíl nebyl promítnut do inventarizace, a tím ani přebytek zaúčtován v účetnictví;
- směrnice, upravující používání silničních motorových vozidel pro služební účely nebyla aktualizována;

- zajištění předběžné řídicí kontroly v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů, nebylo do směrnice doplněno;
- služební jízdy nejsou v některých případech v souladu se směrnicí rozepsány na jednotlivé jízdy a jsou vedeny celkově tam a zpět.

Ke kontrolním zjištěním byla přijata ředitelem FŘ v Praze konkrétní, adresná a termínovaná opatření, směřující k odstranění zjištěných nedostatků a zamezení jejich opakování.

X. SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM

Podle ust. § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů zveřejňují finanční ředitelství a finanční úřady výroční zprávu k poskytování informací. Za kalendářní rok 2005 bylo na ÚFO celkem podáno **46 žádostí** o informaci, ústní žádosti o informaci se podle zákona č. 106/1999 Sb. neevidují.

V roce 2005 bylo podáno 11 odvolání proti rozhodnutí. Žádné rozhodnutí nebylo v roce 2005 přezkoumáváno soudem, a nebyly uloženy žádné sankce za nedodržení zákona č. 106/1999 Sb.

XI. ZÁVĚR

Vzhledem k očekávanému hospodářskému růstu lze i do dalších let předpokládat růst inkasa daně z příjmů právnických osob, který bude do určité míry eliminován snížením zákonné sazby daně z příjmů právnických osob pro zdaňovací období započatá v roce 2005 z 28% na 26%, a pro zdaňovací období započatá v roce 2006 dalším poklesem na 24%. V příštích letech lze očekávat další snížení inkasa daně z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby u právnických osob, neboť podmínky pro osvobození se v roce 2005 a v roce 2006 rozšířily z důvodu urychlení procesu přizpůsobení české legislativy na podmínky EU.

Z provedené analýzy činnosti územních finančních orgánů rovněž vyplynulo, že jedním z faktorů ovlivňujících vývoj inkasa daně z příjmů právnických osob je zlepšující se platební morálka daňových subjektů. Předpokládá se, že její další vzestup bude pozitivně ovlivněn i aktivním vstřícným přístupem finančních orgánů všech stupňů k poplatníkům daně, jako je umožnění podání daňových přiznání prostřednictvím datové zprávy, zvýšení rozsahu zveřejňovaných informací na webových stránkách české daňové správy včetně vzorových příkladů, zodpovídání telefonických, písemných a elektronicky podaných dotazů poplatníků apod.

Cíle daňové správy pro budoucí období tedy spočívají především v rozšiřování služeb poplatníkům. Bude zkvalitňován systém elektronického podávání daňových přiznání tak, aby si daňový subjekt mohl udělat základní kontrolu správnosti vyplnění tiskopisu pomocí počítačového programu.

Z hlediska mezinárodního zdaňování bude dále brán zřetel na efektivní výměnu informací a na zintenzivnění bilaterálních daňových vztahů se zahraničními daňovými správami.

Výsledky, kterých bylo v oblasti mezinárodní spolupráce daňových správ v roce 2005 dosaženo potvrzují skutečnost, že v dnešním světě propojování ekonomik a přelévání kapitálu není možné, aby daňové správy byly vůči těmto změnám imunní a izolovaly se od možnosti výměny zkušeností a předávání si tzv. dobré praxe. Česká daňová správa se dlouhodobě podílí na prohlubování spolupráce daňových správ a v budoucích letech lze očekávat, že i nadále bude akceptovat světový trend, který tuto spolupráci považuje za jeden z významných nástrojů boje proti daňovým únikům.

V budoucnu se chce česká daňová správa i nadále zaměřit na daňovou kontrolu nadnárodních společností, a to především z hlediska správného nastavení převodních cen. Do praxe je třeba efektivně zavést institut závazného posouzení způsobu, jakým byla vytvořena cena sjednávaná mezi spojenými osobami na základě §38nc zákona o daních z příjmů.

XII. SEZNAM PŘÍLOH

II. 10. MÍSTNÍ ŠETŘENÍ	
Příloha 1	2
Příloha 3	7
11. DAŇOVÁ KONTROLA	
Příloha 2 a 3	3
15. INTEGRACE INFORMACÍ A VYHLEDÁVACÍ ČINNOST	
Příloha 4	10
16. MEZINÁRODNÍ DAŇOVÉ VZTAHY A STYK S VEŘEJNOSTÍ	
Příloha 5	21
17. SPRÁVA ODVODŮ ZA PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ	
Přílohy 6 až 9	23
III. 1. CENOVÁ KONTROLA	
Přílohy 10 až 13	27
2. FINANČNÍ KONTROLA	
Příloha 14	31
3. STÁTNÍ DOZOR NAD LOTERIEMI A SÁZKOVÝMI HRAMI	
Příloha 15	32
IV. PERSONÁLNÍ PRÁCE ÚZEMNÍCH FINANČNÍCH ORGÁNŮ	
Přílohy 16 až 36	33
V. VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ ÚZEMNÍCH FINANČNÍCH ORGÁNŮ	
Přílohy 37 až 48	74
VI. HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH FINANČNÍCH ORGÁNŮ	
Přílohy 49	87